

YETERLİLİK

SER MA MEV YE ZU PİYASASI ATI

ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI

SORU 1: Sermaye Piyasası Kanunu'na göre faaliyette bulunabilecek sermaye piyasası kurumları hangileridir? Maddeler halinde belirtiniz.

CEVAP:

Bu Kanuna Göre Faaliyette Bulunabilecek Sermaye Piyasası Kurumları Aşağıda Gösterilmiştir:

1) Yatırım kuruluşları

⚠ Aracı kurumlar

⚠ Yatırım hizmeti/faaliyetinde bulunan diğer sermaye piyasası kurumları

⚠ Bankalar

2) Kolektif yatırım kuruluşları

⚠ Yatırım Fonları

⚠ Yatırım Ortaklıkları

3) Sermaye Piyasasında faaliyette olan bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları

4) Portföy yönetim şirketleri

5) İpotek finansmanı kuruluşları

6) Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları

7) Varlık kiralama şirketleri

8) Merkezi takas kuruluşları (Takasbank)

9) Merkezi saklama kuruluşları (MKK)

10) Veri depolama kuruluşları (VDK)

11) Kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları

SORU 2: Sermaye Piyasasının unsurlarını birer cümle ile açıklayınız.

CEVAP:

Fon Talep Edenler: Faaliyetleri sırasında ihtiyaç duydukları kaynağı karşılamak üzere sermaye piyasası aracı ihraç edenlerdir.

Fon Arz Edenler: Tasarrufu elinde bulunduran ve getiri beklentisi ile sermaye piyasası aracına yatıran kişilerdir.

Sermaye Piyasası Araçları: Fon arz ve talebini sağlayan araçtır.

Yardımcı Kuruluşlar: Danışmanlık, pazarlama, gişe hizmeti konusunda uzmanlaşmış ve yetki almış kurumlardır.

Borsalar ve Teşkilatlanmış Diğer Piyasalar: Menkul kıymetlerin alım satımının düzen içinde yapılmasını sağlayan oluşan fiyatları ilan eden finansal birimlerdir.

SORU 3: Sermaye piyasası faaliyetleri nelerdir, sıralayınız.

CEVAP:

- ⚠ Sermaye piyasası kurumlarının SPK'nu kapsamındaki faaliyetleri
- ⚠ SPK'nu kapsamındaki yatırım hizmetleri/faaliyetleri
- ⚠ Yan hizmetler

SORU 4: Aşağıdaki kavramları tanımlayınız.

- ⚠ Başlangıç sermayesi
- ⚠ Yatırım fonu
- ⚠ Baz fiyat
- ⚠ Girişim sermayesi

CEVAP:

Başlangıç Sermayesi: Kayıtlı sermayeli anonim ortaklıkların sahip olmaları zorunlu olan asgari çıkarılmış sermayelerine denir.

Yatırım Fonu: Tasarruf sahiplerinden katılma payı karşılığında toplanan para ya da diğer varlıklarla tasarruf sahipleri hesabın inancılı mülkiyet esaslarına göre tebliğde belirtilen varlıklar ve işlemlerden oluşan portföyleri işletmek amacıyla portföy yönetim şirketleri tarafından kurulan mal varlığını ifade eder.

Baz Fiyat: Bir seans süresince o hisse senedinin işlem görebileceği en üst ve en alt fiyat limitinin belirlenmesinde esas teşkil eden fiyattır.

Girişim Sermayesi: Teknoloji ağırlıklı sanayileşme stratejisinin benimsendiği başta ABD İngiltere Fransa Japonya Almanya gibi ülkelere 2. Dünya savaşından sonra ortaya çıkan; risk sermayesi, finansal gücü yeterli olmayan girişimcilerin yatırım fikirlerini gerçekleştirmeye olanak tanıyan yatırım finansman biçimidir.

SORU 5: İzahnameyi tanımlayarak, izahnamenin geçerlilik süresi ve izahnamedeki yanlış yanıtıcı eksik bilgilerden dolayı sorumlu olan kişileri belirtiniz.

CEVAP:

- a) İzahname; İhraççının varsa garantörün finansal durum ve performansı ile geleceğe yönelik beklentilerine faaliyetlerine ihraç edilecek veya borsada işlem görecektir sermaye piyasası araçlarının özelliklerine ve bunlara bağlı hak ve risklere ilişkin olarak yatırımcıların bilinçli bir değerlendirme yapmasını sağlayacak nitelikteki tüm bilgileri içeren kamuyu aydınlatma belgesine denilir.
- b) İzahnamenin geçerlilik süresi 12 aydır.

- ⚠ İzahnamedeki yanlış yanıtıcı eksik bilgilerden ilk önce ihraççılar sorumludur. Bu zararın ihraççıdan tazmin edilemeyeceğinin anlaşılması halinde; halka arz edenler, lider aracı kurum, varsa garantör ve ihraççının yönetim kurulu üyeleri sorumludur.
- ⚠ Bağımsız denetim, derecelendirme ve değerlendirme kuruluşları gibi izahnamede yer almak üzere rapor hazırlayan kişi ve kurumlar da hazırladıkları raporlarda yer alan yanlış, yanıtıcı ve eksik bilgilerden bu Tebliğ ve Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde sorumludur.
- ⚠ İzahnamenin diğer kısımları ile birlikte okunduğu takdirde özetin yanıtıcı, hatalı veya tutarsız olması durumu hariç olmak üzere, sadece özete bağlı olarak ilgililere herhangi bir hukuki sorumluluk yüklenemez.

SORU 6: Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirtiniz.

CEVAP:

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının senede bağlanmaksızın elektronik ortamda kayden ihracı esastır.
- ⚠ Sermaye Piyasası Kurulu kayden ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarını ve kayden izlenecek hakları belirler.
- ⚠ Kaydileştirmeye dair usul ve esasları Sermaye Piyasası Kurulu düzenler.
- ⚠ Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklar Mekezi Kayıt Kuruluşu tarafından izlenir.
- ⚠ Kayıtlar Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından oluşturulan elektronik ortamda kuruluşun üyelerince tutulur.
- ⚠ Kayden izlenen haklar SPKn.a göre ayrıca senede bağlanmaz.
- ⚠ Kaydi sermaye piyasası araçları nama veya hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın isme açılmış hesaplarda izlenir.
- ⚠ Sermaye Piyasası Kurulu sermaye piyasası araçlarının türüne göre ve ihraççısının veya MKK üyesinin niteliğine göre sermaye piyasası araçlarının hak sahibi ismine açılmaksızın toplu olarak da tutulmasına karar verebilir.
- ⚠ Üyelere hesap açma ve kayıt amacıyla yapılan başvurularda eksiklik olması halinde kaydileştirme talebi reddedilir ve bu rest kararının derhal gerekçeli olarak hak sahiplerine üyeler tarafından bildirilmesi gerekir.
- ⚠ Kaydileştirilen sermaye piyasası araçlarının yatırımcı tarafından Merkezi Kayıt Kuruluşuna teslimi zorunludur.
- ⚠ Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları kaydileştirme kararından sonra borsada işlem görmez ve aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemez. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hale gelir.

SORU 7: Merkezi Kayıt Kuruluşu(MKK) nezdinde tutulacak hesap türlerini belirtiniz.

CEVAP:

- ⚠ İhraççı hesabı
- ⚠ Yatırım kuruluşu hesabı
- ⚠ Yatırımcı hesabı
- ⚠ Merkezi takas kuruluşu hesabı
- ⚠ Ortak ve yatırımcı hesaplarının alt hesapları

SORU 8: Sermaye piyasası araçlarının satış yöntemlerini belirtiniz.

CEVAP:

- 1) Halka arz edilmek üzere sermaye piyasası araçlarının satışı
  - a) Talep toplama yoluyla satış yöntemi
    - 1- Sabit fiyatla talep toplama yoluyla satış yöntemi
    - 2- Fiyat teklifi alarak talep toplama yoluyla satış yöntemi
    - 3- Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yöntemi
  - b) Talep toplanmaksızın satış yöntemi
  - c) Borsada satış yöntemi
- 2) Halka arz edilmeksizin sermaye piyasası araçlarının satışı

SORU 9: Sermaye piyasası araçlarının tahsisli satışlara ilişkin özel hükümlerini yazınız.

CEVAP:

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının doğrudan yurt dışında ve/ya yerleşik kişilere borsa dışında tahsisli olarak ya da borsada toptan satışına denilir.
- ⚠ Tahsisli olarak satılan sermaye piyasası araçlarını elinde bulunduran yatırımcıların sayısının 150'yi geçmemesi esastır.
- ⚠ Tahsisli olarak satılan sermaye piyasası araçlarının nitelikli yatırımcılar tarafından da satın alınması mümkündür. Bu durumda 150 kişi hesaplaması nitelikli yatırımcılar için dikkate alınmaz.
- ⚠ Tahsisli olarak satılan sermaye piyasası araçlarını elinde bulunduran yatırımcı sayısının 150'yi geçmesi durumunda bu durum MKK tarafından derhal ihraççıya ve kurula (SPK) bildirilir.
- ⚠ İhraççı kendisine yapılan bildirim tarihinden itibaren 20 iş günü içerisinde hazırlayacağı izahnamenin onaylanması için kurula ve söz konusu sermaye piyasası araçlarının işlem görmesi için borsaya başvurur.

SORU 10: Sermaye piyasası araçlarının nitelikli yatırımcılara yapılacak satışlara ilişkin özel hükümlerini yazınız.

CEVAP:

- ⚠ Nitelikli yatırımcı kurulun yatırım kuruluşlarına ilişkin düzenlemelerinde tanımlanan ve talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilenlerde dâhil profesyonel müşterilere denir.
- ⚠ Nitelikli yatırımcılara yapılacak satışlar yalnızca bu yatırımcılara yönelik bir çağrıda bulunulması ve/ya nitelikli yatırımcıların önceden belirlenmesi suretiyle olur.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının nitelikli yatırımcılara satışında yatırımcı sayısı yönünden herhangi bir kısıtlama yoktur.
- ⚠ Bir yatırımcının MKK nezdinde nitelikli yardımcı arasında bulunup bulunmadığının kontrol edilebilmesi için MKK üyesi yatırım kuruluşlarının erişimine olanak sağlayacak şekilde MKK tarafından gerekli sistem kurulur.
- ⚠ Bir yatırımcının nitelikli yatırımcı olduğuna dair bilgi, MKK üyesi yatırım kuruluşları tarafından Merkezi kaydi sistemde kayıt altına alınır.

- ⚠ MKK üyesi yatırım kuruluşlarından birisi tarafından yapılacak kayıt yatırımcının nitelikli yatırımcı olarak kabul edilmesi için yeterlidir.
- ⚠ Nitelikli yatırımcı özelliğinin kaybedilmesi durumunda bu durum ilgili yatırımcı tarafından bir MKK üyesi yatırım kuruluşuna bildirilmelidir. Bildirim üzerine söz konusu yatırımcının MKK nezdindeki statüsünün değiştirilmesine ilişkin yükümlülük MKK üyesi yatırım kuruluşuna aittir.

SORU 11: Sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satışında kullanılan yöntemleri ana başlık olarak yazınız.

CEVAP:

- ⚠ Talep toplama yoluyla satış
- ⚠ Talep toplanmaksızın satış
- ⚠ Borsada satış

SORU 12: Sermaye Piyasası Kanununa göre 'halka açık ortaklık statüsünün' nasıl kazanıldığını açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ Payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıklar halka açık ortaklıktır.
- ⚠ Başka bir ifade ile payları borsada işlem gören ortaklıklar ile pay sahibi sayısı 500'ü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır ve bu ortaklıklar halka açık ortaklık hükümlerine tabi olurlar.
- ⚠ Payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıklar halka açık ortaklık statüsünü kazandıktan sonra en geç 2 yıl içinde paylarının işlem görmesi için borsaya başvurmak zorundadır.

SORU 13: Sermaye Piyasası Kanununda geçen bağımsız denetim kuruluşları ile bağımsız denetçilerin yükümlülük ve sorumluluklarını ayrı ayrı açıklayınız.

CEVAP:

Yükümlülükler:

Bir yatırım kuruluşunda veya kolektif yatırım kuruluşunda finansal tablo denetimi ya da bu Kanun ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde belirlenen başka bir görevi ifa eden bağımsız denetim kuruluşları ve bağımsız denetçiler, bu şirkette veya bunlarla sermaye ve yönetim açısından ilişkili olan kuruluşlardan biri nezdinde görevlerini yerine getirirken bilgi sahibi olduğu şirketle ilgili olarak;

- a) Bu Kanun ve ilgili mevzuattaki yetkilendirme ve faaliyet şartlarına ilişkin hükümleri ihlal eden,
- b) Şirketin faaliyetlerinin sürekli ve düzenli bir şekilde yürütülmesini engelleyebilecek,
- c) Olumsuz görüş veya görüş bildirmekten kaçınma gerektiren, her türlü durumu Kurula derhâl bildirmekle yükümlüdür.

Bağımsız denetim kuruluşlarınca bu madde kapsamında Kurula yapılan bildirimler, bilginin açıklanmasına ilişkin bir kanun ya da sözleşme hükmünün ihlali anlamına gelmediği gibi, bildirim yapan kişiler bakımından hukuki ve cezai sorumluluk da doğurmaz.

Sorumluluklar:

Bağımsız denetim kuruluşları, görevlerinin kapsamıyla sınırlı olmak üzere, denetledikleri finansal tablo ve raporların mevzuata uygun olarak denetlenmemesi nedeniyle doğabilecek zararlardan raporu imzalayanlarla birlikte sorumludur. Bağımsız denetim kuruluşları ile derecelendirme ve değerlendirme kuruluşları, faaliyetleri neticesinde düzenledikleri raporlarda yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgiler dolayısıyla neden oldukları zararlardan sorumludurlar.

SORU 14: Sermaye piyasası kurumları arasında yer alan aracı kurumların faaliyet şartlarını ayrıntılı olarak belirtiniz.

CEVAP:

- ⚠ Anonim ortaklık olarak kurulmaları
- ⚠ Paylarının tamamı nama yazılı olmalı
- ⚠ Payları nakit karşılığı çıkarılmalı
- ⚠ Sermayelerinin kurulca belirlenen miktardan az olmamalı
- ⚠ Esas sözleşmeleri Sermaye Piyasası Kanununa uygun olmalı
- ⚠ Kurucularının Sermaye Piyasası Kanununda belirlenen şartları taşımaları
- ⚠ Ortaklık yapısı şeffaf ve açık olmalı

Bankalar dışındaki diğer yatırım kuruluşları için de birinci fıkradaki şartlar aranır. Kurul bu kuruluşlar için ilave şartlar öngörebilir.

SORU 15: Kayıtlı sermaye sistemine dair esasları belirterek bu sisteme geçmiş ortaklıkların yönetim kurullarına tanınan hakları belirtiniz.

CEVAP:

- ⚠ Halka arz için başvurmuş AO'lardan TTK' ya göre KSS' ye geçenler ayrıca Sermaye Piyasası Kurulundan izin almaz.
- ⚠ KSS' de YK, TTK'nin Esas Sermaye Sistemine bağlı kalmaksızın tavana kadar sermayelerini artırmaya yetkilidir.
- ⚠ Kayıtlı sermayeye geçecek ortaklıkların başlangıç sermayeleri 100.000 TL'den az olamaz.
- ⚠ Bu yetki GK tarafından en çok beş yıl süre ile verilebilir ve azami beş yıllık dönemler itibarıyla uzatılabilir.
- ⚠ KSS' de çıkarılan paylar bedelleri ödenmedikçe/iptal edilmedikçe yeni pay çıkarılamaz.
- ⚠ YK'nın KSS kapsamında aldığı kararlar aleyhine YK üyeleri veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, 30 gün içinde iptal davası açabilir.

SORU 16: Sermaye Piyasası Kanununa göre halka açık ortaklıklarda;

- ⚠ Kar payı
- ⚠ Bedelsiz pay dağıtımı ile
- ⚠ Bağış yapılmasına dair esasları yazınız.

CEVAP:

- ⚠ Halka açık ortaklıklar karlarını genel kurul kararıyla dağıtır.
- ⚠ Kurul halka açık ortaklıkların kar dağıtım politikalarına ilişkin olarak farklı esaslar belirleyebilir
- ⚠ Kanunen ayrılması gereken yedek akçeler ve esas sözleşmede pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına kardan pay dağıtılmasına karar verilemez.
- ⚠ Kar payı ödenmedikçe yukarıdaki maddede sayılan kişilere kardan pay dağıtılamaz.
- ⚠ Halka açık ortaklıkların sermaye artırımlarında Bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılır.
- ⚠ Halka açık ortaklıklar tarafından bağış yapılabilmesi veya pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması şarttır.
- ⚠ Yapılacak bağış sınırı halka açık ortaklığın genel kurulunca belirlenir.
- ⚠ Kurul bağış tutarına üst sınır getirebilir.
- ⚠ Ortaklıkların yapmış olduğu bağışlar dağıtılabılır kar matrahına eklenir.
- ⚠ Halka açık ortaklıklarda bağış yapılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması gerekir. Yapılacak bağışın sınırını genel kurul belirler. Sermaye Piyasası Kurulu ise bağış tutarına üst sınır getirmeye yetkilidir.

SORU 17: 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Kar Payı Avansı nasıl düzenlenmiştir? Açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ Bir hesap döneminde verilecek toplam kar payı avansı bir önceki yıla ait dönem karının yarısını aşamaz.
- ⚠ Önceki dönemde ödenen kar payı avansları mahsup edilmeden ilave kar payı avansı verilmesine ve kar payı dağıtılmasına karar verilemez.
- ⚠ Belirli bir ara döneme ilişkin kar payı avansı taksitle dağıtılamaz.
- ⚠ Kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar şahsen kendilerine yükletilebildiği ölçüde yönetim kurulu üyeleri ve bağımsız denetimi yapanlar, dağıtılan kar payı avansının doğru olmamasından doğan zararlar için ortaklığa, pay sahiplerine, ortaklık alacaklılarına ve pay iktisap etmiş bulunan kişilere karşı sorumludurlar.
- ⚠ Hukuki sorumluluk doğuran hallerin varlığı halinde pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri tarafından kararın ilanından itibaren 30 gün içinde iptal davası açılabilir.

SORU 18: 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda ‘Örtülü kazanç aktarım yasağı’ nasıl düzenlenmiştir? Açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının; yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel veya şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunmak suretiyle karlarını veya malvarlıklarını azaltarak veya karlarının veya malvarlıklarının artmasını engelleyerek kazanç aktarımında bulunmaları yasaktır.
- ⚠ Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, esas sözleşmeleri veya iç tüzükleri çerçevesinde basiretli ve dürüst bir tacir olarak veya piyasa teamülleri uyarınca karlarını ya da malvarlıklarını korumak veya artırmak için yapmaları beklenen faaliyetleri yapmamaları yoluyla ilişkili oldukları gerçek veya tüzel kişilerin karlarının sermaye ya da malvarlıklarının artmasını sağlamaları da örtülü kazanç aktarımı sayılır.
- ⚠ Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları, ilişkili taraf işlemlerinin emsallerine, piyasa teamüllerine, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine uygun şartlarda gerçekleştirilmiş olduğunu belgelemek ve bu durumu teşvik edici bilgi ve belgeleri en az sekiz yıl süre ile saklamak zorundadırlar.
- ⚠ Kazanç aktarımının Kurulca tespiti hâlinde halka açık ortaklıklar, kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıkları, Kurulca belirlenecek süre içinde kendilerine kazanç aktarımı yapılan taraflardan, aktarılan tutarın kanuni faizi ile birlikte mal varlığı veya kârı azaltılan ortaklığa veya kolektif yatırım kuruluşuna iadesini talep eder. Kendilerine kazanç aktarımı yapılan taraflar Kurulca belirlenecek süre içinde aktarılan tutarı kanuni faizi ile birlikte iade etmek zorundadır.

SORU 19: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre halka açık ortaklıktan;

- ⚠ Ayrılma
- ⚠ Ortaklıktan çıkarma ve satma hakkı nasıl düzenlenmiştir? Açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ Halka açık ortaklıkların önemli nitelikteki işlemlerine ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet şerhini toplantı tutamağına işleten pay sahipleri, paylarını halka açık ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir.
- ⚠ Zorunlu pay alım teklifi sonucunda veya bir şekilde sahip olunan payların HAO oy haklarının SPK’nın belirlediği orana (%98) veya fazlasına ulaşması durumunda, hâkim ortak, azınlıkta kalan pay sahiplerini ortaklıktan çıkarabilir.

SORU 20: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda ‘İmtiyazlı paylar’ nasıl düzenlenmiştir? Açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ İlk halka arzda tüm imtiyazların şeffaf ve anlaşılır detayda kamuya duyurulması zorunludur.
- ⚠ Üst üste beş yıl dönem zararı eden HAO’da, oy hakkına ve YK temsile ilişkin imtiyazlar SPK kararıyla kalkar.

SORU 21: SPK’ya göre halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına ilişkin esasları yazınız.

CEVAP:

- ⚠ HAO GK toplantı duyurusu ilan ve toplantı günleri hariç en az 3 hafta önce internet sitesi ve Kap’ta yapılır.
- ⚠ Nama yazılı borsada işlem gören paylar hakkında TTK’daki iadeli taahhütlü bildirim uygulanmaz
- ⚠ HAO GK 1/4 nisapla toplanır.
- ⚠ GK’ da gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın SPK’nın görüşülmesini /duyurulmasını istediği konu gündeme alınır.
- ⚠ HAO’da aşağıda durumların Genel kurulca kabulü için toplantı nisabı aranmaksızın, payların 2/3’ünün olumlu oy vermesi gerekir.

SORU 22: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre ‘İpotek ve Varlık Teminatlı Menkul Kıymetleri’ açıklayınız.

CEVAP:

İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler, ihraççıların genel yükümlülüğü niteliğinde olan ve teminatlar karşılık gösterilerek ihraç edilen sermaye piyasası araçlarıdır. İhraççılar, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin teminatı olan varlıkları, diğer varlıklarından ayrı olarak izlemekle yükümlüdür.

İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler itfa edilinceye kadar; teminat varlıklar, ihraççının yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi hâlinde dahi teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehin edilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, iflas masasına dâhil edilemez, ayrıca bunlar hakkında ihtiyati tedbir kararı verilemez.

İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin ihraççıları, ihracı, ihraç limiti, ihraç şartları, teminat varlıkların türleri ve nitelikleri, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler ile teminat varlıklar arasındaki teminat uyumu, teminat varlıklara ilişkin kayıtların tutulması, teminat sorumlusunun sahip olması gereken nitelikler, sorumluluklar ve benzeri durumlar Sermaye Piyasası Kurumun tarafından belirlenir

SORU 23: Sermaye Piyasası Kanununda kira sertifikası ve varlık kiralama şirketleri nasıl düzenlenmiştir? Açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ Varlık kiralama şirketleri kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulan anonim ortaklıklardır.
- ⚠ Kira sertifikaları, her türlü varlık veya hakkın finansmanını sağlamak amacıyla varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen ve sahiplerinin varlık veya hakkın finansmanından elde edilen gelirlere payları oranında hak sahibi olmalarını sağlayan nitelikleri kurulca belirlenen sermaye piyasası araçlarıdır.
- ⚠ Varlık kiralama şirketleri esas sözleşmesinde belirtilen faaliyetleri dışında herhangi bir ticari faaliyetle uğraşamaz.
- ⚠ Varlık kiralama şirketleri sahip olduğu varlık ve hakları üçüncü kişiler lehine aynı hak tesis etmek için kullanamaz, kira sertifikası sahiplerinin menfaatlerine aykırı kiralayamaz ve devredemez.
- ⚠ Kira sertifikaları itfa edilinceye kadar varlık kiralama şirketlerinin portföylerinde yer alan varlıklar ve haklar teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehnedilemez, haczedilemez, iflas masasına dahil edilemez ve ihtiyati tedbir kararı konulamaz.
- ⚠ İhraççının kira sertifikalarından kaynaklı yükümlülükleri yerine getirememesi, iflası vb durumlarında portföyündeki varlıklardan elde edilen gelir öncelikle kira sertifikası sahiplerine yapılacak ödemelerde kullanılır.
- ⚠ Bu durumda Kurul kira sertifikası sahiplerinin haklarının korunmasını teminen gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.
- ⚠ Varlık kiralama şirketlerinin kuruluşuna, esas sözleşmelerine, faaliyet esaslarına, devralabilecekleri varlık ve hakların türleri ile niteliklerine, bunlara ilişkin kayıtların tutulmasına, yönetim ilkelerine, tasfiye ve sona ermelerine, YTM'ye hizmetleri karşılığında varlık kiralama şirketinin portföyündeki varlıklardan ödeme yapılması hâlinde bu ödemenin hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.
- ⚠ Gerçekleştirilen ve katılım bankalarının fon kullanıcısı olduğu ilave ana sermaye ve katkı sermaye niteliğindeki kira sertifikası ihraçlarında uygulanmaz.

SORU 24: Aşağıdaki kavramları birer cümle ile tanımlayınız.

- ⚠ Birincil piyasa
- ⚠ Kira sertifikası
- ⚠ En iyi gayret aracılığı
- ⚠ Ürün ihtisas borsası
- ⚠ Konut Finansmanı

CEVAP:

- ⚠ Birincil Piyasa: Hisse Senetleri ve tahvil gibi menkul kıymetleri ihraç eden şirketlerle tasarruf sahiplerinin doğrudan doğruya ilk kez karşılaştıkları piyasalardır.
- ⚠ Kira Sertifikaları: Her türlü varlık veya hakkın finansmanını sağlamak amacıyla varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen ve sahiplerinin varlık veya hakkın finansmanından elde edilen gelirlere Payları oranında hak sahibi olmalarını sağlayan nitelikleri kurulca belirlenen sermaye piyasası araçlarıdır.
- ⚠ En İyi Gayret Aracılığı: Sermaye piyasası araçlarının satışa sunulması, satılamayan kısmın satışı yapana iadesi veya taahhütlü 3. kişilere satılmasıdır. Sermaye 10-25milyon TL.
- ⚠ Ürün İhtisas Borsası: Çiftçi borsasıdır. Ankara merkezli olarak 100 milyon sermaye ile anonim şirket statüsünde 6 Nisan 2017 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuştur. Bu borsada çiftçiler; ürünlerini tüccara satmak zorunda kalmayıp çok sayıda alıcı ve satıcının oluşturacağı rekabetten yararlanıp satışlarını gerçekleştirirler. Buğday, fındık, kayısı, üzüm, zeytin, pamuk ve diğer tarımsal ürünler yatırım araçları gibi borsada alınıp satılır. Örneğin buğdayın ilerleyen aylarda prim yapacağını düşünen yatırımcılar; buğday senedi alabilir. Ürünler elektronik ürün senetleri vasıtasıyla elektronik ortamda el değiştirir. Yabancı alıcılarda bu borsadan alım yapabilirler.
- ⚠ Konut Finansmanı: Konut edinmeleri amacıyla tüketicilere kredi kullandırılması, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, sahip oldukları konutların teminatı altında tüketicilere kredi kullandırılması ve bu kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kredi kullandırılmasıdır.

SORU 25: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre; yatırım ortaklıklarının kuruluş şartlarını belirtiniz.

CEVAP:

Yatırım Ortaklıklarına Kuruluş İzni Verilebilmesi İçin;

- ⚠ Kayıtlı sermayeli anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- ⚠ Başlangıç sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması,
- ⚠ Paylarının nakit karşılığı çıkarılması ve pay bedellerinin kuruluş sırasında tam ve nakden ödenmesi,
- ⚠ Ticaret unvanlarında “Yatırım Ortaklığı” ibaresinin bulunması,
- ⚠ Esas sözleşmelerinin ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması,
- ⚠ Kurulca yetkilendirilmiş bir kuruluşun portföy saklama hizmetini yürütmek üzere belirlenmiş olması,
- ⚠ Kurulca belirlenecek diğer şartları taşıması, zorunludur.

SORU 26: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre; Borsalar ve piyasa işleticilerinin faaliyet izni ve kuruluş şartları ve denetim mercisini belirtiniz.

CEVAP:

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsalar, Sermaye Piyasası Kurulunun teklifi ve
- ⚠ Menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde, serbest rekabet şartları altında kolayca alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmek.
- ⚠ Borsaların denetimi SPK tarafından yapılır.

SORU 27: Sermaye Piyasası Kanununca Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun faaliyetlerine ilişkin esasları sıralayınız.

CEVAP:

- ⚠ Merkezî Kayıt Kuruluşu, sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin işlemleri gerçekleştirmek, kaydileştirilen bu araçları ve bunlara bağlı hakları, elektronik ortamda, üyeler ve hak sahipleri itibarıyla kayden izlemek, bu araçların merkezî saklamasını yapmak üzere kurulmuş, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz anonim şirkettir.
- ⚠ Kurumsal yönetim ilkelerine şirketlerin uyumunu sağlamaya yönelik olarak şirketler ile ortaklarının ve yatırımcılarının iletişiminin sağlanabileceği elektronik bir platform oluşturmak
- ⚠ Sermaye piyasalarına ilişkin verilerin tek bir noktada toplanmasını sağlamaya yönelik elektronik bir veri bankası oluşturmak, Kurulun belirleyeceği ilkeler çerçevesinde verilerin kullanımını sağlamak
- ⚠ Kurul tarafından sermaye piyasası ve ilgili mevzuat çerçevesinde verilen diğer görevleri ve düzenlemelerin gerektirdiği işlemleri yapmak
- ⚠ Lisanslı depolar tarafından düzenlenen ürün senetlerinin kaydileştirilmesine, bunların ve bunlara bağlı hakların elektronik ortamda kayden izlenmesine ilişkin işlemleri yürütmek ve bunlara ilişkin platform oluşturmak

SORU 28: Sermaye Piyasası Kanununa göre; yatırımcıların tazminine ilişkin düzenlemeleri açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ Kurul, yatırım kuruluşlarının sermaye piyasası faaliyetinden kaynaklanan nakit ödeme veya sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini yerine getiremediğinin veya kısa sürede yerine getiremeyeceğinin tespit edilmesi hâlinde yatırımcıları tazmin kararı alır.
- ⚠ Bu karar, durumun tespitinden itibaren üç ay içinde alınır.
- ⚠ Kurulca bankalar hakkında tazmin kararı verilebilmesi için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınır.
- ⚠ Yatırım kuruluşlarının YTM'ye katılması zorunludur.
- ⚠ Yatırım kuruluşlarının Yatırım Tazmin Merkezine katılımlarına, bunların giriş aidatı, yıllık aidat ve ek aidat ödeme zorunluluklarına ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.
- ⚠ YTM tarafından gerekli görülmesi hâlinde, Kurulca hakkında yatırımcıları tazmin kararı verilen kuruluşun ödemelerinin durmasına ve tüm mal varlığı üzerinde sadece YTM tarafından tasarruf edilebilmesine karar verilebilir.
- ⚠ Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü emanet ve alacaklar, hesap sahibinin yaptığı en son talep, işlem veya herhangi bir şekilde verdiği yazılı talimat tarihinden, on yıl içinde talep ve tahsil edilmemesi hâlinde YTM'ye gelir kaydedilir.
- ⚠ YTM'nin mal varlığı, amacı dışında kullanılamaz, teminat gösterilemez, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, iflas masasına dahil edilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

SORU 29: Yatırım ortaklıklarının faaliyet alanı sınırını belirtiniz.

CEVAP:

- ⚠ Menkul kıymet yatırım ortaklıkları
- ⚠ Gayrimenkul yatırım ortaklıkları
- ⚠ Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarıdır.

SORU 30: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununca değişken sermayeli yatırım ortaklıklarına dair esasları belirtiniz.

CEVAP:

- ⚠ Her zaman net aktif değerine eşit olan yatırım ortaklıklarıdır.
- ⚠ Net aktif değer ise “varlıklar – borçlar “ formülüyle bulunur.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklıkları payları; yatırımcı payları ve nama yazılı kurucu paylardan oluşur.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklıklarının paylarının itibari değeri bulunmaz.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklıkları, Kanundaki hükümlere uygun olarak, pay ihraç eder ve ihraç olunan payları itfa eder.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklıkları, pay sahibinin talebi üzerine payları itfa etmek ve ortaklık sermayesinde buna karşılık gelen pay bedelini geri ödemekle yükümlüdür.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklıklarının kurucu paylarının değerinin Kurulca belirlenen tutarların altına düşmesi yahut mali durumlarının yükümlülüklerini karşılayamayacak kadar zayıflaması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu gecikmeksizin Kurula bildirir.
- ⚠ Yönetim kurulu, bildiri takiben, gerekli önlemleri almak üzere genel kurul derhal toplantıya çağırır ve en geç otuz gün içinde genel kurul toplanır.
- ⚠ Kurucu paylarının belirlenen tutara artırılamaması veya mali durumdaki zayıflığın giderilememesi hâlinde, Kurul, değişken sermayeli yatırım ortaklıkları hakkında tasfiye dahil her tür tedbiri almaya yetkilidir.
- ⚠ Yatırım ortaklıkları, değişken sermayeli yatırım ortaklıklarına dönüşebilirler.
- ⚠ Söz konusu dönüşüm prosedürüne, dönüşüme ilişkin genel kurul toplantı ve karar nisaplarına, dönüşüm nedeniyle ortaklara pay alım teklifi yapılmasına ve teklif fiyatının belirlenmesine, mevcut ortakların hak ve yükümlülüklerinin korunmasına ve diğer hususlara ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklıklarına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

SORU 31: Sermaye Piyasası Kanununca kolektif yatırım kuruluşlarını tanımlayınız.

CEVAP:

Halktan toplanan sermaye ile portföy oluşturan, riskin dağıtılması ilkesine göre yatırım yapan, portföy yönetiminin uzmanlarca gerçekleştirildiği ve sermayelerinin belirli olması ve paylarının Kollektif yatırım kuruluşu tarafından geri alınıp alınmamasına göre kapalı uçlu, açık uçlu, yarı açık uçlu olmak üzere üç tür sermayeye sahip olan yatırım ortaklığı ve yatırım kuruluşlarından oluşan anonim şirkettir.

SORU 32: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre; portföy yönetim şirketlerini açıklayınız.

CEVAP:

- ⚠ Ana faaliyet konusu yatırım fonların kurulması ve yönetimi olan anonim ortaklıktır.
- ⚠ Portföy yönetim şirketlerine dair usul ve esaslar kurul tarafından belirlenir.
- ⚠ Portföy yönetim şirketinin kurulması ve faaliyete geçmesi için kuruldan izin alınmalıdır.
- ⚠ Gerekli bilgilerin eksiksiz olarak kurula sunulmasından itibaren 6 ay içinde kurul tarafından kuruluş başvuruları karara bağlanır.
- ⚠ Portföy yönetim şirketlerinin hizmet verdiği kişi ve kuruluşların portföylerinde yer alan saklamaya konu olabilecek varlıklar portföy saklama hizmeti veren kuruluşlar nezdinde saklanır.
- ⚠ Portföy yönetim şirketleri tarafından yatırılan teminatlar rehnedilemez haczedilemez kullanma amaçları dışında tasarruf edilemez üçüncü kişilere devredilemez iflas masasına dahil edilemez ve üzerinde ihtiyati tedbir konulamaz.
- ⚠ Portföy yönetim şirketlerinin dönüşüm işlemleri ile esas sözleşme değişiklikleri için kurulun görüşünün alınması gerekir .
- ⚠ Portföy yönetim şirketleri yönetimlerindeki fonların, katılma payı sahiplerinin ve müşterilerinin çıkarlarını gözetmekle yükümlüdür.

SORU 33: Sermaye Piyasası Mevzuatınca borçlanma amaçlı menkul kıymetleri maddeler halinde yazarak birer cümle ile açıklayınız.

CEVAP:

Tahvil:

İhraççıların borçlu sıfatıyla düzenleyip sattığı ve nominal değerinin vade tarihinde yatırımcıya geri ödenmesi taahhüdünü içeren vadesi 365 gün veya daha uzun olan Menkul kıymettir. Tahviller halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satılabilirler.

Paya Dönüştürülebilir Tahvil:

İhraççı ortaklığın; sermaye artırımını suretiyle çıkaracağı paylara veya İzahnamede/İhraç belgesinde belirtilen esaslar çerçevesinde temin edilen ihraççı paylarına dönüştürme hakkı veren Menkul kıymettir. Paya Dönüştürülebilir tahvilin vadesi 365 günden az olamaz.

Değiştirilebilir Tahviller:

DET; İhraççı tarafından çıkarılan ve payları borsalarda işlem gören diğer ortaklıklara ait paylarla değiştirme hakkı veren Menkul kıymettir. DET'lerin vadesi 365 günden az olamaz.

Bonolar:

Finansman Bonoları: İhraççıların borçlu sıfatıyla düzenleyip kısa vadeli borç temin etmek amacıyla iskontolu olarak ihraç ettikleri borçlanma senetleridir. Finansman bonolarının vadesi 1 yıldan fazla olamaz.

Banka Bonoları: Bankaların borçlu sıfatıyla düzenleyip kaynak temin etmek amacıyla İhraç ettikleri Menkul kıymetlerdir. Banka bonolarının vadesi 60 günden az 1 yıldan fazla olamaz.

Kıymetli Maden Bonoları:

Kıymetli maden bonoları; kıymetli madenin işlem gördüğü borsalara üye olan kıymetli maden aracı kurumlarının belli miktarda kıymetli maden cinsinden ihraç ettikleri ve nominal değerinin vade tarihinde yatırımcıya geri ödenmesi taahhüdünü içeren, vadesi 30 günden az 364 günden fazla olmayan Menkul kıymettir.

SORU 34: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre; payların türlerini açıklayarak payların sahibine sağladıkları hakları belirtiniz.

CEVAP:

Hamiline ve nama yazılı Paylar: Hamiline yazılı paylar teslim ile nama yazılı paylar ciro ve teslim ile devredilmektedir.

Adi ve İmtiyazlı Paylar: Adi paylar sahiplerine eşit haklar sağlamaktadırlar. Paylar ana sözleşmede aksine bir hüküm yoksa adi pay niteliğindedir. İmtiyazlı paylar ise sahiplerine kara iştirak Ve genel kurulda oy kullanma bakımından ayrıcalıklı bir takım haklar sağlamaktadır.

Bedelsiz ve Bedelli Paylar: Bedelsiz sermaye artırımını şirketlerin iç kaynaklarından sermayeye aktardıkları tutar karşılığında çıkardıkları payların bedel alınmaksızın ortaklara dağıtılmasıdır. Bu işlem sonucunda çıkarılan paylar Bedelsiz paydır. Bedelli sermaye artırımını, şirketlerin Yen'i fon kaynağı temin etmek amacıyla çıkardıkları bedelli paylarını, nominal değerinden veya daha yüksek bir fiyattan satmalarıdır. Bedelli Paylar mevcut ortaklara satılabilirliği gibi (rüçhan hakkı) diğer yatırımcılara da satılabilmektedir.

Primli ve Primsiz Paylar: Üzerinde yazılı değer (nominal) ile ihraç edilen paylar primsiz, nominal değerinden yüksek bedelle ihraç edilen paylar primli paylardır.

Kurucu ve İntifa Paylar: Kurucu Paylar, kuruluş hizmeti karşılığında ana sözleşme hükümleri gereğince şirket karının bir kısmına iştirak hakkı veren ve daima kurucuların adlarına yazılı olmak şartıyla ihraç edilen paylardır. Kurucu Paylar, belli bir sermaye payını temsil etmediği gibi şirket yönetimine katılma hakkı da vermemektedir. İntifa Payları ise, şirket genel kurulunun alacağı kararla bazı kimselere çeşitli hizmetler ve alacak karşılığı olarak kuruluştan sonra verilen ve sermaye payını temsil etmeyen paylardır.

Payların Sahiplerine Sağladıkları Haklar

- ⚠ Kar Payı alma hakkı
- ⚠ Rüçhan hakkı
- ⚠ Tasfiye bakiyesine katılma hakkı
- ⚠ Şirket yönetimine katılma hakkı
- ⚠ Oy verme hakkı
- ⚠ Bilgi alma Ve inceleme hakkı
- ⚠ Özel Denetim isteme hakkı

SORU 35: Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca sermaye piyasası araçlarından gayrimenkul sertifikasını açıklayınız.

CEVAP:

Gayrimenkul sertifikası, ihraççıların inşa edilecek veya edilmekte olan gayrimenkul projelerinin finansmanında kullanılmak üzere ihraç ettikleri, gayrimenkul projesinin belirli bağımsız bölümlerini veya bağımsız bölümlerin belirli bir alan birimini temsil eden nominal değeri eşit sermaye piyasası aracıdır.

- ⚠ Gayrimenkul sertifikaları, bir veya birden fazla gayrimenkul projesinin belirli bağımsız bölümlerini veya bağımsız bölümlere ilişkin belirli bir alan birimini temsilen ihraç edilen menkul
- ⚠ Gayrimenkul projesinin belirli bağımsız bölümlerini temsilen gerçekleştirilen ihraçlarda, her bir bağımsız bölüme karşılık gelen gayrimenkul sertifikası adedinin ihraç öncesinde belirlenmesi zorunludur.
- ⚠ Gayrimenkul projesinin bağımsız bölümlerine ilişkin belirli bir alan birimini temsilen gerçekleştirilecek ihraçlarda ise, ihraççı tarafından asli edimin yerine getirilmesi sırasında aynı alan birimine sahip bağımsız

bölümler arasında blok, kat, cephe ve malzeme farklılıkları gibi nedenlerle şerefiye talep edilebilir.

- ⚠ Gayrimenkul sertifikası ihracına konu edilen bağımsız bölümler üzerinde edimlerin yerine getirilmesini engelleyecek nitelikte aynı veya şahsi bir hak, haciz kaydı ile gayrimenkul projesinin esaslı unsurlarına yönelik herhangi bir ihtilafın bulunmaması gerekmektedir.
- ⚠ Bir bina veya blok gibi ancak bütünü tamamlandığında kullanılabilecek yapılarda yer alan bağımsız bölümlerin bir kısmı ihraca konu edilemez, bunların tamamının gayrimenkul sertifikası ihracına konu edilmesi zorunludur.
- ⚠ Gayrimenkul sertifikası ihraç tutarı, ihraca konu bağımsız bölümler için hazırlanan değerlendirme raporunda takdir edilen değer referans alınmak suretiyle ihraççı tarafından belirlenir.
- ⚠ Gayrimenkul sertifikaları yurt içinde halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcıya satış suretiyle veya yurt dışında ihraç edilebilir.
- ⚠ Gayrimenkul sertifikaları ihraççı tarafından asli veya tali edimin yerine getirilmesi ve cezai şartın ödenmesini gerektiren hallerde cezai şartın da ödenmesi suretiyle itfa edilir. Projenin gerçekleşmemesi sebebiyle edimlerin yerine getirilememesi durumunda ise gayrimenkul sertifikalarının itfa bedeli ve oluşabilecek cezai şartın ödenmesi suretiyle itfa edilmesi esastır.

SORU 36: Oydan yoksun payları tanımlayarak; bu payların türleri ve itibari değeri hakkında bilgi veriniz.

CEVAP:

Tanım: Oydan Yoksun Paylar; ortakların sermaye artırımını ile ihraç edebilecekleri, oy hakkı hariç, sahibine kar payından ve istendiğinde bedelsiz pay alma hakkında imtiyaz dışındaki diğer hususlarda imtiyaz ve diğer ortaklık haklarını sağlayan istendiğinde belirli bir vade veya vadelerde, sabit veya değişken oranda ortaklığın oy hakkına sahip paylarını satın alma ve ortaklık payları ile değiştirme hakkı veren paylardır.

Türleri: Oydan yoksun paylar, hamiline veya nama yazılı şekilde ihraç edilebilir.

İtibari Değeri: Bu payların itibari değeri oy hakkı bulunan payların itibari değerine veya farklı itibari değerler varsa bunlardan herhangi birine eşit olmamalıdır.

SORU 37: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda tanımlanan güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçunu açıklayınız.

CEVAP:

Aşağıdaki fiiller güveni kötüye kullanma suçunun nitelikli hâlini oluşturur; ancak bu durumda hükmolunacak ceza üç yıldan az olamaz;

- Yatırım kuruluşuna, fon kuruluna ve teminat sorumlularına; sermaye piyasası faaliyetleri sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veya idare etmek için veya teminat olarak veya her ne nam altında olursa olsun, kayden veya fiziken tevdi veya teslim edilen sermaye piyasası araçları, nakit ve diğer her türlü kıymeti kendisinin veya başkasının menfaatine satmak, kullanmak, rehnetmek, gizlemek veya inkâr etmek
- Yönetim, denetim veya sermaye bakımından dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili bulunduğu diğer bir teşebbüs veya şahısla emsallerine göre bariz şekilde farklı fiyat, ücret ve bedel uygulamak örtülü işlemlerde bulunarak halka açık ortaklıkların kârını veya mal varlığını azaltmak
- Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel, şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunarak kârlarını veya malvarlıklarını azaltmak veya kârlarının veya malvarlıklarının artmasını engellemek

Yatırım kuruluşu, fon kurulu ve teminat sorumluları bünyesinde tutulan kayıtları bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan kişiler, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerinden mahkûmiyete bağlanan kanuni sonuçlar, bu suçtan mahkûm olanlar hakkında da uygulanır.

(b) ve (c) bentleri kapsamına giren güveni kötüye kullanma suçunu işleyen kişi, etkin pişmanlık göstererek ödenin yanı sıra bunun iki katı parayı Hazineye;

- Henüz soruşturma başlamadan önce ödediği takdirde, hakkında cezaya hükmolunmaz,
- Soruşturma evresinde ödediği takdirde, verilecek ceza yarısı oranında indirilir,
- Kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödediği takdirde, verilecek ceza üçte biri oranında indirilir.

SORU 38: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda tanımlanan sermaye piyasası suçlarını sayınız. Bunlardan yasal defterlerde, muhasebe kayıtlarında, finansal tablo ve raporlarda usulsüzlük suçunu ve öngörülen cezaları açıklayınız.

CEVAP:

- a) Bilgi Suiistimali(İçerden Öğrenenlerin Ticareti)
- b) Piyasa Dolandırıcılığı(Manipülasyon)
- c) Usulsüz halka arz ve İzinsiz sermaye piyasası faaliyeti
- d) Güveni Kötüye Kullanma ve sahtecilik
- e) Bilgi ve Belge vermeme, denetimin engellenmesi
- f) Yasal defterlerde, muhasebe kayıtlarında ve finansal tablo ve raporlarda usulsüzlük
- g) Sır saklama yükümlülüğü

Yasal defterlerde, muhasebe kayıtlarında ve finansal tablo ve raporlarda usulsüzlük suçu sayılan fiiller;

Kasıtlı Olarak:

- a) Kanunen tutmakla yükümlü olunan defter ve kayıtları usulüne uygun tutmayanlar
- b) Saklamakla yükümlü olunan defter ve belgeleri kanuni süresinde saklamayanlar, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Kasıtlı Olarak:

- a) Finansal tablo ve raporları, gerçeği yansıtamayan şekilde düzenleyenler
- b) Gerçeğe aykırı hesap açanlar
- c) Kayıtlarda her türlü muhasebe hilesi yapanlar
- ç) Yanlış veya yanıltıcı bağımsız denetim ve değerlendirme raporu düzenleyenler ile düzenlenmesini sağlayan ihraççıların sorumlu yönetim kurulu üyeleri veya sorumlu yöneticileri, 5237 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre cezalandırılır.

Ancak, özel belgede sahtecilik suçundan dolayı cezaya hükmedebilmek için, sahte belgenin kullanılmış olması şartı aranmaz.

SORU 39: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca;

- a) Piyasa bozucu eylemler
- b) İdari para cezalarının uygulanmasına dair esasları açıklayınız.

CEVAP:

- a) Piyasa Bozucu Eylemler: Makul ekonomik/finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsanın güven, açıklık ve istikrarını bozacak eylem/işlemler suç oluşturmazsa piyasa bozucu nitelikte eylemdir. Piyasa bozucu eylemlere idari para cezası verilir.
- b) İdari Para Cezalarının Uygulanması:
- ⚠ İdari para cezalarının uygulanmasından önce ilgilinin savunması alınır.
  - ⚠ Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde savunma verilmemesi hâlinde, ilgilinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir.
  - ⚠ Bu Kanunda tanımlanan kabahatlerden birinin idari yaptırım kararı verilinceye kadar birden çok işlenmesi hâlinde, ilgili hükme göre, ilgili gerçek veya tüzel kişiye bir idari para cezası verilir ve verilecek ceza 2 kat artırılır.
  - ⚠ Ancak, bu kabahatin işlenmesi suretiyle bir menfaat temin edilmesi veya zarara sebebiyet verilmesi hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaat veya zararın 3 katından az olamaz.
  - ⚠ Tahsil edilen idari para cezalarının %50'si genel bütçeye gelir kaydedilir, % 50'si gelir kaydedilmek üzere YTM'ye aktarılır.
  - ⚠ Bu Kanun uyarınca verilen idari para cezası kararlarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

SORU 40: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda tanımlanan sermaye piyasası suçlarından bilgi suiistimali suçunu açıklayınız.

CEVAP:

Doğrudan ya da dolaylı olarak sermaye piyasası araçları ya da ihraççılar hakkında, ilgili sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkileyebilecek nitelikteki ve henüz kamuya duyurulmamış bilgilere dayalı olarak ilgili sermaye piyasası araçları için alım ya da satım emri veren veya verdiği emri değiştiren veya iptal eden ve bu suretle kendisine veya bir başkasına menfaat temin eden;

- a) İhraççıların veya bunların bağlı veya hâkim ortaklıklarının yöneticileri,
- b) İhraççıların veya bunların bağlı veya hâkim ortaklıklarında pay sahibi olmaları nedeniyle bu bilgilere sahip olan kişiler,
- c) İş, meslek ve görevlerinin icrası nedeniyle bu bilgilere sahip olan kişiler,
- ç) Bu bilgileri suç işlemek suretiyle elde eden kişiler,
- d) Sahip oldukları bilginin bu fıkrafta belirtilen nitelikte bulunduğunu bilen veya ispat edilmesi hâlinde bilmesi gereken kişiler, üç yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Ancak, bu suçtan dolayı adli para cezasına hükmedilmesi hâlinde verilecek ceza elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

SORU 41: Payları borsada işlem görmeyen ‘Halka Açık Ortaklıkların Kamuoyuna Açıklayacakları Özel Durumlara’ ilişkin 5 örnek veriniz.

CEVAP:

- ⚠ Ortaklık varlıklarının doğal afetler, yangın, su basması gibi olaylar sonucu önemli ölçüde zarara uğraması.
- ⚠ Ortaklığın yönetim kurulu tarafından, başka bir şirketin devralınması ya da bir şirkete devrolunması veya yeni bir şirket kurulması suretiyle birleşme hususunda karar alınması
- ⚠ Pay sahiplerinin yeni pay alma hakkı kullanımı ile yeni pay alma hakkı kullanımından sonra kalan payların satış tarihleri ile bedelsiz payların dağıtım tarihinin belirlenmesi.
- ⚠ Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarının ihracına ilişkin yetkili organ kararı alınması.
- ⚠ Ortaklığın merkezinin veya faaliyetlerinin yürütüldüğü ana birimlerinin adres, telefon veya faks numaraları gibi iletişim bilgilerinin değişmesi

SORU 42: Sermaye Piyasası Kanununa göre ‘Kayıtlı Sermaye Sistemi’ nedir? Özelliklerini yazınız.

CEVAP:

Kayıtlı sermaye sistemi; esas itibarıyla bir sermaye arttırımı sistemi olup, sermayenin daha az formaliteyle arttırılabileceği bir limiti belirtir.

Özellikleri:

- ⚠ HAO’lar ile halka arz için başvurmuş AO’lar Kayıtlı Sermaye Sistemi’ni kabul edebilirler.
- ⚠ Halka arz için başvurmuş AO’lardan TTK’ ya göre KSS’ ye geçenler ayrıca Sermaye Piyasası Kurulundan izin almaz.
- ⚠ KSS’ de YK, TTK’nin Esas Sermaye Sistemine bağlı kalmaksızın tavana kadar sermayelerini arttırmaya yetkilidir.
- ⚠ Kayıtlı sermayeye geçecek ortaklıkların başlangıç sermayeleri 100.000 TL’den az olamaz.
- ⚠ Bu yetki GK tarafından en çok beş yıl süre ile verilebilir ve azami beş yıllık dönemler itibarıyla uzatılabilir.
- ⚠ KSS’ de çıkarılan paylar bedelleri ödenmedikçe/iptal edilmedikçe yeni pay çıkarılamaz.
- ⚠ YK’nın KSS kapsamında aldığı kararlar aleyhine YK üyeleri veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, 30 gün içinde iptal davası açabilir.

SORU 43: Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki ' Kar Dağıtım ve Bedelsiz Kar Payı Dağıtımına' ilişkin düzenlemeler nelerdir? Yazınız.

CEVAP:

- ⚠ Halka açık ortaklıklar karlarını genel kurul kararıyla dağıtır.
- ⚠ Kurul halka açık ortaklıkların kar dağıtım politikalarına ilişkin olarak farklı esaslar belirleyebilir
- ⚠ Kanunen ayrılması gereken yedek akçeler ve esas sözleşmede pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına kardan pay dağıtılmasına karar verilemez.
- ⚠ Kar payı ödenmedikçe yukarıdaki maddede sayılan kişilere kardan pay dağıtılamaz.
- ⚠ Halka açık ortaklıkların sermaye artırımlarında bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılır.
- ⚠ Halka açık ortaklıklar tarafından bağış yapılabilmesi veya pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması şarttır.
- ⚠ Yapılacak bağış sınırı halka açık ortaklığın genel kurulunca belirlenir.
- ⚠ Kurul bağış tutarına üst sınır getirebilir.
- ⚠ Ortaklıkların yapmış olduğu bağışlar dağıtılabılır kar matrahına eklenir.

SORU 44: Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsaların;

- a) Kuruluş şekli nasıldır?
- b) Asıl amaçları nelerdir?
- c) Denetimi hangi kurul tarafından yapılır?

CEVAP:

Borsa ve Piyasa İşleticilerin kuruluşuna ilgili Bakanlık izin verir.

Borsaların faaliyete geçmesine ise Sermaye Piyasası Kurulu izin verir.

Denetimi ise Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılır.

SORU 45: Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, 'Sabit Sermayeli Ortaklık' nedir? Hangi alanlarda faaliyet gösterebilirler? Açıklayınız.

CEVAP:

Sabit sermayeli ortaklık, çeşitli varlıklar ve araçlardan oluşan portföyü işletmek amacıyla anonim ortaklık şeklinde ve kayıtlı sermaye esasına göre kurulan sermaye piyasası kurumudur.

Faaliyet ve İşlemleri:

- ⚠ Portföyünü oluşturmak işletmek ve gerektiğinde portföyde değişiklikler yapmak.
- ⚠ Portföy çeşitlendirmesi yaparak yatırım riskini, faaliyet alanlarına ve şirketlerin durumlarına göre en aza indirecek bir biçimde dağıtmak.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarına, mali piyasa ve kurumlara, şirketlere ilişkin gelişmeleri sürekli izlemek ve portföy yönetimiyle ilgili olarak gerekli önlemleri almak.
- ⚠ Portföyün değerini korumaya ve artırmaya yönelik araştırmalar yapmak.

SORU 46: Finansal piyasaların fonksiyonlarını yazınız.

CEVAP:

- ⚠ Reel piyasaya kaynak sağlamak
- ⚠ Sermaye birikimini oluşturmak
- ⚠ Piyasanın ihtiyaç duyduğu likiditeyi temin etmek
- ⚠ Ekonomik aktörlerin karşı karşıya kaldığı riskleri dağıtmak aktarmak
- ⚠ Mülkiyeti tabana yaymaktır.

SORU 47: Halka açık anonim ortaklıklar açısından 'kamuyu aydınlatma yükümlülüğü' nedir? Açıklayınız.

CEVAP:

Halka açık anonim ortaklıklarda ortaklık yapısı gereği geniş bir çevreye yayılmış pay sahipleri vardır. Pay sahiplerinin bilgi ve gelişmelere zamanında ve gereği gibi ulaşabilmesini sağlayabilecek mekanizmanın kurulması gerekir.

Sermaye piyasası araçlarının değerini, fiyatını veya yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikteki bilgi, olay ve gelişmelerin, ihraççılarca veya ilgili taraflarca kamuya açıklanması zorunludur. Anonim ortaklıklardan halka açıklanacak bilgilerin Kamuyu Aydınlatma Platformunda yayınlanması, tüm yatırımcılara eşit mesafede durma açısından önemlidir.

SORU 48: Aşağıdaki kavramları kısaca açıklayınız.

⇒ Merkezî Takas Kuruluşları

⇒ Tedrici Tasfiye

CEVAP:

- ⚠ Merkezî Takas Kuruluşları: Borsalarda ve teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören sermaye piyasası araçlarının teslimi, bedellerinin ödenmesi ve bu işlemlere ilişkin teminat yükümlülüklerinin ifası ile ilgili işlemleri yürüten anonim ortaklık şeklindeki özel hukuk tüzel kişiliğini haiz kurumlardır
- ⚠ Tedrici Tasfiye: Kurul, bankalar hariç olmak üzere, tazmin sürecinin kapanmasına ilişkin kararı ile birlikte tedricî tasfiye kararı da verebilir. Bu durumda tedricî tasfiye işlemleri YTM tarafından yürütülür. Tedricî tasfiyenin amacı, tedricî tasfiyesine karar verilenlerin mal varlığını aynen veya nakde çevirmek suretiyle elde edilen bedeli tahsis ederek, yatırımcıların tazmin edilmeyen bakiye alacakları ile YTM'nin Tedricî tasfiyeye ilişkin usul ve esaslar Kurulca hazırlanan bir yönetmelikle belirlenir.

SORU 49: Sermaye Piyasası Kanunu'na göre faaliyette bulunabilecek diğer sermaye piyasası kurumları hangileridir? Maddeler halinde yazınız.

CEVAP:

- ⚠ Borsalar (BİAŞ)
- ⚠ Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB)
- ⚠ Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği (TDUB)
- ⚠ Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM)
- ⚠ Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.

SORU 50: Para ve Sermaye piyasalarının özelliklerini yazınız.

CEVAP:

Para Piyasası:

- ⚠ Kısa vadeli yani en fazla 1 yıl süreli fon arz ve talebinin karşılaştığı piyasadır.
- ⚠ Para piyasasının temel amaçları; Mevduat, Hazine Bonoları, Finansman Bonoları, Mevduat Sertifikaları, Repo, Banka Kabulleri, Banka Bonoları, Euro Dolarlar, Varlığa dayalı menkul kıymetler, ticari senetler gibi finansal varlıklardır.
- ⚠ Türev ürünlerde para piyasasının içindedir.
- ⚠ Para piyasalarında işlem gören finansal varlıkların likiditesi yüksektir. Bu nedenle para piyasaları Likidite ihtiyacının karşılandığı piyasalardır.

Sermaye Piyasası:

- ⚠ Orta ve uzun vadeli yani 1 yıldan uzun süreli fon arz ve talebinin karşılaştığı piyasalardır.
- ⚠ Sermaye piyasasının araçları; Devlet tahvilleri, şirket tahvilleri gibi orta ve uzun vadeli Menkul kıymetler ile vadesi sonsuz olarak varsayılan hisse senetleridir.
- ⚠ Sermaye piyasalarının likiditesi daha düşüktür.
- ⚠ Sermaye piyasalarının risk ve getirisi daha yüksektir.
- ⚠ Türkiye'deki örgütlenmiş sermaye piyasası Borsa İstanbul Anonim Şirkettir.

SORU 51: Aşağıdaki kavramları, Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde açıklayınız.

- a) Makul Şüphe
- b) İzahname
- c) Piyasa Bozucu Eylem
- d) Değiştirilebilir Tahvil
- e) Nitelikli Yatırımcı

CEVAP:

- a) Makul Şüphe: Sermaye piyasalarında; işlem gerçekleştiren kişilerin veya onlarla birlikte hareket edenlerin işlem kalıpları ve hesaplarında gerçekleştirilen transferler, sermaye piyasası araçlarının geçmiş dönem fiyat miktar analizleri, fiili dolaşım oranları, sermaye piyasası araçları ile ilgili haber ve açıklamalar, ihbar veya şikâyetler ile bunları destekleyen emareler dikkate alınarak yapılan incelemeler sonucunda Kanunun ilgili maddelerinde sayılan fiillerin işlendiğine dair oluşan şüphe demektir. Makul şüphe aşağıdaki şekilde de tanımlanabilir: Kurul tarafından yapılan incelemeler sonucunda; bilgi suiistimali ve piyasa dolandırıcılığı sayılan fiillerin işlendiğine dair şüphe oluşmuşsa; bu şüphe, “makul şüphe” olarak isimlendirilmektedir.
- b) İzahname: İhraççının ve varsa garantörün finansal durum ve performansı ile geleceğe yönelik beklentilerine, faaliyetlerine, ihraç edilecek veya borsada işlem görecektir sermaye piyasası araçlarının özelliklerine ve bunlara bağlı hak ve risklere ilişkin olarak yatırımcıların bilinçli bir değerlendirme yapmasını sağlayacak nitelikteki tüm bilgileri içeren kamuyu aydınlatma belgesidir.
- c) Piyasa Bozucu Eylem: Makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikte olan ve bir suç oluşturmeyen eylemdir.
- d) Değiştirilebilir Tahvil (DET): İhraççı tarafından çıkarılan ve payları borsalarda işlem gören diğer ortaklıklara ait paylarla değiştirme hakkı veren borçlanma aracıdır.
- e) Nitelikli Yatırımcı: Sermaye Piyasası Kurulu’nun (SPK) yatırım kuruluşlarına ilişkin düzenlemelerinde tanımlanan ve talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilenler de dahil profesyonel müşterileri ifade eder. “Profesyonel müşteri” kendi yatırım kararlarını verebilecek ve üstlendiği riskleri değerlendirebilecek tecrübe, bilgi ve uzmanlığa sahip müşteriyi ifade eder.

SORU 52: Kâr Payı Tebliği'ne göre, kâr payının taksitli ödenmesi durumunda uyulması gereken hususları madde halinde belirtiniz.

CEVAP:

Kâr Payının Taksitli Ödenecek Olması Durumunda Uyulması Gereken Hususlar:

Kâr payı, dağıtımına karar verilen genel kurul toplantısında karara bağlanmak şartıyla eşit veya farklı tutarlı taksitlerle ödenebilir. Kâr payının taksitle ödenmesinde aşağıdaki hususlara uyulur:

- 1) Taksit sayısı genel kurul tarafından veya genel kurul tarafından açıkça yetkilendirilmesi şartıyla yönetim kurulu tarafından belirlenir.
- 2) Taksit ödeme zamanlarının genel kurul kararıyla belirlenmediği durumlarda; yönetim kurulu kararıyla belirlenecek ödeme zamanları, genel kurulu takip eden on beş gün içinde Kurulun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde ortaklık tarafından kamuya duyurulur.
- 3) Taksit ödemeleri, ödeme tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın payları oranında eşit olarak dağıtılır.
- 4) Genel kurul tarafından pay sahibi dışındaki kişilere dağıtılmasına karar verilen kâr payı tutarı, pay sahiplerine yapılacak taksit ödemeleri ile orantılı olarak ve aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir.

SORU 53: Birleşme ve Bölünme Tebliğine göre; "Birleşme Ve Bölünme İşlemlerinde Esas Alınacak Finansal Tablolar" ile ilgili hususlar hakkında bilgi veriniz.

CEVAP:

Birleşme veya bölünme işleminin onaylanacağı genel kurul toplantısının hesap döneminin sonunu takip eden Nisan ayı başı ile Ağustos ayı sonu arasında yapılması durumunda, birleşme veya bölünme işlemlerinde son yıllık finansal tablolar esas alınır.

Genel kurul toplantısının bu dönemin dışındaki bir tarihte yapılması durumunda ise, en az altı aylık faaliyet dönemini kapsayacak ve finansal tablo tarihi ile genel kurul toplantı tarihi arasında altı aydan fazla süre geçmeyecek şekilde düzenlenecek ara dönem finansal tablolar esas alınır. Birleşme veya bölünme işlemlerine esas alınacak finansal tabloların, Kurulun muhasebe standartlarına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde hazırlanmış ve bağımsız denetim standartları çerçevesinde özel bağımsız denetimden geçirilmiş olması zorunludur.

Ancak, birleşme veya bölünme işlemlerine esas alınacak finansal tabloların Kurul düzenlemeleri uyarınca bağımsız denetiminin yapılmış olması halinde, özel bağımsız denetim koşulu aranmaz.

Birleşme işlemine taraf şirketlerden konsolide finansal tablo düzenlemekle yükümlü olanların konsolide, diğerlerinin solo finansal tablolarının birleşme veya bölünme işlemlerine esas alınması orunludur. Birleşme veya bölünme işlemine esas alınacak finansal tablolara ilişkin bağımsız denetim raporunda olumsuz görüş bildirilmesi veya görüş bildirmekten kaçınılması durumlarında, söz konusu finansal tablolar birleşme veya bölünme işlemine esas alınmaz. Birleşmeye veya bölünmeye esas alınacak finansal tablolara ilişkin bağımsız denetim raporunda olumlu görüş bildirilmesine rağmen Kurulca yapılacak inceleme sonucunda değişim oranını etkileyecek hususların tespiti veya bağımsız denetim raporunda şartlı görüş bildirilen ve değişim oranını etkileyecek hususların bulunması halinde, finansal tablolarda gerekli düzeltmelerin yapılarak bağımsız denetim raporunun yeniden hazırlanması gerekir.

Birleşme veya bölünme işlemlerine esas alınacak finansal tabloların tarihi ile birleşme veya bölünme sözleşmesinin veya bölünme planının imzalandığı tarih arasında, birleşmeye ya da bölünmeye taraf şirketlerin finansal durumlarında ve devre konu malvarlıklarının değerinde değişim oranını etkileyecek önemli bir değişiklik meydana gelmesi durumunda; bağımsız denetim kuruluşu tarafından söz konusu değişikliğin birleşme veya bölünme işlemine esas finansal tablolar üzerindeki etkisini gösteren ek rapor hazırlanır. Bu kapsamda, Kurula sunulan ve güncellenmesi gereken belgeler yeniden düzenlenerek Kurula iletilir.

SORU 54: Sermaye Piyasası Kanunu'na göre hangi fiiller "Güveni Kötüye Kullanma ve Sahtecilik" kapsamında değerlendirilir? Bu suçla ilgili verilebilecek cezaları ve bu cezalara uygulanabilecek indirim şartlarını yazınız.

CEVAP:

Aşağıdaki Fiiller Güveni Kötüye Kullanma Suçunun Nitelikli Hâlini Oluşturur Ve Hükmolunacak Ceza Üç Yılda Az Olamaz;

- Yatırım kuruluşuna, fon kuruluna ve teminat sorumlularına; sermaye piyasası faaliyetleri sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veya idare etmek için veya teminat olarak veya her ne nam altında olursa olsun, kayden veya fiziken tevdi veya teslim edilen sermaye piyasası araçları, nakit ve diğer her türlü kıymeti kendisinin veya başkasının menfaatine satmak, kullanmak, rehnetmek, gizlemek veya inkâr etmek
- Yönetim, denetim veya sermaye bakımından dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili bulunduğu diğer bir teşebbüs veya şahısla emsallerine göre bariz şekilde farklı fiyat, ücret ve bedel uygulamak örtülü işlemlerde bulunarak halka açık ortaklıkların kârını veya mal varlığını azaltmak
- Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel, şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunarak kârlarını veya malvarlıklarını azaltmak veya kârlarının veya malvarlıklarının artmasını engellemek

Yatırım kuruluşu, fon kurulu ve teminat sorumluları bünyesinde tutulan kayıtları bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan kişiler, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerinden mahkûmiyete bağlanan kanuni sonuçlar, bu suçtan mahkûm olanlar hakkında da uygulanır.

(b) ve (c) bentleri kapsamına giren güveni kötüye kullanma suçunu işleyen kişi, etkin pişmanlık göstererek ödemenin yanı sıra bunun iki katı parayı Hazineye;

- Henüz soruşturma başlamadan önce ödediği takdirde, hakkında cezaya hükmolunmaz,
- Soruşturma evresinde ödediği takdirde, verilecek ceza yarısı oranında indirilir,
- Kovuşturma evresinde hüküm verinceye kadar ödediği takdirde, verilecek ceza üçte biri oranında indirilir.

SORU 55: Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'ne göre; "Şemsiye Fon Türlerini" açıklayınız.

CEVAP:

Şemsiye fonlar aşağıdaki türlerde kurulabilir.

Fon Toplam Değerinin En Az % 80'i Devamlı Olarak;

- ⚠ Yerli ve/veya yabancı kamu ve/veya özel sektör borçlanma araçlarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlar "borçlanma araçları şemsiye fonu",
- ⚠ Yerli ve/veya yabancı ihraççıların paylarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlar "hisse senedi şemsiye fonu",
- ⚠ Borsada işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı para ve sermaye piyasası araçlarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlar "kıymetli madenler şemsiye fonu",
- ⚠ Diğer fonların ve borsa yatırım fonlarının katılma paylarından oluşan fonları kapsayan şemsiye fonlar "fon sepeti şemsiye fonu",
- ⚠ Portföyünün tamamı devamlı olarak, vadesine en fazla 184 gün kalmış likiditesi yüksek para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan ve portföyünün günlük olarak hesaplanan ağırlıklı ortalama vadesi en fazla 45 gün olan fonları kapsayan şemsiye fonlar "para piyasası şemsiye fonu",
- ⚠ Portföyünün tamamı devamlı olarak, kira sertifikaları, katılma hesapları, ortaklık payları, altın ve diğer kıymetli madenler ile Kurulca uygun görülen diğer faize dayalı olmayan para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan fonları kapsayan şemsiye fonlar "katılım şemsiye fonu",
- ⚠ Portföy sınırlamaları itibarıyla yukarıdaki türlerden herhangi birine girmeyen fonları kapsayan şemsiye fonlar "değişken şemsiye fon",
- ⚠ Katılma payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan fonları kapsayan şemsiye fonlar "serbest şemsiye fon",
- ⚠ Uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanılarak taahhüt edilen fonları kapsayan şemsiye fonlar "garantili şemsiye fon",
- ⚠ Uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esası çerçevesinde amaçlanan fonları kapsayan şemsiye fonlar "koruma amaçlı şemsiye fon" olarak adlandırılmaktadır.

SORU 56: Sermaye Piyasası Kanunu'na göre "Tedrici Tasfiye" hakkında bilgi veriniz.

CEVAP:

Yatırımcıları tazmin kararı verilenler hakkında Kurul, bankalar hariç olmak üzere, tazmin sürecinin kapanmasına ilişkin kararı ile birlikte tedricî tasfiye kararı da verebilir. Bu durumda tedricî tasfiye işlemleri Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM) tarafından yürütülür. Tedricî tasfiyenin amacı, tedricî tasfiyesine karar verilenlerin mal varlığını aynen veya nakde çevirmek suretiyle elde edilen bedeli tahsis ederek, tazmin süreci kapsamında yatırımcıların tazmin edilmeyen bakiye alacakları ile YTM'nin yatırımcılara halef olmasından kaynaklanan alacaklarının ödenmesidir. Tedricî tasfiye karar ve işlemlerinde; tasfiye ile ilgili hükümleri uygulanmaz.

Kurulca haklarında tedricî tasfiye kararı verilenlerin kanuni organlarının görev ve yetkileri, tedricî tasfiye kararından tasfiye sonuçlanıncaya kadar, YTM tarafından yerine getirilir. Yapılan işlemlerden tescili gerekli olanlar, YTM'nin talebi üzerine harca tabi olmaksızın tescil ve ilan olunur.

Tedricî tasfiyenin sonuçlandığının ilan edildiği tarihte başkaca bir işleme gerek kalmaksızın, tedricî tasfiye kararı tarihinden önceki kanuni organları görev ve yetkilerini yeniden üstlenirler. Hakkında tedricî tasfiye kararı verilenlerin

ödemeleri durur ve tüm mal varlığı üzerinde, sadece YTM tarafından tasarruf edilebilir. YTM, tedricî tasfiyeye tabi ilgililerin aktif ve pasifini tespit eder. İlgililerin tedricî tasfiye kararının verilmesinden sonra vadesi gelen sözleşmelerinden doğan hak ve borçları da vadeleri itibarıyla belirlenir. Mevzuat uyarınca verilmiş teminatlar da aktifin hesabında dikkate alınır. Tazmin ile tasfiye süreci arasındaki süreçte uygulanacak temerrüt faizi Kurulca belirlenir. Tedricî tasfiye kararı verilmesi hâlinde, bu tasfiyenin kapatılması kararına kadar iflas kararı verilemez. Tedricî tasfiye kararı verilenler hakkında 2004 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında takip yapılmaz, evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez. YTM, tasfiye kapsamında yer alan gerçek hak sahiplerini ve bunların alacak ve borç tutarlarını tazmin sürecinde elde edilen bilgi ve belgelere dayanarak tespit eder. YTM'nin yatırımcılara halef olmasından kaynaklanan alacakları ile tasfiye giderleri de YTM alacağı olarak dikkate alınır. Haklarında tedricî tasfiye kararı verilenlerin aktiflerinden nakit olanlar doğrudan doğruya, olmayanlar ise paraya çevrilmek suretiyle, bu alacakların ödenmesinde kullanılır. Aktiflerden öncelikle müşteri alacakları ödenir. Müşteri alacaklarının tamamının karşılanamaması hâlinde garameten ödeme yapılır. Bu alacaklar tamamen karşılandıktan sonra artan kısımdan, öncelikle garameten kamu alacakları ve kalandan YTM'nin 85 inci madde kapsamında yaptığı ödemeler ve tasfiye giderleri nedeniyle doğan alacağı ödenir. Bakiye, diğer alacaklılara tahsis edilir. Haklarında tedricî tasfiye kararı verilenlerin nakit dışındaki mal varlığının paraya çevrilmesine ve garamaten yapılacak ödeme usul ve esaslarına ilişkin diğer hususlar Kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Haklarında tedricî tasfiye kararı verilenlerin yönettiği portföylerin yönetiminin bir başka kuruluşa devrine Kurulca karar verilebilir. YTM, gecikmeksizin, tazmin kararı ile birlikte hakkında tedricî tasfiye kararı verilenlerin yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzel kişi ortaklarının sermayesinin yüzde beşinden fazlasına sahip gerçek kişi pay sahiplerinin kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirlerini; ayrıca, tedricî tasfiye kararının ilanından önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul değerleri gösterir birer mal beyannamesi vermelerini ister. Bu fıkra hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde YTM'ye verilmesi zorunludur. YTM, yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurt dışına çıkış yasağı dâhil olmak üzere alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye yetkilidir. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu fıkra hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararlarından itibaren altı ay içinde dava açılmaması veya icra veya iflas takibinde bulunulmaması hâlinde bu kararlar kendiliğinden ortadan kalkar. Kurul, YTM'nin başvurusu üzerine tedricî tasfiyenin kapatılmasına karar verir. Haklarında tedricî tasfiye kararı verilenlerin aktiflerinin, tasfiyenin amacı kapsamındaki hak sahiplerinin alacaklarını, tazmin kapsamında yapılan ödemeleri ve tasfiye giderlerini karşılamaya yetmediğinin tespiti hâlinde, YTM, Kurulun uygun görüşüyle ilgililerin iflasını da isteyebilir. Tedricî tasfiye sırasındaki görevlerinin ifası sebebiyle YTM kanuni temsilci, yönetici ve personeli aleyhine açılan ve açılacak her türlü tazminat ve alacak davaları YTM aleyhine açılır. YTM personeli tedricî tasfiye işlemleri sırasında tedricî tasfiyesini yürüttükleri şirketlerin doğmuş ve doğacak kamu borçlarından, sosyal güvenlik kurumlarına olan borçlarından ve diğer mali yükümlülüklerinden sorumlu tutulamaz. YTM personelinin tedricî tasfiyesine karar verilen sermaye piyasası kurumlarının sermayesini kaybetmesinden ve/veya borca batık olmasından dolayı mahkemeye bildirimde bulunma yükümlülükleri yoktur.

SORU 57:

- a) Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliği'ne göre "Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş Şartlarını" yazınız.
- b) Pay çeşitleri kapsamında "Primli/Primsiz Payları" ve "Bedelli/Bedelsiz Payları" açıklayınız.
- c) Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası işlemleri kapsamında "Ters İşlem'i" yazınız.

CEVAP:

- a) Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliği'ne göre Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş Şartları

Kuruluş İzni Verilebilmesi İçin, Borsalar Ve Piyasa İşleticilerinin Taşınması Gereken Şartlar:

- ⚠️ Anonim şirket şeklinde kurulmaları
- ⚠️ Paylarının tamamının nâma yazılı olması
- ⚠️ Paylarının nakit karşılığı çıkarılması
- ⚠️ Sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması ve tamamının ödenmiş olması
- ⚠️ Kurucularının veya borsa veya piyasa işleticisi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak önemli etkiye sahip olan ortaklarının Sermaye Piyasası Kanunun ilgili hükümlerini taşımaları
- ⚠️ Esas sözleşmelerinin Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması
- ⚠️ Ortaklık yapısının açık ve şeffaf olması gerekir.

Kamu tüzel kişileri hariç tüzel kişi kurucuların ve önemli etkiye sahip ortakların son üç yıla ait bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolarını sunmaları gereklidir.

Borsalar ve piyasa işleticilerinin yurt dışında yerleşik kurucu ve ortakları için uygun olduğu ölçüde Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişiler için aranan şartların taşındığına dair, bulundukları ülkenin yetkili makamlarınca onanmış bilgi ve belgelerin noterce tasdikli çevirilerinin veya geçerliliği kanun veya uluslararası sözleşmelerle kabul edilen şekilde olduğuna dair bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur.

- b) Pay çeşitleri kapsamında Primli/Primsiz Payları ve Bedelli/Bedelsiz Payları

Primli ve Primsiz;

Paylar Üzerinde yazılı (nominal) değer ile ihraç edilen paylar primsiz, nominal değerinden yüksek bir bedelle ihraç edilen paylar ise primli paylardır.

Bedelsiz ve Bedelli Paylar;

Bedelsiz sermaye artırımları, şirketlerin iç kaynaklarından sermayeye aktardıkları tutar karşılığında çıkardıkları payların bir bedel alınmaksızın ortaklara dağıtılmasıdır. Bu işlem sonucunda çıkarılan paylar bedelsiz paydır. Bedelsiz sermaye artırımları dışarıdan fon girişine yol açmamaktadır.

Bedelli sermaye artırımları, şirketlerin yeni fon kaynağı temin etmek amacıyla çıkardıkları "bedelli" paylarını, nominal değerinden veya daha yüksek bir fiyattan satmalarıdır. Bedelli paylar, mevcut ortaklara satılabileceği gibi (rüçhan hakkı) diğer yatırımcılara da satılabilmektedir

- c) Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası işlemleri kapsamında Ters İşlem

Ters işlem, kısa pozisyon karşısında uzun pozisyon, uzun pozisyon karşısında ise kısa pozisyon alınması anlamına gelmektedir. Ters işlem, alım karşısında satım, satım karşısında alım yönünde işlem yapılmasıdır. Bir işlemin ters işlem olabilmesi için işlemin mevcut sözleşmelerde ve aynı vadelerde yapılması zorunludur. Ters işlem sonucun-

da sözleşme ile ilgili tüm hak ve yükümlülükler sona erer. Ters işlemde her açık pozisyonun ayrı ayrı kapatılması gerekmektedir.

SORU 58: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre izahname'nin hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken hususları yazınız.

CEVAP:

İzahname'nin Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususları;

Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahname hazırlanması ve hazırlanan izahnamenin Kurulca onaylanması zorunludur. Diğer kanunların yardım ve bağış toplanmasına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması, Kurulca faaliyet izni verilen kitle fonlama platformları aracılığıyla gerçekleştirilir ve bu Kanunun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlüğüne ilişkin hükümlerine tabi değildir. İzahnamede yer alan bilgiler yatırımcılar tarafından kolaylıkla anlaşılabilir ve değerlendirilebilecek şekilde sunulur. İzahnameden cevapmlu gerçek kişilerin isimleri ve görevleri ile tüzel kişilerin unvanları, merkezleri ve iletişim bilgileri izahnamede açıkça belirtilir. İzahname, ihraççıya ve ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgiler ile bir özet bölümü de içermek üzere bir veya birden fazla belge şeklinde düzenlenebilir. Özet bölümü ihraççıya, varsa garantöre, garantinin niteliğine ve ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin temel özellik, hak ve riskleri içerecek şekilde kısa, açık ve anlaşılır ifadelerden oluşur. Halka arz eden tarafından izahnamenin düzenlenmesi sırasında, ihraççının izahname hazırlanmasında kolaylaştırıcı tedbirleri alması zorunludur.

SORU 59: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre izahname'nin onaylanmasında dikkat edilmesi gereken hususları yazınız.

CEVAP:

İzahnamenin Onaylanması İle İlgili Hususlar;

Kurul, izahnamede yer alan bilgilerin tutarlı, anlaşılabilir ve Kurulca belirlenen izahname standartlarına göre eksiksiz olduğunun tespiti hâlinde izahnamenin onaylanmasına karar verir. İzahnamenin onaylanması sürecinde yapılacak incelemeye ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. İzahnamenin ayrı belgelerden oluşması hâlinde, her bir belge ayrıca onaylanır. İzahnamenin onaylanması, izahnamede yer alan bilgilerin doğru olduğunun Kurulca tekeffülü anlamına gelmeyeceği gibi, söz konusu sermaye piyasası araçlarına ilişkin bir tavsiye olarak da kabul edilemez. İzahnamenin onaylanmasına ilişkin başvuru, Kurul düzenlemelerine uygun olarak hazırlanmış izahname ve gerekli diğer bilgi ve belgelerin Kurula sunulmasından itibaren on iş günü içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir. İlk halka arzlarda bu süre yirmi iş günüdür. İzahnamenin onaylanmasına ilişkin başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin eksik olması veya ek bilgi ve belgeye ihtiyaç duyulması hâlinde, başvuru tarihinden itibaren on iş günü içinde başvuru sahibi bilgilendirilerek, eksikliklerin Kurulca belirlenecek süre içinde giderilmesi istenir.

SORU 60: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, izahnamenin yayımlanması, ilan ve reklamlarla ilgili hususları yazınız

CEVAP:

İzahnamenin Yayımlanması, İlan Ve Reklamlar İle İlgili Hususlar;

İzahname onaylandıktan sonra Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde yayımlanır, ayrıca ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmez. Ancak, izahnamenin nerede yayımlandığı hususu ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilir. İzahnamenin, onaylanmadan önce Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde ilan edilmesi mümkündür. İhraca ilişkin ilan, reklam ve açıklamalar izahname ile tutarlı olmalı, gerçeğe aykırı, abartılmış ve yanıltıcı bilgiler içermemelidir.

SORU 61: Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş Ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ'e göre; "Çıkar Çatışması Politikasını ve olası çıkar çatışmalarının önlenmesi için kabul edilen tedbirler ile çıkar çatışmalarının önlenemediği durumlarda takip edilecek prosedürleri belirtiniz.

CEVAP:

Yatırım kuruluşu çıkar çatışması politikasını oluştururken büyüklüğünü, organizasyon yapısını ve sunduğu yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetleri dikkate alır. Yatırım kuruluşunun bir şirketler topluluğunun üyesi olması durumunda çıkar çatışması politikası, şirketler topluluğunun organizasyon yapısı ve diğer üyelerinin faaliyetleri de dikkate alınarak oluşturulur. Çıkar çatışması politikasının yatırım kuruluşunun yetkili olduğu her bir yatırım hizmet ve faaliyeti ile yan hizmet için müşterinin çıkarlarına aykırı olabilecek olası durumları, bu durumların önlenmesi için alınabilecek tedbirleri ve çıkar çatışmalarının önlenememesi durumunda izlenecek prosedürleri içermesi gerekir. Yatırım kuruluşu çıkar çatışması politikasını oluştururken müşterinin çıkarlarına aykırı olabilecek olası durumları tespit etmek için, kendisi, ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili bulunan kişilerin;

- ⚠ Müşteri aleyhine mali kazanç elde edecekleri veya mali kayıptan kurtulacakları
- ⚠ Müşterinin bir çıkarı olmadığı halde müşteriye sunulan hizmet ve faaliyetten çıkar elde edecekleri
- ⚠ Bir müşteri ya da müşteri grubunun diğer bir müşteri veya müşteri grubuna tercih edilmesi sonucunda çıkar elde edecekleri
- ⚠ Müşteriye sunulan hizmet ve faaliyet nedeniyle müşteri dışında kalan başka bir kişiden standart ücret ve komisyon dışında mali kazanç elde edecekleri durumları asgari kıstas olarak dikkate alır.
- ⚠ Olası çıkar çatışmalarının önlenmesi için kabul edilen tedbirler ile çıkar çatışmalarının önlenemediği durumlarda takip edilecek prosedürlerin asgari olarak aşağıdaki hususları içermesi gerekir:
- ⚠ Yatırım kuruluşu içinde veya şirketler topluluğunun üyeleri arasında bilgi akışının önlenmesi veya yönetilmesine dair tedbirler.
- ⚠ Yatırım kuruluşunun çıkar çatışmasına konu olan birimleri ile bu birimlerde çalışanların gözetimine dair tedbirler.
- ⚠ Yatırım kuruluşunun çıkar çatışmasına konu olan birimlerinde çalışanların ücretlendirilmesine dair tedbirler.
- ⚠ Yatırım kuruluşu çalışanlarının görev yerlerinin çıkar çatışmasına yol açmayacak şekilde belirlenmesine dair tedbirler.

Çıkar çatışması politikasında yer alan önlemlerin bir müşteri veya bir müşteri grubu ile yatırım kuruluşunun arasındaki çıkar çatışmasının yönetilmesi konusunda yeterli olmadığını ve/veya uygulanmadığını tespit etmesi durumunda Kurul, yatırım kuruluşu bazında veya genel olarak ek önlemlerin uygulanmasını talep edebilir.

SORU 62: “Kira Sertifikalarını” tanımlayınız. “Kira Sertifika Türlerini yazınız.

CEVAP:

Kira Sertifikası: Her türlü varlık ve hakkın finansmanını sağlamak amacıyla varlık kiralama şirketi tarafından ihraç edilen ve sahiplerinin bu varlık veya haktan elde edilen gelirlerden payları oranında hak sahibi olmalarını sağlayan menkul kıymete Kira Sertifikası denir.

Kira Sertifikaları Türleri: Sahipliğe, Yönetim sözleşmesine, Alım-satıma, Ortaklığa ve Eser sözleşmesine dayalı olan kira sertifikaları.

SORU 63: “Kira Sertifikası ihracında kullanılan yöntemleri açıklayınız.

CEVAP:

Kira Sertifikası İhracında Kullanılan Yöntemleri: Kira sertifikaları halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satılmak üzere ihraç edilebilir. Halka arz edilmeksizin yapılacak satışlar, tahsisli satış ve nitelikli yatırımcıya satış olmak üzere iki şekilde yapılabilir. Kira sertifikalarının, yurt içinde veya yurt dışında ihraç edilmek istenmesi durumunda belirtilen belgelerle birlikte Kurula başvuruda bulunulur. İhraç edilecek kira sertifikaları Kurulca uygun görülecek ihraç tavanı içinde tertipler halinde satılabilir. İzahnamenin geçerlilik süresi boyunca yapılacak halka arzlarda Varlık Kiralama Şirketi her bir tertibin satışı için belirtilen belgelerle birlikte onay almak amacıyla Kurula başvurur. Halka arz edilmeksizin yapılacak satışlarda ise Varlık Kiralama Şirketi her satıştan önce tertip ihraç belgesinin onaylanması amacıyla Kurula başvurur. Halka arz edilecek kira sertifikalarının borsada işlem görmesi ve bu amaçla borsaya başvurulması zorunludur. Kurul, Varlık Kiralama Şirketinden kira sertifikalarına ilişkin ödeme yükümlülüklerinin yurt içinde yerleşik bir banka veya üçüncü bir tüzel kişi tarafından garanti altına alınmasını, yurt içinde satışın yalnızca nitelikli yatırımcılara yönelik olarak yapılmasını veya kira sertifikalarının, Varlık Kiralama Şirketinin veya fon kullanıcılarının derecelendirilmesini talep edebilir.

SORU 64: Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıkları için; “Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı” nedir? Belirtiniz. Bu kapsamda tevsik edici bilgi ve belgeleri saklamada gerekli azami süreyi yazınız.

CEVAP:

Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı Kapsamında Halka Açık Ortaklıklar Ve Kolektif Yatırım Kuruluşları İle Bunların İştirak Ve Bağlı Ortaklıklarının;

Yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel veya şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunmak suretiyle kârlarını veya malvarlıklarını azaltarak veya kârlarının veya malvarlıklarının artmasını engelleyerek kazanç aktarımında bulunmaları yasaktır. Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, esas sözleşmeleri veya iç tüzükleri çerçevesinde basiretli ve dürüst bir tacir olarak veya piyasa teamülleri uyarınca kârlarını ya da malvarlıklarını korumak veya artırmak için yapmaları beklenen faaliyetleri yapmamaları yoluyla ilişkili oldukları gerçek veya tüzel kişilerin kârlarının ya da malvarlıklarının artmasını sağlamaları da örtülü kazanç aktarımı sayılır.

Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları, ilişkili taraf işlemlerinin emsallerine, piyasa teamüllerine, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine uygun şartlarda gerçekleştirilmiş olduğunu belgelemek ve bu durumu tevsik edici bilgi ve belgeleri en az sekiz yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

SORU 65: Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'e göre; Merkezi Kayıt Kurumu nezdinde tutulacak hesapları sadece sayınız

CEVAP:

MKK Nezdinde Tutulacak Hesaplar;

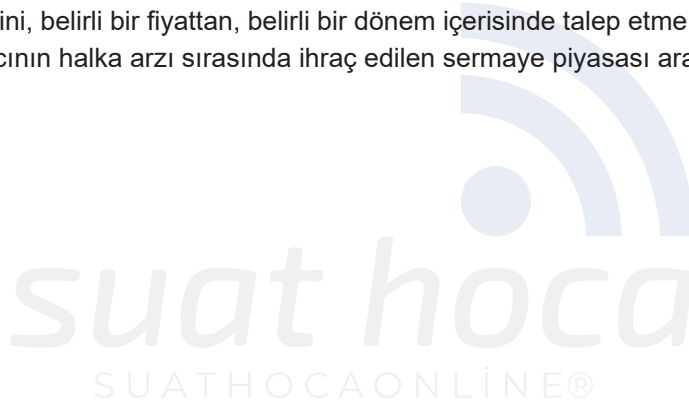
TCMB Hesabı, İhraççı Hesabı Yatırım Kuruluşu Hesabı, Merkezi Takas Kuruluşu Hesabı, Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşu Hesabı, Ortak ve Yatırımcı Hesaplarının Alt Hesapları.

SORU 66: Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları Tebliği'ne göre; "Ortaklık Varantı'nı tanımlayınız.

CEVAP:

Ortaklık Varantı;

Sahibine, vade tarihine kadar ya da vade tarihinde payları borsada işlem gören veya görecek olan kayıtlı sermaye sistemine tabi ihraççı paylarına veyahut payları borsada işlem gören herhangi bir ortaklığın paylarına ilişkin olarak belirli sayıda hissesini, belirli bir fiyattan, belirli bir dönem içerisinde talep etme hakkı veren ve ihraççılarca ilgili sermaye piyasası aracının halka arzı sırasında ihraç edilen sermaye piyasası aracına Ortaklık Varantı denir.

SORU 67: Sermaye Piyasası kurumlarının mevzuat, Kurulca belirlenen standartlar, esas sözleşme ve fon iç tüzüğü hükümlerine aykırı faaliyetlerinin tespit edilmesi halinde Sermaye Piyasası Kurulunun, hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerde sorumluluğu tespit edilen yöneticiler ve çalışanlara ilişkin olarak almaya yetkili olduğu tedbirleri açıklayınız.

CEVAP:

Sermaye Piyasası Kurumlarının Hukuka Aykırı Faaliyet Veya İşlemlerinde Uygulanacak Tedbirler

Kurul, sermaye piyasası kurumlarının mevzuat, Kurulca belirlenen standartlar, esas sözleşme ve fon iç tüzüğü hükümlerine aykırı faaliyetlerinin tespit edilmesi hâlinde; ilgililerden aykırılıkların Kurulca belirlenen bir sürede giderilmesini ve kanuna, işletme amaç ve ilkelerine uygunluğun sağlanmasını istemeye ya da doğrudan bu kurumların faaliyetlerinin kapsamını sınırlandırmaya veya geçici olarak durdurmaya, tamamen veya belirli sermaye piyasası faaliyetleri itibarıyla yetkilerini iptal etmeye ya da öngöreceği diğer her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Kurul, hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerde sorumluluğu tespit edilen yöneticilerin ve çalışanların sahip oldukları lisansları geçici veya sürekli olarak iptal etmeye, haklarında suç duyurusunda bulunulması kararından itibaren yargılama sonuçlanıncaya kadar imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya, hukuka aykırılıkta veya gerçekleştirilen işlemlerde sorumluluğu mahkeme kararıyla tespit edilen yönetim kurulu üyelerini görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar yerlerine yenilerini atamaya yetkilidir. Banka yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması yönünde işlem tesis edilmeden önce Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınır.

SORU 68: Sermaye Piyasası Kanununda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlara ilişkin yazılı başvuru şartı ve özel soruşturma usullerini kısaca açıklayınız.

CEVAP:

Yazılı Başvuru Ve Özel Soruşturma Usulleri;

Bu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir.

Başvuru üzerine kamu davası açılması hâlinde iddianamenin kabulü ile birlikte, bir örneği Kurula tebliğ edilir ve Kurul aynı zamanda katılan sıfatını kazanır.

Bu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı yapılan soruşturmada Cumhuriyet savcısı, Kurul meslek personelinden yararlanabilir. Bu suçlardan dolayı şüpheli veya tanık sıfatıyla kişilerin ifadesinin alınması sırasında Kurul meslek personelinin de hazır bulunması sağlanabilir.

Bu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı yapılan soruşturmada kovuşturmayla yer olmadığı kararının verilmesi hâlinde, Kurul bu karara karşı itiraza yetkilidir.

İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Kanunda yer alan suçlar bakımından da uygulanır.

SORU 69: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, kamunun aydınlatılmasında finansal raporlama ve bağımsız denetime ilişkin esaslar nelerdir? Yazınız.

CEVAP:

Sermaye Piyasası Kanunu'na Göre Kamunun Aydınlatılmasında Finansal Raporlama ve Bağımsız Denetime İlişkin Esaslar;

İhraççı, kamuya açıklanacak veya gerektiğinde Kurulca istenecek finansal tablo ve raporları, şekil ve içerik bakımından Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde Kurulca belirlenen düzenlemelere uygun olarak, zamanında, tam ve doğru bir şekilde hazırlamak ve ibraz etmek zorundadır.

Finansal tablo ve raporların birinci fıkrada yer aldığı şekilde Kurulca belirlenen düzenlemelere uygun olarak hazırlanmasından, sunulmasından ve gerçeğe uygunluğu ile doğruluğundan ihraççı ile kusurlarına ve durumun gereklerine göre ihraççının yönetim kurulu üyeleri sorumludur. Yönetim kurulunun, bu maddede belirtilen kapsamda hazırlanacak finansal tablo ve raporların kabulüne dair ayrı bir karar alması gerekir. Ayrıca finansal tablo ve raporlarla ilgili olarak bunları hazırlayan ortaklık yöneticileri ile birlikte sorumlu yönetim kurulu üyelerinin kamuya yapacakları bildirimlerde finansal tablo ve raporların gerçeğe uygunluğu ve doğruluğu konusundaki beyanlarına yer verilmesi zorunludur.

İhraççılar düzenleyecekleri finansal tablo ve raporlardan Türkiye Muhasebe Standartları kapsamında Kurulca belirlenenleri, bu Kanun uyarınca listeye alınan bağımsız denetim kuruluşlarına, Türkiye Denetim Standartları çerçevesinde bilgilerin gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtması ilkesine uygunluğu bakımından inceleyerek bir bağımsız denetim raporu almak zorundadırlar.

Kurul, halka arzda, borsada işlem görme başvurusunda, önemli nitelikte işlemlerde ve ortaklığın faaliyetlerini ve finansal durumunu önemli derecede etkileyen olay ve gelişmelerde, işlemin tarafı ortaklıklardan da bu madde hükümlerine göre hazırlanacak bağımsız denetim raporu istemeye yetkilidir.

Kurulca düzenlenmesi istenilen finansal tablo ve raporlar ile bağımsız denetime tabi olunması durumunda bağımsız denetim raporu, Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde kamuya duyurulur.

SORU 70: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre; ihraççıların hukuka aykırı işlemleri ile sermayeyi veya mal varlığını azaltıcı işlemlerinde Sermaye Piyasası Kurulunca uygulanabilecek tedbirlerin neler olduğunu yazınız.

CEVAP:

6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na Göre, İhraççıların Hukuka Aykırı İşlemleri İle Sermayeyi Veya Mal Varlığını Azaltıcı İşlemlerinde Sermaye Piyasası Kurulunca Uygulanabilecek Tedbirler.

Bu Kanuna tabi ihraççıların, kanuna, sermaye piyasası mevzuatına, esas sözleşme ve fon iç tüzüğü hükümlerine veya işletme maksat ve mevzuuna aykırı görülen durum ve işlemleri sebebiyle sermayenin veya mal varlığının azalmasına veya kaybına yol açtığı Kurulca tespit edilmesi hâlinde, Kurul;

- 6102 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgililerden aykırılıkların giderilmesi için tedbir almasını ve öngörülen işlemleri yapmasını istemeye ve gerektiğinde durumu ilgili mercilere intikal ettirmeye
- Bu durum ve işlemlerin hukuka aykırılığının Kurulca tespiti tarihinden itibaren üç ay ve her hâlde durum ve işlemin vukuu tarihinden itibaren üç yıl içinde iptal davası ve beş yıl içinde butlan veya yokluğun tespiti davası açmaya
- Bu durum ve işlemlerin mevcudiyetinin ilk derece mahkeme kararı ile tespit edilmesi veya bu karar beklenmek-sizin Kurulun talebi üzerine mahkeme tarafından karar verilmesi hâlinde bu işlemlerde sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırmaya, ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulması hâlinde, yargılama sonuçlanıncaya kadar ilgilileri görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar görevden alınan yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atamaya, yetkilidir.

Halka açık bankalar hakkında bu maddeye göre işlem tesis edilmeden önce Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınır.

SORU 71: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre; izahnameden sorumlu kişiler kimlerdir? Yazınız.

CEVAP:

6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na Göre İzahnameden Sorumlu Kişiler;

İzahnamede yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan ihraççılar sorumludur.

Zararın söz konusu kişilerden tazmin edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması hâlinde; halka arz edenler, ihraca aracılık eden lider aracı kurum, varsa garantör ve ihraççının yönetim kurulu üyeleri kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar kendilerine yükletilebildiği ölçüde sorumludur.

Bağımsız denetim, derecelendirme ve değerlendirme kuruluşları gibi izahnamede yer almak üzere hazırlanan rapor-ları hazırlayan kişi ve kurumlar da hazırladıkları raporlarda yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden bu Kanun hükümleri çerçevesinde sorumludur.

SORU 72: Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği'ne göre;

- a) "Karşılıklı işlem" kavramını
- b) "Kendinden kendine işlem" kavramını
- c) İletişim veya haberleşme yoluyla işlenen piyasa bozucu eylemleri açıklayınız.

CEVAP:

a) Karşılıklı İşlem:

Birlikte hareket eden kişilerin borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlemlerin hem alıcı hem de satıcı tarafında yer almak suretiyle kendi hesapları arasındagerçekleştirdiği, sermaye piyasası aracının mülkiyetinin birlikte hareket eden kişiler arasında el değiştirmesini sağlayan işlemleri ifade etmektedir.

b) Kendinden Kendine İşlem:

Bir kişinin borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlemlerin hem alıcı hem de satıcı tarafında yer almak suretiyle kendi hesapları arasında gerçekleştirdiği, sermaye piyasası aracının mülkiyetinde bir değişiklik meydana getirmeyen işlemleri ifade etmektedir.

c) İletişim veya haberleşme yoluyla işlenen piyasa bozucu eylemler Piyasa Bozucu Eylemler;

Sermaye piyasası araçlarının fiyatları, değerleri veya yatırımcıların kararlarını etkileyebilecek nitelikte veya bunlara etki edebilecek piyasa göstergelerine ilişkin olarak yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi verilmesi, söylenti çıkarılması, haber verilmesi, özel durum açıklaması yapılması, yorum yapılması veya rapor hazırlanması, bu fiilleri gerçekleştirenler tarafından söz konusu fiillerin gerçekleştirilmesinden önce veya sonra ilgili sermaye piyasası aracında her türlü emir verilmesi ve/veya işlem yapılması halinde piyasa bozucu eylem olarak değerlendirilir.

İlgili hususların yalan, yanlış veya yanıltıcı olduğunu bilen yahut bilmesi gerekenler tarafından yayılması, bu fiili gerçekleştirenler tarafından söz konusu fiilin gerçekleştirilmesinden önce veya sonra ilgili sermaye piyasası aracında her türlü emir verilmesi ve/veya işlem yapılması halinde piyasa bozucu eylem olarak değerlendirilir.

Kurulun özel durumların açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri kapsamında açıklamakla yükümlü olunan, sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkileyebilecek nitelikteki bilgilerin açıklanmaması piyasa bozucu eylem olarak değerlendirilir.

Sermaye piyasası araçları hakkında gazete, televizyon, internet veya benzer nitelikte kitle iletişim araçları kullanarak yorum veya tavsiyede bulunduktan sonra, yorum veya tavsiyesini değiştirtinceye kadar veya her halükarda 5 iş günü içerisinde, alım veya tut tavsiyesi verdiği halde satmak ya da satım tavsiyesi verdiği halde almak piyasa bozucu eylem olarak değerlendirilir.

SORU 73: “Merkezi Karşı Taraf’ı” tanımlayınız.

CEVAP:

Merkezî Karşı Taraf;

Alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt eden merkezî takas kuruluşuna Merkezî Karşı Taraf denir.

SORU 74: Özel durumlar Tebliği’nde geleceğe yönelik değerlendirmelerin kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlenen usul ve esasları açıklayınız.

CEVAP:

Geleceğe Yönelik Değerlendirmelerin Kamuya Açıklanmasına İlişkin Düzenlemeler

Geleceğe yönelik değerlendirmelerin kamuya açıklanması zorunlu değildir. Ancak, ihraççılar tarafından geleceğe yönelik değerlendirmelerin kamuya açıklanmak istenmesi halinde, aşağıda belirtilen esaslara uyulması zorunludur;

- Geleceğe yönelik değerlendirmeler, yönetim kurulu kararına veya yönetim kurulu tarafından yetki verilmiş ise yetki verilen kişinin yazılı onayına bağlanması koşuluyla kamuya açıklanabilir.
- Geleceğe yönelik değerlendirmeler ihraççının yönetimi tarafından yılda en fazla dört defa kamuya açıklanır. Bu açıklama, özel durum açıklaması şeklinde yapılabileceği gibi, Kurulun finansal tablolara ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde ilan edilen faaliyet raporları veya KAP’ta açıklanması şartıyla yatırımcıların bilgilendirilmesine ilişkin sunumlar aracılığıyla da yapılabilir. Ancak, geleceğe yönelik olarak kamuya açıklanmış değerlendirmelerde önemli bir değişiklik ortaya çıktığında, bu bentte yer alan sayı sınırlamasına tabi olmaksızın açıklamanın bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde yapılması zorunludur.
- Geleceğe yönelik değerlendirmelere ilişkin olarak yapılacak açıklamalarda, daha önce kamuya açıklanan hususlar ile gerçekleştirmeler arasında önemli ölçüde bir farklılık bulunması halinde, bu farklılıkların nedenlerine yer verilir.

SUATHOCAONLINE®

SORU 75: Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği’ne göre; “Lider Sermayedar’ı” tanımlayınız.

CEVAP:

Lider Sermayedar;

Halka arz sonrasındaki pay edinimleri hariç olmak üzere, ortaklıkta imtiyazlı pay bulunmaması halinde tek başına veya bir araya gelmek suretiyle yönetim kontrolünü sağlayan paylara sahip olan, ortaklıkta imtiyazlı pay bulunması halinde ise, tek başına veya biraraya gelmek suretiyle yönetim kontrolü sağlayan imtiyazlı payların çoğunluğu dahil olmak üzere, sermayenin asgari %25’i oranındaki paylara sahip olan ortak ya da ortaklar Lider Sermayedar olarak adlandırılır.

SORU 76: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, mali sorumluluk sınırlarına ve çalışanlara ilişkin esaslar ve müşterilerle akdedilecek sözleşmelere ilişkin esaslar nelerdir? Belirtiniz.

CEVAP:

Mali Sorumluluk Sınırlarına Ve Çalışanlara İlişkin Esaslar Ve Müşterilerle Akdedilecek Sözleşmeler;

Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler itibarıyla yüklenilebilecek mali sorumluluğun azami sınırı ve yatırım kuruluşlarındaki yöneticiler ile bu hizmetleri ve faaliyetleri yürütmekle görevlendirilecek personelde aranacak asgari şartlar Kurulca belirlenir.

Bu Kanunda yer alan faaliyet konularına ilişkin yatırım kuruluşları ve portföy yönetim şirketleri ile müşterileri arasındaki ilişkiler, yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla kurulacak sözleşmeler ile düzenlenir ve buna ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

SORU 77: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, Kurul karar organının çalışma esaslarını açıklayınız.

CEVAP:

Kurul Karar Organının, en az iki haftada bir defa olmak üzere, gerekli hâllerde gündemli olarak toplanması esastır. Kurul Başkanı tarafından belirlenen toplantı gündeminde yer alan öneri yazıları ve ekleri toplantı tarihinden üç gün önce üyelere ulaştırılır, toplantıya katılan üyelerin çoğunluğunun kabulü şartıyla toplantı gündeminde yer almayan hususlar da Kurul toplantısında görüşülebilir. Böyle bir durumda verilen karar bir tutanak ile tespit edilir. Kurul toplantıları Kurul merkez ve temsilcilikleri ile Kurul tarafından kararlaştırılmak üzere yurt içinde başka merkezlerde de yapılabilir. Geçerli mazereti olmayan tüm üyelerin katılımı ile gündemsiz toplantı yapılması, Kurul toplantılarına mesafeli katılım ve toplantılara ilişkin sair hususlar Kurul tarafından çıkarılacak bir iç yönetmelik ile belirlenir. Kurul Karar Organı, üyelerin talebi hâlinde Kurul merkezi dışında Kurul temsilciliklerini de ilgili üyenin daimi çalışma yeri olarak belirleyebilir.

Görev, izin ve hastalık gibi geçerli mazereti olmaksızın bir takvim yılında toplam beş toplantıya katılmayan Kurul üyesi üyelikten çekilmiş sayılır. Bu durum, Kurul kararı ile tespit edilir ve ilgili Bakana bildirilir.

Kurul Karar Organı, en az beş üye ile toplanır ve en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Üyeler çekimser oy kullanamaz. Oyların eşitliği hâlinde Başkanın, Başkanın yokluğunda İkinci Başkanın oyu doğrultusunda karar alınmış sayılır.

Kurul Başkan ve üyeleri kendisi, eşi, evlatlıkları ve üçüncü derece dâhil kan ve ikinci derece dâhil kayın hısımlarıyla ilgili konularda müzakere ve oylamaya katılamazlar. Bu durum karar metninde ayrıca belirtilir.

Kurul Karar Organının toplantılarının gizliliği esastır. İhtiyaç duyulması hâlinde görüşlerinden yararlanılmak üzere Kurul personeli ve Kurul Karar Organı tarafından toplantıya katılmasında fayda görülen Kurul dışından kişiler Kurul Karar Organı toplantısına davet edilebilir. Ancak, Kurul kararları toplantıya dışarıdan katılanların yanında alınamaz.

Bu Kanunda öngörülen hükümler saklı kalmak üzere, Kurul Karar Organı, yayımlanması ülke ekonomisi ve kamu düzeni açısından sakıncalı görülenler dışındaki kararlarını internet ortamı başta olmak üzere uygun vasıtalarla kamuoyuna duyurur.

SORU 78: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre; piyasa bozucu eylemler konusunu açıklayınız.

CEVAP

Piyasa Bozucu Eylemler

Makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemler, bir suç oluşturmadığı takdirde, piyasa bozucu nitelikte eylem sayılır. Kurulca belirlenen piyasa bozucu eylemleri gerçekleştiren kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından beş yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, bu suretle menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz.

SORU 79: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre; bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı sayılmayan hâller nelerdir? Yazınız.

CEVAP

Aşağıdaki Hâller Bilgi Suistimali Veya Piyasa Dolandırıcılığı Sayılmaz:

- TCMB ya da yetkilendirilmiş başka bir resmî kurum veya bunlar adına hareket eden kişiler tarafından para, döviz kuru, kamu borç yönetim politikalarının uygulanması veya finansal istikrarın sağlanması amacıyla işlem yapılması
- Kurul düzenlemelerine göre uygulanan geri alım programları, çalışanlara pay edindirme programları ya da ihraççı veya bağlı ortaklığının çalışanlarına yönelik diğer pay tahsis edilmesi
- Kurulun bu Kanun kapsamındaki fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlere ve piyasa yapıcılığına ilişkin düzenlemelerine uygun olarak icra edilmeleri kaydıyla, münhasıran bu araçların piyasa fiyatının önceden belirlenmiş bir süre için desteklenmesi amacıyla sermaye piyasası araçlarının alım veya satımının yapılması yahut emir verilmesi veya emir iptal edilmesi

SORU 80: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, alınacak tedbirleri yazınız. Sadece sıralayınız.

CEVAP:

Alınacak Tedbirler;

- ⚠ Kanuna aykırı ihraçlar ile izahnamede yer alan bilgi ve açıklamalara aykırılık hâlinde uygulanacak tedbirler
- ⚠ İhraççıların hukuka aykırı işlemleri ile sermayeyi veya mal varlığını azaltıcı işlemlerinde uygulanacak tedbirler
- ⚠ Kayıtlı sermaye sisteminde uygulanacak tedbirler
- ⚠ Örtülü Kazanç Aktarımında Uygulanacak Tedbirler
- ⚠ Sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerinde uygulanacak tedbirler
- ⚠ Tedricî tasfiye ve ihraç durumlarında uygulanacak tedbirler
- ⚠ İzinsiz sermaye piyasası faaliyetinde uygulanacak tedbirler
- ⚠ Bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı incelemelerinde uygulanacak tedbirler
- ⚠ Kanuna aykırı ilan, reklam ve açıklamalarda uygulanacak tedbirler
- ⚠ Tedricî tasfiye ve iflas durumlarında uygulanacak tedbirler
- ⚠ Mali durumun bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler

SORU 81: Sermaye Piyasası nedir?

CEVAP:

Sermaye piyasası, orta ve uzun vadeli ödünç verilebilir fonların, sermaye piyasası araçlarının alım satımı suretiyle tasarruf sahiplerinden fon talep edenlere aktarılmasını, bu şekilde söz konusu iki kesim arasında doğrudan finansman köprüsü kurulmasını sağlayan piyasadır.

SORU 82: Sermaye Piyasasının unsurları nelerdir?

CEVAP:

Sermaye Piyasası Unsurları;

- ⚠ Fon talep edenler
- ⚠ Fon arz edenler
- ⚠ Sermaye piyasası araçları
- ⚠ Yardımcı kuruluşlar (Sermaye Piyasası Kurumları)
- ⚠ Borsalar ve teşkilatlanmış piyasalar

SORU 83: Sermaye Piyasasının fonksiyonları nelerdir?

CEVAP:

Sermaye piyasasının üç önemli fonksiyonu bulunmaktadır.

Bunlar;

- ⚠ riskleri dönüştürmek,
- ⚠ mülkiyeti tabana yaymak
- ⚠ ve likidite sağlamaktır.

SORU 84: Sermaye Piyasası Araçları nelerdir?

CEVAP:

Sermaye piyasası araçları, 6362 sayılı SPKn'nun 3. maddesinin 5 bendine aşağıdaki, gibi sınıflandırılmıştır.

- ⚠ Menkul kıymetler
- ⚠ Türev Araçlar
- ⚠ Yatırım sözleşmeleri
- ⚠ Ve diğer sermaye piyasası araçlarıdır.

SORU 85: Menkul Kıymetler nedir?

CEVAP:

6362 sayılı SPKn'nda menkul kıymetler, konuya ilişkin AB düzenlemeleri örnek alınarak, bu kapsama girebilecek türlerin özellikleri belirtilecek şekilde kaleme alınmıştır.

Buna göre, menkul kıymetler şu üç kategoriden oluşmaktadır:

- ⚠ Pay, pay benzeri diğer kıymetler ile söz konusu paylara ilişkin depo sertifikaları
- ⚠ Borçlanma araçları ile bunlara ilişkin depo sertifikaları
- ⚠ Menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları ve bunlara ilişkin depo sertifikaları olarak tanımlanmıştır.

SORU 86: 6362 sayılı SPKn, türev araçları sermaye piyasası araçlarının bir alt türü olarak açıkça zikretmiş ve bu araçları sınıflandırmıştır bu araçları yazınız?

CEVAP:

6362 sayılı SPKn, türev araçları sermaye piyasası araçlarının bir alt türü olarak açıkça zikretmiş ve türev araçlar kavramı altında şu üç alt ayrımı yapmıştır:

- i) Menkul kıymetleri satın alma veya satma veya birbirleri ile değiştirme hakkı veren türev araçlar,
- ii) Değeri, bir menkul kıymet fiyatına veya getirisine; bir döviz fiyatına veya fiyat değişikliğine; faiz oranına veya orandaki değişikliğe;

bir kıymetli maden veya kıymetli taş fiyatına veya fiyat değişikliğine; bir mal fiyatına veya fiyat değişikliğine; Kurulca uygun görülen kurumlarca yayınlanan istatistiklere veya bunlardaki değişikliğe; kredi riski transferi sağlayan, enerji fiyatları ve iklim değişkenleri gibi ölçüm değerleri olan ve bu sayılanlardan oluşturulan bir endeks seviyesine veya seviyedeki değişikliğe bağlı olan türev araçları, bu araçların türevlerini ve sayılan dayanak varlıkları birbirleri ile değiştirme hakkı veren türevler,

- iii) Döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıklar üzerine yapılacak kaldıraçlı işlemler.

SORU 87: İhraç nedir?

CEVAP:

6362 sayılı SPKnmd. 3/1-ğ hükmünde ihraç, “**sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satışı**” olarak tanımlanmaktadır.

SORU 88: Halka Arz nedir?

CEVAP:

6362 sayılı SPKnmd. 3/1-f hükmü uyarınca halka arz, “**sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan yapılan genel bir çağrıyı ve bu çağrı devamında gerçekleştirilen satışı**” ifade eder.

SORU 89: Kolektif Yatırım Kuruluşlarına Hâkim Olan İlkeler nelerdir?

CEVAP:

Kolektif Yatırım Kuruluşlarına Hâkim Olan İlkeler aşağıdaki şekildedir;

- ⚠ Riskin Dağıtılması İlkesi
- ⚠ Profesyonel Yönetim
- ⚠ Müşterek Sermaye- Portföyün Halktan/Tasarruf Sahiplerinden Toplanan Sermaye İle Oluşturulması
- ⚠ Mal Varlığının Korunması

SORU 90: Finansal alt yapı kuruluşları kimlerdir?

CEVAP:

Yeni kanun yani 6362 sayılı SPKn, uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü ve AB mevzuatı ile uyum kapsamında bir takım finansal alt yapı kuruluşlarını da ayrıca düzenlemektedir.

Bu kapsamda;

- ⚠ merkezi takas kuruluşları,
- ⚠ merkezi saklama kuruluşları,
- ⚠ Merkezi Kayıt Kuruluşu
- ⚠ ve veri depolama kuruluşları

SORU 91: Merkezi karşı taraf uygulaması nedir?

CEVAP

Kurul, merkezî takas kuruluşlarının, alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt ettikleri uygulamadır.

SORU 92: Sermaye piyasası kanununun sermaye piyasasını düzenleme ve denetleme amaçlarını yazınız?

CEVAP

Sermaye piyasası kanununun sermaye piyasasını düzenleme ve denetleme amaçlarını şöyle sıralayabiliriz;

- ⚠ Sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişini sağlamaktır.
- ⚠ Sermaye piyasasının gelişmesini sağlamaktır.
- ⚠ Sermaye piyasası yatırımcılarının hak ve menfaatlerini korumaktır.

SORU 93: Sermaye Piyasası Kanunu ilgili mevzuat hükümlerine tabi kuruluşları yazınız?

CEVAP

Sermaye Piyasası Kanunu ilgili mevzuat hükümlerine tabi kuruluşlar ve işlemler;

- ⚠ Sermaye piyasası araçları ve ihracı,
- ⚠ İhraççılar,
- ⚠ Halka arz edenler,
- ⚠ Sermaye piyasası faaliyetleri,
- ⚠ Sermaye piyasası kurumları,
- ⚠ Borsalar
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü diğer teşkilatlanmış piyasalar,
- ⚠ Piyasa işleticileri,
- ⚠ Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği,
- ⚠ Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği,
- ⚠ Merkezi takas kuruluşları,
- ⚠ Merkezî saklama kuruluşları,
- ⚠ Merkezî Kayıt Kuruluşu
- ⚠ Sermaye piyasası kurulu

SORU 94: İzahnamenedir?

CEVAP

İzahname; ihraççının ve varsa garantörün finansal durum ve performansı ile geleceğe yönelik beklentilerine, faaliyetlerine, ihraç edilecek veya borsada işlem görecektir sermaye piyasası araçlarının özelliklerine ve bunlara bağlı hak ve risklere ilişkin olarak yatırımcıların bilinçli bir değerlendirme yapmasını sağlayacak nitelikteki tüm bilgileri içeren kamuyu aydınlatma belgesine denilir.

Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahname hazırlanması ve bu izahnamenin Kurulca onaylanması zorunludur.

Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi durumunda ihraç belgesinin hazırlanması ve bu belgenin Kurulca onaylanması zorunludur.

SORU 95: İzahnamenin hazırlanmasına ilişkin zorunlu esaslar nelerdir yazınız?

CEVAP

İzahname hazırlanırken aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur;

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahname hazırlanması ve hazırlanan bu izahnamenin Kurulca onaylanması zorunludur.
- ⚠ İzahnamede yer alan bilgiler yatırımcılar tarafından kolaylıkla anlaşılabilir ve değerlendirilebilecek şekilde sunulur.
- ⚠ İzahnameden sorumlu gerçek kişilerin isimleri ve görevleri ile tüzel kişilerin unvanları, merkezleri ve iletişim bilgileri izahnamede açıkça belirtilir.
- ⚠ İzahname, ihraççıya ve ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgiler ile bir özet bölümü de içermek üzere bir veya birden fazla belge şeklinde düzenlenebilir. Özet bölümü ihraççıya, varsa garantöre, garantinin niteliğine ve ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin temel özellik, hak ve riskleri içerecek şekilde kısa, açık ve anlaşılır ifadelerden oluşur.
- ⚠ Halka arz eden tarafından izahnamenin düzenlenmesi sırasında, ihraççının izahname hazırlama sürecinde kolaylaştırıcı tedbirler alması zorunludur.

SORU 96: İhraç belgesi nedir?

CEVAP

İhraç belgesi, sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi durumunda, yurt dışında gerçekleştirilecek ihraçlarda veya mevzuat hükümlerine uygun duyuru metni hazırlanan sermaye piyasası aracı ihraçları hariç olmak üzere ihraççıların izahname hazırlanmaksızın gerçekleştirilen her türlü sermaye piyasası aracı ihracında, çıkarılacak sermaye piyasası araçlarının nitelikleri ve satış şartları hakkında genel bilgileri içerecek, yatırımcılar tarafından kolaylıkla anlaşılabilir ve değerlendirilebilecek şekilde hazırlanır.

SORU 97: İzahname birden fazla belge şeklinde hazırlanabilir bu belgeler nelerdir?

CEVAP

Birden fazla belge şeklinde hazırlanması durumunda izahname;

- ⚠ ihraççı bilgi dokümanı
- ⚠ sermaye piyasası aracı notu
- ⚠ özet olmak üzere üç farklı belgeden meydana gelir.

İzahnamenin tek belgeden oluşması durumunda, ihraççı bilgi dokümanının da, sermaye piyasası aracı notunda ve özette yer alması gereken bilgilere aynı doküman içerisinde yer verilir.

İzahnamenin birden fazla belge şeklinde hazırlanması ve halka arzın daha sonra yapılmak istenmesi durumunda, Kurulca öncelikle ihraççı bilgi dokümanı 10 iş günü içinde onaylanır. Payların ilk defa halka arzında bu süre 20 iş günüdür.

SORU 98: Arz program izahnamesi nedir?

CEVAP

Bir arz programı kapsamında olmak üzere, bankalar tarafından yatırım kuruluşu varant ve sertifikaları dahil olmak üzere ortaklık hakkı vermeyen sermaye piyasası araçlarının mükerrer bir şekilde ihraç edilmesi durumunda ihtiyari olarak arz programı izahnamesi hazırlanabilir.

Arz programı izahnamesi, ihraççı ile halka arz edilecek sermaye piyasası aracına ilişkin bilgileri içerecek şekilde hazırlanır. Arz programı izahnamesi kapsamında halka arz edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak her ihraçtan önce arz programı sirküleri hazırlanması ve bu sirkülerin satıştan önce Kurulca onaylanması zorunludur.

Bu arz programı, ihraççının internet sitesinde ve ihraççının KAP üyesi olması durumunda KAP'ta ilan edilir.

SORU 99: İzahnamenin ve ihraç belgesinin geçerlilik süreleri ne kadardır?

CEVAP:

İzahnamenin geçerlilik süresi;

- İzahname, güncelliğinin korunması kaydıyla, ilk yayım tarihinden itibaren 12 ay boyunca gerçekleştirilecek ihraçlar için geçerlidir.
- İzahnamenin birden fazla belge şeklinde hazırlanması durumunda, izahnamenin geçerlilik süresi Kurulca onaylanan ihraççı bilgi dokümanının ilk yayım tarihinde başlar. Sermaye piyasası aracı notu ile özetin geçerlilik süresi ihraççı bilgi dokümanının geçerlilik süresini geçemez.

İhraç Belgesinin Geçerlilik Süresi; Kurul karar tarihinden itibaren bir yıllık süre içerisinde yapılacak ihraçlar için geçerlidir.

SORU 100: İzahnamenin ya da ihraç belgesinin onaylanmasına ilişkin başvuru süreçlerine ilişkin esasları yazınız?

CEVAP:

İzahnamenin ya da ihraç belgesinin onaylanmasına ilişkin başvuru, Kurul düzenlemelerine uygun olarak hazırlanmış izahname veya ihraç belgesi ile gerekli diğer bilgi ve belgelerin Kurula sunulmasından itibaren 10 iş günü içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir. Payların ilk defa halka arzında bu süre 20 iş günüdür.

İzahnamenin ya da ihraç belgesinin onaylanmasına ilişkin başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin eksik olması veya ek bilgi ve belgeye ihtiyaç duyulması halinde, başvuru tarihinden itibaren 10 iş günü içinde başvuru sahibi yazı ile ya da elektronik ortamda bilgilendirilerek, eksikliklerin 20 iş günü içinde giderilmesi istenir. Bu takdirde, kurulun karar verme süresi, söz konusu eksik veya ek bilgi ve belgelerin tamamının Kurula sunulduğu tarihten itibaren baştan işlemeye başlar. Makul sebeplerin varlığı halinde ve başvuru sahibinin talebi üzerine Kurulca başvuru sahibine 20 iş gününe kadar ek süre verilebilir.

SORU 101: İzahname ile İhraç Belgesinin Onaylanması ve Teslimi tarihine ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Kurul, izahname veya ihraç belgesinde yer alan bilgilerin tutarlı, anlaşılabilir ve Kurulca belirlenen standartlara göre eksiksiz olduğunun tespiti hâlinde izahname ya da ihraç belgesinin onaylanmasına karar verir.

İzahname veya ihraç belgesinin Kurulca onaylanmasına karar verilen tarihi takip eden 20 iş günü içerisinde teslim alınmaması veya 10 iş günü içerisinde ticaret siciline tescil ve TTSG'de ilan edilmemesi halinde, Kurulca izahnamenin veya ihraç belgesinin yeniden onaylanmasına karar verilmesi gerekir.

SORU 102: İzahnamedeki Değişiklikler ve Yeni Hususların İzahnameye Eklenmesine ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

İzahname ile kamuya açıklanan bilgilerde satışa başlamadan önce veya satış süresi içerisinde yatırımcıların yatırım kararını etkileyebilecek değişikliklerin veya yeni hususların ortaya çıkması halinde, bu durum ihraççı veya halka arz eden tarafından yazılı olarak derhal Kurula bildirilir.

Değiştirilecek ya da yeni eklenecek hususları içeren izahnamenin ilgili kısımları Kurula bildirim tarihinden itibaren 7 iş günü içinde Kurulca onaylanır.

Değişiklik ya da yeni hususların yayımlanmasından önce sermaye piyasası araçlarını satın almak için talepte bulunmuş yatırımcılar,

izahnamede yapılan ek ve değişikliklerin yayımlanmasından itibaren iki iş günü içerisinde taleplerini geri almak hakkına sahiptirler.

SORU 103: İzahnameden Sorumlu Kişiler kimlerdir?

CEVAP

İzahnamede yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan ihraççılar sorumludur. Zararın söz konusu kişilerden tazmin edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması halinde;

- ⚠ halka arz edenler,
- ⚠ ihraca aracılık eden lider acı kurumlar
- ⚠ varsa garantör
- ⚠ ihraççı ve ihraççının yönetim kurulu üyeleri kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar kendilerine yükletilebildiği ölçüde sorumludur.
- ⚠ Bağımsız denetim,
- ⚠ derecelendirme
- ⚠ ve değerlendirme kuruluşları gibi izahnamede yer almak üzere rapor hazırlayan kişi ve kurumlar da hazırladıkları raporlarda yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden bu Tebliğ ve Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde sorumludur.

SORU 104: İzahname, ihraç belgesi, tertip ihraç belgesi ve satışla ilgili diğer kamuyu aydınlatma belgelerinde yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan kimler sorumludur?

CEVAP

- ⚠ İzahname, ihraç belgesi, tertip ihraç belgesi ve satışla ilgili diğer kamuyu aydınlatma belgelerinde yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan ihraççılar sorumludur. Kamuyu aydınlatma belgelerinden doğan tazminat talebi, zararın meydana geldiği tarihten itibaren 6 ay içinde zaman aşımına uğrar.

SORU 105: İzahnamenin Tescil ve İlanı İle İhraç Belgesinin İlanına ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

- ⚠ Mevzuata göre yapılacak bir takım özel ihraç halleri saklı kalmak üzere, Kurul tarafından onaylanmayan hiçbir izahname veya ihraç belgesi yayımlanamaz.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının halka arzı veya borsada işlem görmesi öncesinde hazırlanan ve Kurula onaylanması için sunulan
- ⚠ izahname, Kurula başvuru tarihinden itibaren 5 iş günü içinde ihraççının internet sitesinde ve ihraççının KAP üyeliğinin bulunması durumunda KAP'ta ve varsa yetkili kuruluşun internet sitesinde ilan edilir.
- ⚠ Kurulca onaylanmış izahname, teslim alınmasını takiben on beş iş günü içerisinde ihraççının internet sitesinde, ihraççının KAP üyeliğinin bulunması durumunda KAP'ta ve varsa yetkili kuruluşun internet sitesinde ilan edilir.
- ⚠ İhraççı Kurulca onaylanmış izahnameyi ihtiyari olarak basın yayın organlarında da ilan edebilir.

İzahnamenin geçerlilik tarihi;

- a) İzahnamenin ihraççının KAP üyeliğinin bulunması durumunda KAP'ta ilan edildiği,
- b) İhraççının KAP üyeliğinin bulunmaması durumunda ise ihraççının internet sitesinde ilan edildiği tarihte başlar.
- ⚠ İhraççı ve varsa yetkili kuruluş, internet sitesinde ilan edilen izahnameye yatırımcıların kolaylıkla ulaşabilmesi ve izahnamenin
- ⚠ internet sitesinde Kurulca onaylandığı şekliyle asgari beş yıl süreyle korunması için gerekli tedbirleri alır. Ancak vade içeren sermaye piyasası araçları için bu yükümlülük, izahname kapsamında ihraç edilen sermaye piyasası araçlarının vadesi ile sınırlıdır.
- ⚠ İzahnamenin nerede yayımlandığı hususu ilandan itibaren 10 iş günü içerisinde ticaret siciline tescil ve TTSG'de ilan edilir.
- ⚠ İhraççı veya halka arz eden tarafından izahnamenin nerede yayımlandığının tesciline ilişkin ilanın yer aldığı TTSG'nin tarih ve sayısına ilişkin bilgi, ilandan itibaren 6 iş günü içinde Kurula yazılı olarak gönderilir. Bildirim yükümlülüğü, yetkili kuruluşlar tarafından da yerine getirilebilir.

SORU 106: Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin satışı sırasında hazırlanması gereken belge hangisidir ve bu belgenin sorumluluğu kime aittir?

CEVAP

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi için, söz konusu araçların niteliği ve satış şartları hakkında bilgileri içeren ihraç belgesinin hazırlanması ve Kurul tarafından, belirlenen esaslar çerçevesinde onaylanması zorunludur.
- ⚠ Kurul, ihraç belgesine, bu belgenin onaylanmasına ve gerekli gördüğü hâllerde kamuya duyurulmasına ilişkin usul ve esasları belirler.
- ⚠ İhraç belgesinde yer alan bilgilerin yanlış, yanıltıcı ve eksik olmasından kaynaklanan zararlardan ihraççılar sorumludur.

SORU 107: Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

- ⚠ Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklar, MKK tarafından izlenir. Kayıtlar, MKK tarafından oluşturulan elektronik ortamda, bu kuruluşun üyelerince tutulur.
- ⚠ Hesapların açılması ve hesaplarda kayıt ve değişiklik yapılması usul ve esasları MKK tarafından belirlenecek elektronik işlem yöntemleriyle üyeler tarafından hak sahiplerinin talimatlarına uygun şekilde MKK kayıtlarında değişiklik yapılması sureti ile gerçekleştirilir.
- ⚠ Doğal afet, teknik arıza gibi mücbir sebeplerle bir bilgi akışı sorunu olduğunda kayıtların ne şekilde iletileceği ve değiştirileceğine ilişkin usul ve esaslar MKK tarafından belirlenir.
- ⚠ Takas işlemlerinin yürütülmesi için, merkezi takas kuruluşları itibarıyla da kayıt tutulur. Hak sahiplerinin kayıtları, üye hesapları ile bağlantı kurularak izlenir. Kayden izlenen haklar Sermaye Piyasası Kanunu'na göre (m 13) ayrıca senede bağlanmaz.
- ⚠ Üyeler tarafından kayıtların tutulmasında kullanılacak kodlama sistemi MKK tarafından belirlenir.
- ⚠ Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ hükümleri çerçevesinde üyelerin, MKK sisteminde işlemleri yerine getirmeye yetkili görevlileri, MKK'ca belirlenen usul çerçevesinde MKK'ya bildirilir
- ⚠ ve işlemler, münhasıran bu görevlilerce yerine getirilir. Üyeler tarafından hesaplarda hatalı veya eksik kayıtları düzeltmek amacıyla kayıt yapılması durumunda, düzeltme yapıldığı bilgisi MKK'nın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde üye tarafından MKK'ya ve hak sahibine bildirilir. Üyelere hesap açma veya kayıt amacıyla yapılan başvurularda eksikliklerin bulunması halinde, talebin reddi mümkündür. Bu halde ret kararının, gerekçeli olarak hak sahiplerine üye tarafından derhal bildirilmesi zorunludur.
- ⚠ Üyeler, MKK'dan izin almak kaydıyla, süreklilik arz etmeyecek şekilde diğer üyelerin teknik imkanlarını kullanmak suretiyle işlemlerini yürütebilirler.
- ⚠ Üyeler, MKK tarafından belirlenecek ve Kurulca onaylanacak esaslar çerçevesinde, kendi istihdam ettikleri personel imkanları kullanmak yerine diğer bir üye aracılığıyla dolaylı ve sürekli bir şekilde MKK'da işlemlerini yürütebilirler.

SORU 108: MKK nezdinde açılacak hesaplar nelerdir?

CEVAP

- ⚠ MKK nezdinde tutulacak hesaplar, TCMB, ihraççılar, yatırım kuruluşları, merkezi takas kuruluşları ile Kurul tarafından belirlenen diğer kuruluşlar itibarıyla açılır.

SORU 105: 6362 Sayılı sermaye piyasası kanuna göre kimler ihraççı olabilir?

CEVAP

- ⚠ İhraççılar;
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarını ihraç eden,
- ⚠ ihraç etmek üzere Sermaye Piyasası Kuruluna başvuruda bulunan
- ⚠ veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri
- ⚠ ve Borsa yatırım fonlarını,
- ⚠ konut finansmanı fonlarını,
- ⚠ varlık finansmanı fonlarını ve ipotek finansmanı kuruluşlarıdır.

SORU 109: İhraççı hesabına ilişkin esasları ve alt hesapları yazınız?

CEVAP

İhraççı Hesabı

İhraççı:

- ⚠ İhraççı hesabı, kaydi sermaye piyasası araçları için açılır.

İhraççı hesapları;

- ⚠ İhraççı havuz hesabı,
- ⚠ ortak hesabı ve
- ⚠ Bilinmeyen ortak hesabından oluşur.

İhraççının yatırım fonu kurucusu olması halinde ihraççı hesapları;

- ⚠ Havuz hesabı ve
- ⚠ Bilinmeyen katılımcı hesabından oluşur.
- ⚠ İhraççı havuz hesabı, kaydi sermaye piyasası araçları ihracına ilişkin geçici kayıtların izlenmesi amacı ile tutulur.

Ortak hesabı, ihraççı tarafından münferiden pay sahipleri için, MKK tarafından belirlenen bilgilerin MKK'ya iletilmesi ile açılır.

Bilinmeyen ortak ve bilinmeyen katılımcı hesabı, kaydi dönüştürme aşamasında, hak sahiplerinin ihraççı tarafından bilinmemesi durumunda, bu nitelikteki payların toplu olarak izlenmesi amacı ile oluşturulur.

SORU 110: Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi, teslim ve imhasına ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

- ⚠ Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur.
- ⚠ Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hâle gelir. Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirilme kararından sonra borsada işlem göremez,
- ⚠ aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemez.
- ⚠ Kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya yapılan bildirim tarihi esas alınır.

SORU 111: Sermaye piyasası araçlarının ihracında fiyat, satış ve dağıtım esasları kimler tarafından belirlenir?

CEVAP

Sermaye piyasası araçlarının ihracında fiyat, satış ve dağıtım esasları, ihraççı ve/veya halka arz eden tarafından ya da ihraççının yetkili organ kararı ve/veya halka arz edenin yazılı onayının bulunması halinde, yetkili kuruluş veya varsa konsorsiyum lideri veya eş lider tarafından mevzuatta öngörülen esaslar çerçevesinde belirlenir.

SORU 112: Sermaye piyasası araçlarının satış şekillerini yazınız?

CEVAP

a) Halka arz edilmek suretiyle,

- Talep toplama yoluyla satış yöntemi,
- ⚠ 2 Talep toplama yoluyla satış yöntemi;
- ⚠ 2 Sabit fiyatla talep toplama,
- ⚠ 2 Fiyat teklifi alarak talep toplama,
- ⚠ 2 Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla gerçekleştirilir.
- Talep toplanmaksızın satış yöntemi,
- Borsada satış yöntemi kullanılabilir.

b) Halka arz edilmeksizin;

- Tahsisli olarak,
- Nitelikli yatırımcılara satılabilir.

SORU 113: Tahsisli satışı tanımlayınız ve tahsisli satışlara ilişkin özel hükümleri yazınız?

CEVAP

Tahsisli satış: Sermaye piyasası araçlarının doğrudan yurt dışında ve/veya yurt içinde yerleşik kişilere borsa dışında tahsisli olarak ya da borsada toptan satışına denilir.

- ⚠ Payların ikincil piyasa işlemleri hariç olmak üzere, tahsisli olarak satılan sermaye piyasası araçlarını belirli bir anda elinde bulunduran yatırımcıların sayısının yüz elliye geçmemesi esastır.
- ⚠ Tahsisli olarak satılan sermaye piyasası araçlarının diğer yatırımcılarla birlikte nitelikli yatırımcılar tarafından da satın alınması mümkündür. Bu durumda yüz elli kişinin hesaplanmasında nitelikli yatırımcılar dikkate alınmaz.
- ⚠ Tahsisli olarak satılan sermaye piyasası araçlarını belirli bir anda elinde bulunduran yatırımcı sayısının yüz elliye geçmesi durumunda, bu sayının aşıldığı MKK tarafından derhal ihraççıya ve Kurula bildirilir.
- ⚠ İhraççı, kendisine yapılan bildirim tarihinden itibaren 20 iş günü içerisinde hazırlayacağı izahnamenin onaylanması amacıyla Kurula ve söz konusu sermaye piyasası aracının borsada işlem görmesi amacıyla borsaya başvurur.

SORU 114: Sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satış süresi ne kadardır?

CEVAP

Sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satış süresi 2 iş gününden az, 20 iş gününden fazla olmamak üzere ihraççı ve/veya halka arz eden tarafından serbestçe belirlenir.

Sermaye piyasası araçlarının halka arzında borsada satış yönteminin kullanılması durumunda;

- a) Satışın talep toplanmaksızın gerçekleşmesi durumunda satış süresi 2 iş günüdür. Satılacak sermaye piyasası araçlarının tamamının satışının 2 iş gününden önce tamamlanması durumunda satış sona erdirilir.

Satışın talep toplama suretiyle gerçekleşmesi durumunda talep toplama süresi, en az 2 iş günü en fazla 3 iş günüdür.

SORU 115: Halka arz edilmeksizin gerçekleştirilen sermaye piyasası aracı ihraçlarına ilişkin satış süreleri ne kadardır?

CEVAP

Halka açık ortaklıkların halka arz edilmeksizin gerçekleştireceği sermaye artırımını nedeniyle ihraç edilen payların satışına, ihraç belgesinin ilan edildiği tarihi takip eden 10 iş günü içerisinde başlanması ve payların satışının azami 10 iş günü içinde tamamlanması zorunludur.

SORU 116: Talep toplama yoluyla satış yöntemlerini yazınız ve bunlar hakkında kısaca bilgi veriniz?

CEVAP

- a) Sabit fiyatla talep toplama,
  - b) Fiyat teklifi olarak talep toplama,
  - c) Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla gerçekleştirilir.
- a) Sabit fiyatla talep toplama yoluyla satış yönteminde;
- ⚠ Satışa sunulan aracın pay olması durumunda sabit bir fiyat belirlenerek talep toplanır.
- b) Fiyat teklifi olarak talep toplama yoluyla satış yönteminde;
- ⚠ Satışa sunulan aracın pay olması durumunda asgari bir satış fiyatı belirlenir ve bunun üzerindeki fiyat teklifleri toplanır.
- c) Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminde;
- ⚠ Satışa sunulan aracın pay olması durumunda bir taban ve tavan fiyat belirlenerek bu fiyat aralığından yatırımcıların talepleri toplanır.
  - ⚠ Fiyat aralığı ile talep toplama yoluyla satış yönteminin kullanılması durumunda tavan fiyat, taban fiyatın yüzde yirmi fazlasını aşmayacak şekilde belirlenir.

SORU 117: Tahsisli satışı tanımlayınız ve tahsisat oranlarına ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

- ⚠ Tahsisli satış: Sermaye piyasası araçlarının doğrudan yurt dışında ve/veya yurt içinde yerleşik kişilere borsa dışında tahsisli olarak ya da borsada toptan satışına denilir.
- ⚠ Halka arz edilecek sermaye piyasası araçlarının izahnamede nitelikleri tanımlanan yatırımcı grupları arasında tahsis edilmesi suretiyle satışı mümkündür. Bu durumda, her bir yatırımcı grubu için yapılacak tahsisat oranlarına izahnamede ayrıntılı olarak yer verilir.
- ⚠ Belirli bir yatırımcı grubuna tahsisat yapılmış olması halinde, söz konusu gruptan başvuru yapacak yatırımcılar aranan nitelikleri taşıdıklarına dair izahnamede öngörülen gerekli belgeleri talep formuna eklerler.
- ⚠ Halka arz edilecek sermaye piyasası araçlarının nominal değerinin, en az yüzde 10 yurt içi bireysel yatırımcılara ve yüzde 10 ise yurt içi kurumsal yatırımcılara tahsis edilmesi zorunludur.
- ⚠ Talep toplama süresinin sonunda her bir yatırımcı grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak kadar talep gelmiş olsun ya da olmasın, izahnamede esasları açıklanmış olmak koşuluyla, yurt içi bireysel ve yurt içi kurumsal yatırımcıların asgari tahsisat oranlarını azaltmamak üzere, yatırımcı grupları için belirlenen tahsisat oranlarında kaydırma yapılabilir. Ancak herhangi bir yatırımcı grubu için izahnamede açıklanan tutarın yüzde yirmisinden daha fazla azaltma yapılamaz.

SORU 118: Finansal tablo ve raporların Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde Kurulca belirlenen düzenlemelere uygun olarak hazırlanmasından, sunulmasından ve gerçeğe uygunluğu ile doğruluğundan kimler sorumludur?

CEVAP

Finansal tablo ve raporların Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde

- ⚠ Kurulca belirlenen düzenlemelere uygun olarak hazırlanmasından,
- ⚠ sunulmasından
- ⚠ ve gerçeğe uygunluğu ile doğruluğundan ihraççı ile kusurlarına ve durumun gereklerine göre ihraççının yönetim kurulu üyeleri
- ⚠ sorumludur.

SORU 119: Sermaye piyasası araçlarının satış süresinin sona erdiği tarihten itibaren ne kadar süreyle sermaye piyasası araçlarını satın almak isteyen tüm yatırımcılara ilişkin olarak hazırlanan liste ile satış sonuçlarının ihraççı ve/veya halka arz eden tarafından basılı olarak ve ayrıca elektronik ortamda saklanması ve korunması zorunludur?

CEVAP

Sermaye piyasası araçlarının satış süresinin sona erdiği tarihten itibaren 5 yıl süreyle sermaye piyasası araçlarını satın almak isteyen tüm yatırımcılara ilişkin olarak hazırlanan liste ile satış sonuçlarının ihraççı ve/veya halka arz eden tarafından basılı olarak ve ayrıca elektronik ortamda saklanması ve korunması zorunludur.

suat hoca
SUATHOCAONLINE®

SORU 120: Kurulun bağımsız denetim raporu istemeye yetkili olduğu önemli nitelikteki yazınız?

CEVAP

Kurul,

- ⚠ halka arzda,
- ⚠ borsada işlem görme başvurusunda,
- ⚠ birleşme, bölünme işlemlerine taraf olması, tür değiştirme veya sona erme kararı alması,
- ⚠ mal varlığının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya üzerinde bir ayni hak tesis etmesi veya kiralaması,
- ⚠ faaliyet konusunu tümüyle veya önemli ölçüde değiştirmesi,
- ⚠ imtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi ile
- ⚠ borsa kotundan çıkması gibi önemli nitelikte işlemlerde ve ortaklığın faaliyetlerini ve finansal durumunu önemli derecede etkileyen olay ve gelişmelerde, işlemin tarafı ortaklıklardan da bu madde hükümlerine göre hazırlanacak bağımsız denetim raporu istemeye yetkilidir.

SORU 121: Finansal Tabloların Hazırlanmasında Esas Alınacak Standartlar nelerdir?

CEVAP

Finansal Tabloların Hazırlanmasında Esas Alınacak Standartlar

- ⚠ İşletmeler, finansal tablolarının hazırlanmasında KGK tarafından yayımlanan TMS/TFRS'yi esas alırlar.
- ⚠ İşletmeler bu Tebliğde düzenlenen esaslara uygun olarak yıllık finansal raporlarını düzenlemekle yükümlüdürler.
- ⚠ Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunan yatırım ortaklıkları, yıllık konsolide finansal tabloları ile birlikte yıllık bireysel finansal tablolarını da hazırlamakla yükümlüdürler.

SORU 122: Ara Dönem Finansal Rapor Düzenleme Yükümlülüğüne ilişkin esaslar nelerdir?

CEVAP

Ara Dönem Finansal Rapor Düzenleme Yükümlülüğü

- ⚠ İhraç ettiği sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören işletmeler,
- ⚠ Yatırım kuruluşları,
- ⚠ Yatırım ortaklıkları,
- ⚠ Portföy yönetim şirketleri ve
- ⚠ İpotek finansmanı kuruluşları, Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde Kurulca belirlenen düzenlemelere uygun olarak 3, 6 ve 9 aylık dönemler itibarıyla ara dönem finansal rapor düzenlemekle yükümlüdürler.

Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunan yatırım ortaklıkları, ara dönem konsolide finansal tabloları ile birlikte ara dönem bireysel finansal tablolarını da hazırlamakla yükümlüdürler.

SORU 123: Yıllık ve ara dönem finansal raporların, mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlanmasından, sunulmasından ve gerçeğe uygunluğu ile doğruluğundan işletme ile kusurlarına ve durumun gereklerine göre kimler sorumludur?

CEVAP

Yıllık ve ara dönem finansal raporların,

mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlanmasından,

sunulmasından ve gerçeğe uygunluğu ile doğruluğundan işletme ile kusurlarına ve durumun gereklerine göre işletmenin yönetim kurulu üyeleri sorumludur.

İşletme yönetim kurulu, Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca seçilecek denetim komitesini, denetim komitesi bulunmaması halinde ise üyeleri arasından en az bir üyeyi, finansal raporlamadan sorumlu olarak belirler.

SORU 124: Yıllık Finansal Raporların Bildiriminde Süreler ne kadardır?

CEVAP

Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören işletmeler, yıllık finansal raporlarıyla bunlara ilişkin Kurulun bağımsız denetim düzenlemelerinde öngörülen bağımsız denetim raporlarını;

- a) Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğünün bulunmadığı durumlarda, hesap dönemlerinin bitimini izleyen 60 gün,
- b) Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğünün bulunduğu durumlarda, hesap dönemlerinin bitimini izleyen 70 gün içinde belirlenen usullere uygun olarak bildirir.

Halka açık ortaklıklar, yıllık finansal raporlarıyla bunlara ilişkin Kurulun bağımsız denetim düzenlemelerinde öngörülen bağımsız denetim raporlarını, söz konusu finansal raporların görüşüleceği genel kurul tarihinden en az 3 hafta önce, bunların dışında kalan diğer işletmeler ise en az 15 gün önce belirlenen usullere uygun olarak bildirir. Ancak her halükarda, yıllık finansal raporlar ilgili hesap döneminin bitimini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar bildirilir.

SORU 125: Ara Dönem Finansal Raporların Bildiriminde Süreler ne kadardır?

CEVAP

İşletmeler, ara dönem finansal raporlarını,

- a) Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğünün bulunmadığı durumlarda, ilgili ara dönemin bitimini izleyen 30 gün,
- b) Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğünün bulunduğu durumlarda, ilgili ara dönemin bitimini izleyen 40 gün belirlenen usullere uygun olarak bildirir.

Ara dönem finansal tabloların, Kurulun bağımsız denetim düzenlemelerine göre sınırlı bağımsız denetime (incelemeye) tabi olduğu hallerde, birinci fıkrada düzenlenen sürelerle; sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören işletmeler için 10 gün, diğer işletmeler için ise 15 gün eklenir.¹

SORU 126: Finansal raporlarını kap aracılığı ile kamuya açıklayan işletmeler hangileridir?

CEVAP

Finansal Raporlarını KAP Aracılığı İle Kamuya Açıklayan İşletmeler

- ⚠ Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerleri de işlem gören işletmeler,
- ⚠ Portföy yönetim şirketleri,
- ⚠ Yatırım kuruluşları, finansal raporlarını kamuya açıklanmak üzere KAP'a bildirir.

SORU 127: Finansal raporlarını kurul aracılığı ile kamuya açıklayan işletmeler hangileridir?

CEVAP

Finansal raporlarını kurul aracılığı ile kamuya açıklayan işletmeler;

- ⚠ Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem görmeyen halka açık ortaklıklar,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarını sadece nitelikli yatırımcılara satan ve sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem görmeyen işletmeler,
- ⚠ Pay dışındaki sermaye piyasası araçlarını tahsisli olarak ihraç eden halka açık olmayan işletmeler,
- ⚠ Paylarını halka arz etmek veya nitelikli yatırımcılara satmak üzere kurulmuş veya dönüşmüş olan ancak paylarının halka arzını veya nitelikli yatırımcılara satışını henüz gerçekleştirmemiş yatırım ortaklıkları,
- ⚠ Varlık kiralama şirketleri,
- ⚠ Bağımsız denetim kuruluşları,
- ⚠ Gayrimenkul değerlendirme kuruluşları,
- ⚠ Derecelendirme kuruluşları,
- ⚠ İpotek finansmanı kuruluşları,
- ⚠ Merkezi takas kuruluşları,
- ⚠ Merkezi saklama kuruluşları,
- ⚠ Veri depolama kuruluşları,
- ⚠ Kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları finansal raporlarını Kurula bildirmekle yükümlüdür.

SORU 128: Finansal raporlarını kamuya açıklanmak üzere KAP'a bildiren işletmeler, yıllık ve ara dönem finansal raporlarını, finansal rapor kullanıcıları tarafından kolaylıkla ulaşılabilecek şekilde, kamuya açıklandıktan sonra kendilerine ait internet sitelerinde ilan etmek zorundadır. Bu bilgilerin sözkonusu internet sitelerinde en az ne kadar süreyle kamuya açık tutulması zorunludur?

CEVAP

Finansal raporlarını kamuya açıklanmak üzere KAP'a bildiren işletmeler, yıllık ve ara dönem finansal raporlarını, finansal rapor kullanıcıları tarafından kolaylıkla ulaşılabilecek şekilde, kamuya açıklandıktan sonra kendilerine ait internet sitelerinde ilan etmek zorundadır. Bu bilgilerin sözkonusu internet sitelerinde en az 5 yıl süreyle kamuya açık tutulması zorunludur.

SORU 129: Halka açık ortaklıkların yıllık finansal raporları ve ilgili bağımsız denetim raporları, genel kurul toplantılarından en az ne kadar süre içinde ortakların incelemesine sunulur?

CEVAP

Halka açık ortaklıkların yıllık finansal raporları ve ilgili bağımsız denetim raporları, genel kurul toplantılarından en az üç hafta önce ortakların incelemesine sunulur.

SORU 130: Halka açık ortaklığı tanımlayınız?

CEVAP

Halka açık ortaklıklar;

- ⚠ Payları halka arz edilmiş olan
- ⚠ veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıklar olarak iki sınıflandırmaya tabi tutulmuştur.

SORU 131: Sermaye Piyasası Kanunu'na göre pay sahibi sayısı kaç aşan anonim ortaklıklar halka açık anonim ortaklık sayılır?

CEVAP

Sermaye Piyasası Kanunu'na göre pay sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıklar halka açık anonim ortaklık sayılır. Ortaklıklar, halka açık ortaklık statüsü kazanıldığının öğrenilmesini takiben ilgili düzenlemeler uyarınca Kurula başvurmak zorundadır.

SORU 132: Halka açık ortaklık statüsünün kazanıldığı tarihten itibaren en geç ne kadar süre içinde paylarının borsada işlem görmesi için başvuruda bulunmayan veya paylarının borsada işlem görmemesi yönünde genel kurul kararı almayan ortaklıkların, paylarının borsada işlem görmesi veya Kanun kapsamından çıkarılmaları hususunda ortaklığın talebi aranmaksızın Kurulca işlem yapılır?

CEVAP

- ⚠ Halka açık ortaklık statüsünün kazanıldığı tarihten itibaren en geç 2 yıl içinde paylarının borsada işlem görmesi için başvuruda
- ⚠ bulunmayan veya paylarının borsada işlem görmemesi yönünde genel kurul kararı almayan ortaklıkların, paylarının borsada işlem
- ⚠ görmesi veya Kanun kapsamından çıkarılmaları hususunda ortaklığın talebi aranmaksızın Kurulca işlem yapılır.

SORU 133: Halka açık ortaklıklarda kurumsal yönetim konusunda SPK'ya verilen yetkileri yazınız?

CEVAP

- ⚠ Halka açık ortaklıklarda kurumsal yönetim konusunda SPK'ya verilen yetkiler;
- ⚠ kurumsal yönetim ilkeleri ile
- ⚠ kurumsal yönetim uyum raporlarının içeriğine,
- ⚠ yayımlanmasına,
- ⚠ ortaklıkların kurumsal yönetim ilkelerine uyumlarının derecelendirilmesine
- ⚠ ve bağımsız yönetim kurulu üyeliklerine ilişkin usul ve esaslar sermaye piyasası kurulunca belirlenir.

SORU 134: Kayıtlı sermaye sistemini tanımlayınız?

CEVAP

- ⚠ Kayıtlı sermaye (Kayıtlı sermaye tavanı, Tavan), ortaklıkların, esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak kaydıyla, yönetim kurulu kararı
- ⚠ ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun esas sermayenin artırılmasına dair hükümlerine tabi olmaksızın pay çıkarabilecekleri azami
- ⚠ miktarı gösteren, ticaret siciline tescil ve ilan edilmiş sermayelerine denilir.

SORU 135: Kayıtlı Sermaye Sistemine Kabul ve Tavan Belirlenmesine ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Ortaklıklar Kuruldan izin almak şartıyla kayıtlı sermaye sistemini kabul edebilir. Ancak, daha önce TTK uyarınca bu sisteme geçmiş olan ortaklıklar için ayrıca Kurul izni aranmaz.

Kayıtlı sermaye sistemine geçmek isteyen ortaklıkların, Kuruldan izin aldıktan sonra esas sözleşmelerine bu konuda hüküm koymaları ve bu amaçla esas sözleşmelerinin ilgili bölümlerinde bu sistemden yararlanmayı sağlayacak değişiklikleri yapmaları gerekir.

Kurul izni olmaksızın TTK uyarınca bu sisteme geçmiş olan ortaklıklar da, esas sözleşmelerini ilgili düzenlemelere uygun hale getirmekle yükümlüdür. Kayıtlı sermaye sistemine geçecek ortaklıkların başlangıç sermayeleri 500.000 TL'den az olamaz.

Kurulca 5 yıl süreyle geçerli olmak üzere izin verilecek kayıtlı sermaye tavanı, ortaklıkların ödenmiş/çıkarılmış sermayesi veya özsermayesinden yüksek olanının beş katını aşamaz. Kayıtlı sermaye tavanına ilişkin üst limitin belirlenmesinde, Kurul düzenlemelerine

uygun olarak hazırlanmış, bağımsız denetimden/sınırlı incelemeden geçmiş başvuru tarihine en yakın finansal tablolar esas alınır. Ortaklıkların konsolide finansal tablolarının bulunması durumunda, kayıtlı sermaye tavanına ilişkin üst limitin belirlenmesinde konsolide finansal tablolardaki ana ortaklığa ait özsermaye toplamı esas alınır.

SORU 136: Kayıtlı sermaye sisteminin uygulanmasına ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Kayıtlı sermaye sisteminin uygulanmasına ilişkin esaslar

- ⚠ Kayıtlı sermaye sisteminde, yönetim kurulu, TTK'nın esas sermayenin artırılmasına ilişkin hükümlerine bağlı kalmaksızın esas sözleşmede tespit edilen kayıtlı sermaye tavanına kadar sermayeyi artırmaya yetkilidir.
- ⚠ Kurulca izin verilen kayıtlı sermaye tavanı, izin verildiği yıl da dâhil olmak üzere 5 yıllık süre için geçerlidir.
- ⚠ Bu yetkinin süresi beş yıllık dönemler itibarıyla genel kurul kararıyla uzatılabilir.
- ⚠ Kurul, ortaklıklar veya belirli sektörler bazında yukarıda ifade edilen 5 yıllık süreden daha kısa bir süre belirleyebilir.
- ⚠ Ortaklıkların belirlenen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılmadan yeni tavan tespiti ile kayıtlı sermaye tavanına ulaşılması nedeniyle daha yüksek yeni bir kayıtlı sermaye tavanı tespiti Kurul iznine tâbidir.
- ⚠ Tavan artırımlarında kayıtlı sermaye sistemine geçiş için uygulanan esaslara tabi olunur.
- ⚠ Kayıtlı sermaye sisteminde, çıkarılan paylar tamamen satılarak bedelleri ödenmedikçe veya satılamayan paylar iptal edilmedikçe yeni pay çıkarılamaz.
- ⚠ Kayıtlı sermaye sisteminde bulunan ortaklıklar tarafından paya dönüştürülebilir tahvil veya paya dönüştürülebilir bir türev araç çıkarılması hâlinde, değiştirme veya dönüştürme sonucunda verilecek paylar ile ortaklığın çıkarılmış sermayesinin toplamı kayıtlı sermaye tavanını aşamaz.

SORU 137: Kayıtlı sermaye sistemini kabul etmek isteyen ortaklıklarda yönetim kuruluna sermaye artırımını dışında hangi yetkiler verilir?

CEVAP

Kayıtlı sermaye sistemini kabul etmek isteyen ortaklıklarda yönetim kuruluna sermaye artırımını dışında verilen yetkiler;

- ⚠ imtiyazlı veya nominal değerinin üzerinde veya altında pay çıkarılması,
- ⚠ pay sahiplerinin yeni pay alma haklarının sınırlandırılması veya
- ⚠ imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar alınması yetkisi verilmek istendiği takdirde, bu yetkilerin yönetim kuruluna verildiğine dair açık hükümlerin esas sözleşme metninde yer alması şarttır.

SORU 138: Halka açık ortaklıkların kar dağıtım politikasına ilişkin esaslardandır?

CEVAP

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır.

Ortaklıkların kâr dağıtım politikalarında asgari olarak aşağıdaki hususlara yer verilmesi gerekir:

- a) Kâr payı dağıtılıp dağıtılmayacağı, dağıtılacak ise ortaklar ve kâra katılan diğer kişiler için belirlenen kâr payı dağıtım oranı,
- b) Kâr payının ödenme şekli,
- c) Kâr payı dağıtım işlemlerine en geç dağıtım kararı verilen genel kurul toplantısının yapıldığı hesap dönemi sonu itibarıyla başlanması şartıyla, kâr payının ödenme zamanı,
- d) Kâr payı avansı dağıtılıp dağıtılmayacağı, dağıtılacak ise buna ilişkin esaslar.

Kâr dağıtım politikasında değişiklik yapılmak istenmesi durumunda, bu değişikliğe ilişkin yönetim kurulu kararı ve değişikliğin gerekçesi,

Kurulun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde kamuya duyurulur.

SORU 139: Halka açık ortaklıklarda kar dağıtım esaslarını yazınız?

CEVAP

Ortaklıklarda kâr payı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın payları oranında eşit olarak dağıtılır. Kâr payı imtiyazına ilişkin haklar saklıdır.

- ⚠ Kâr payı, dağıtımına karar verilen genel kurul toplantısında karara bağlanmak şartıyla eşit veya farklı tutarlı taksitlerle ödenebilir.
- ⚠ Kâr payının taksitle ödenmesinde aşağıdaki hususlara uyulur:
- ⚠ Taksit sayısı genel kurul tarafından veya genel kurul tarafından açıkça yetkilendirilmesi şartıyla yönetim kurulu tarafından belirlenir.
- ⚠ Taksit ödeme zamanlarının genel kurul kararıyla belirlenmediği durumlarda; yönetim kurulu kararıyla belirlenecek ödeme zamanları,
- ⚠ genel kurulu takip eden on beş gün içinde Kurulun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde ortaklık tarafından kamuya duyurulur.
- ⚠ Taksit ödemeleri, ödeme tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın payları oranında eşit olarak dağıtılır.
- ⚠ Genel kurul tarafından pay sahibi dışındaki kişilere dağıtılmasına karar verilen kâr payı tutarı, pay sahiplerine yapılacak taksit ödemeleri ile orantılı olarak ve aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir.

SORU 140: Halka açık ortaklıklarda yapılacak bağışa ilişkin esaslar nelerdir?

CEVAP

Bağışlar

- ⚠ Ortaklıklar tarafından bağış yapılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması şarttır.
- ⚠ Yapılacak bağışın sınırı, esas sözleşmede belirtilmeyen durumlarda genel kurulca belirlenir.
- ⚠ Kurul, bağış tutarına üst sınır getirmeye yetkilidir.
- ⚠ Ortaklıkların ilgili hesap dönemi içinde yapmış olduğu bağışlar dağıtılabılır kâr matrahına eklenir.
- ⚠ Ortaklıklar tarafından yapılacak bağış ve ödemelerin, Kurulun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde kamuya duyurulması ve olağan genel kurulda ortakların bilgisine sunulması zorunludur.

SORU 141: Halka açık ortaklıklarda kâr payı avansı dağıtım esasları ve sorumlulukları hakkında bildiklerinizi yazınız?

CEVAP

Kâr Payı Avansı Dağıtım Esasları ve Sorumluluk

Payları borsada işlem gören ortaklıklar, ara dönem finansal tablolarında yer alan kârları üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtılabılır.

Belirli bir ara döneme ilişkin kâr payı avansı taksitle dağıtılamaz.

- ⚠ Kâr payı avansı dağıtmak isteyen ortaklıkların esas sözleşmelerinde hüküm bulunması ve genel kurul kararıyla ilgili hesap dönemi ile sınırlı olacak şekilde yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtımına karar vermek üzere yetki vermeleri zorunludur.
- ⚠ Yönetim kuruluna genel kurul tarafından kâr payı avansı dağıtımını için yetki verildiğinde; yönetim kurulu tarafından kâr payı avansı dağıtma veya dağıtmama konusunda bir karar alınması ve bu kararın en geç ara dönem finansal tabloların kamuya açıklandığı tarih itibarıyla Kurulun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde ortaklık tarafından kamuya duyurulması zorunludur.
- ⚠ Ortaklıklarda kâr payı avansı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın payları oranında eşit olarak dağıtılır.
- ⚠ Pay sahibi dışındaki kişilere kâr payı avansı dağıtılamaz.
- ⚠ Kâr payı avansı, imtiyazlı paylara imtiyaz dikkate alınmadan ödenir.
- ⚠ Hukuki sorumluluk doğuran hâllerin varlığı hâlinde, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri tarafından kararın ilanından itibaren 30 gün içinde, iptal davası açılabilir.

SORU 142: Tahsil edilmeyen kâr payı bedellerinin zaman aşımına uğrama süresi ne kadardır?

CEVAP

- ⚠ Ortaklar ve kâra katılan diğer kimseler tarafından tahsil edilmeyen kâr payı bedelleri, 2308 sayılı Şirketlerin Müruru Zamana Uğrayan
- ⚠ Kupon Tahvilat ve Hisse Senedi Bedellerinin Hazineye İntikali Hakkında Kanun uyarınca dağıtım tarihinden itibaren 5 yılda zaman aşımına uğrar.

SORU 143: Halka açık ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri yazınız?

CEVAP

Halka açık ortaklıkların kendi tüzel kişilikleri ile ilgili;

- a) Birleşme, bölünme işlemlerine taraf olması, tür değiştirme veya sona erme kararı alması,
- b) Mal varlığının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya kiraya vermesi veya mal varlığının tümü veya önemli bir bölümü üzerinde aynı hak tesis etmesi,
- c) Faaliyet konusunu tümüyle veya önemli ölçüde değiştirmesi,
- d) İmtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi,
- e) Borsa kotundan çıkma kararı alması,
- f) İlişkili taraflarından önemli ölçüde mal varlığı edinmesi veya kiralaması,
- g) Yapmayı planladıkları bedelli sermaye artırımlarında, sermaye artırımından elde edilecek fonun ortaklığın mevcut sermayesini aşması ve Kurulun ilgili düzenlemelerinde tanımlanan ilişkili taraflara olan ve ortaklığa nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklanan borçların kısmen veya tamamen ödenmesinde kullanılacak olması belirlenen önemlilik kriterlerini de sağlamış olmak koşuluyla, önemli nitelikteki işlem sayılır.

SORU 144: Halka açık ortaklıklarda ayrılma hakkının kullanımı hakkında bildiklerinizi yazınız?

CEVAP

- ⚠ Halka açık ortaklıkların önemli nitelikteki işlemlerine ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet
- ⚠ şerhini toplantı tutanağına işleyen pay sahipleri, paylarını halka açık ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir.
- ⚠ Ayrılma hakkının kullanılması genel kurul tarihinden itibaren en çok 6 iş günü içinde başlar. Ayrılma hakkının kullanım süresi 10
- ⚠ iş gününden az 20 iş gününden fazla olamaz.
- ⚠ Ayrılma Hakkı Kullanım Fiyatı
- ⚠ Payları borsada işlem gören ortaklıkların payları için ayrılma hakkı kullanım fiyatı, işlemin ilk defa kamuya açıklandığı tarihten önceki,
- ⚠ açıklanan tarih hariç olmak üzere, 30 gün içinde borsada oluşan düzeltilmiş ağırlıklı ortalama fiyatların aritmetik ortalamasıdır.

SORU 145: Kurulun belirlediği esaslar çerçevesinde, faaliyetlerinin makul ve zorunlu kıldığı hâller saklı kalmak kaydıyla, mevzuata uygun olarak hazırlanmış finansal tablolarına göre üst üste ne kadar süre dönem zararı eden halka açık ortaklıklarda, oy hakkına ve yönetim kurulunda temsil edilmeye ilişkin imtiyazlar kurul kararı ile kalkar?

CEVAP

- ⚠ Kurulun belirlediği esaslar çerçevesinde, faaliyetlerinin makul ve zorunlu kıldığı hâller saklı kalmak kaydıyla, mevzuata uygun olarak hazırlanmış finansal tablolarına göre üst üste 5 yıl dönem zararı eden halka açık ortaklıklarda, oy hakkına ve yönetim kurulunda temsil edilmeye ilişkin imtiyazlar Kurul kararı ile kalkar. Söz konusu imtiyazlı payların kamu kurum ve kuruluşlarına ait olması hâlinde bu hüküm uygulanmaz.

SORU 146: Halka açık ortaklıklarda genel kurul toplantılarına ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

- ⚠ Halka açık ortaklıklar genel kurullarını, toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, ortaklığın internet sitesi ve Kamuyu Aydınlatma Platformu ile Kurulca belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanla çağırmak zorundadırlar. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılır.
- ⚠ Yönetim kurulu çağrıyı kabul ettiği takdirde, genel kurul en geç 45 gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağrılır; aksi hâlde çağrı istem sahiplerince yapılır.
- ⚠ Halka açık ortaklıklarda yeni pay alma haklarının kısıtlanmasına, kayıtlı sermaye sisteminde yönetim kuruluna yeni pay alma haklarını kısıtlama yetkisinin verilmesine, sermaye azaltımına ve önemli nitelikteki işlemlere ilişkin kararların genel kurulca kabul edilebilmesi için, esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtilmek suretiyle daha ağır şartlar öngörülmediği takdirde, toplantı yeter sayısı aranmaksızın, ortaklık genel kuruluna katılan oy hakkına sahip payların üçte ikisinin olumlu oy vermesi şartı aranır. Ancak, toplantıda sermayeyi temsil eden oy hakkına sahip payların en az yarısının hazır bulunması hâlinde, esas sözleşmede açıkça daha ağır şartlar öngörülmedikçe, toplantıya katılan oy hakkına sahip payların çoğunluğu ile karar alınır.

SORU 147: Halka açık ortaklıklarda birleşme ve bölünmeye ilişkin aşağıdaki kavramları açıklayınız?

- ⚠ Devralma Şeklinde Birleşme
- ⚠ Yeni kuruluş şeklinde birleşme
- ⚠ Tam bölünme
- ⚠ İştirak modeliyle kısmi bölünme
- ⚠ Ortaklara pay devri modeliyle kısmi bölünme
- ⚠ Değişim oranı

CEVAP

- ⚠ Devralma Şeklinde Birleşme: En az bir şirketin, aktif ve pasif malvarlığı unsurlarını bir bütün olarak başka bir şirkete devrederek tasfiyesiz sona ermesini ve devrolunan şirketin ortaklarına belirli bir değişim oranına göre hesaplanacak miktarda devralan şirketin paylarının verilmesi şeklinde gerçekleşen birleşmedir.
- ⚠ Yeni kuruluş şeklinde birleşme: İki veya daha fazla şirketin, aktif ve pasif malvarlığı unsurlarını bir bütün olarak yeni kurulacak olan bir şirkete sermaye olarak koyarak tasfiyesiz sona ermesini ve sona eren şirketlerin ortaklarına sahip oldukları paylara karşılık gelen belirli bir değişim oranına göre hesaplanacak olan miktarda yeni kurulan şirketin paylarının verilmesi şeklinde gerçekleşen birleşmedir.

- ⚠ Değişim oranı: Birleşme veya bölünmeye taraf olan şirketlerin ortaklarının, sahip oldukları bir paya karşılık olarak birleşme veya bölünme sonucunda alacakları pay miktarını gösteren oranı ifade eder.
- ⚠ Tam bölünme: Bölünen şirketin malvarlığının tümünün mevcut veya yeni kurulacak en az iki şirkete geçmesini, bölünen şirketin sona ermesini ve ortaklarının devralan şirketlerin ortağı olmasını ifade eder.
- ⚠ İştirak modeliyle kısmi bölünme: Bölünen şirketin, bölünmeye konu malvarlığının başka bir şirkete aynı sermaye olarak konulduğu ve devrin karşılığında bölünen şirketin devralan şirket sermayesinde pay sahibi olduğu kısmi bölünmeyi ifade eder.
- ⚠ Ortaklara pay devri modeliyle kısmi bölünme: Bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümünün mevcut veya yeni kurulacak başka bir şirkete veya şirketlere devredildiği, bölünen şirket sona ermeksizin ortaklarının devredilen malvarlığı bölümlerinin karşılığında devralan şirket veya şirketlerin ortağı olduğu kısmi bölünmeyi ifade eder.

SORU 148: Birleşme ve Bölünme İşlemlerinde Esas Alınacak Finansal Tablolara ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Birleşme veya bölünme işleminin onaylanacağı genel kurul toplantısının hesap döneminin sonunu takip eden dördüncü ayın başı ile sekizinci ayın sonu arasında yapılması durumunda, birleşme veya bölünme işlemlerinde son yıllık finansal tablolar esas alınır. Genel kurul toplantısının bu dönemin dışındaki bir tarihte yapılması durumunda ise, en az 6 aylık faaliyet dönemini kapsayacak ve finansal tablo tarihi ile genel kurul toplantı tarihi arasında altı aydan fazla süre geçmeyecek şekilde düzenlenecek ara dönem finansal tablolar esas alınır.

Birleşme veya bölünme işlemlerine esas alınacak finansal tabloların, Kurulun muhasebe standartlarına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde hazırlanmış ve bağımsız denetim standartları çerçevesinde özel bağımsız denetimden geçirilmiş olması zorunludur.

SORU 149: Sermaye Piyasası Kanunu 35. Maddesinde belirtilen sermaye piyasası kurumlarını yazınız?

CEVAP

Sermaye Piyasası Kanunu'na göre faaliyette bulunabilecek sermaye piyasası kurumları şunlardır:

- a) Yatırım kuruluşları
- b) Kolektif yatırım kuruluşları
- c) Sermaye piyasasında faaliyette bulunacak bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları
- d) Portföy yönetim şirketleri
- e) İpotek finansmanı kuruluşları
- f) Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları
- g) Varlık kiralama şirketleri
- h) Merkezî takas kuruluşları
- i) Merkezî saklama kuruluşları
- j) Veri depolama kuruluşları
- k) Kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları

SORU 150: Sermaye piyasası kanunu ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde Kuruldan izin almak kaydıyla yapılabilecek sermaye piyasası faaliyetlerini yazınız?

CEVAP

Sermaye piyasası faaliyetleri,

- ⚠ Sermaye piyasası kurumlarının Sermaye Piyasası Kanunu kapsamındaki faaliyetleri,
- ⚠ Sermaye Piyasası Kanunu kapsamına giren yatırım hizmetleri ve faaliyetleri • ile bunlara ek olarak sunulan yan hizmetlerden oluşur.

SORU 151: Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde kuruldan izin almak kaydıyla yapılabilecek yatırım hizmetleri ve faaliyetleri nelerdir?

CEVAP

Sermaye piyasası kanunu ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde Kuruldan izin almak kaydıyla yapılabilecek yatırım hizmetleri ve faaliyetleri şunlardır:

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına gerçekleştirilmesi.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı.
- ⚠ Bireysel portföy yöneticiliği.
- ⚠ Yatırım danışmanlığı.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi.
- ⚠ Çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının müşteri namına saklanması ve yönetimi.
- ⚠ Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması

NOT:

Yatırım Hizmet ve faaliyetleri

1. Alım Satım Aracılığı

- ⚠ Emir iletimine ARACILIK
- ⚠ İşlem Aracılığı
- ⚠ Portföy Aracılığı

2. Portföy Yöneticiliği

- ⚠ Bireysel Portföy Yöneticiliği
- ⚠ Kolektif Portföy Yöneticiliği

3. Yatırım Danışmanlığı

4. Yüklenimde bulunarak halka Arz (Aracılık Yüklenimi)

- ⚠ Bakiyeyi Yüklenim
- ⚠ Kısmen Bakiyeyi Yüklenim
- ⚠ Tümünü Yüklenim
- ⚠ Kısmen Tümünü Yüklenim

5. Yüklenimde bulunmaksızın HA (En İyi Gayret Aracılığı)

6. Portföy Saklaması

- ⚠ Genel Saklama
- ⚠ Sınırlı Saklama
- ⚠ **Çok taraflı işlemler:** Çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi.

SORU 152: Yatırım kuruluşlarının yetkili oldukları yatırım hizmet ve faaliyetlerine bağlı olarak yapabilecekleri yan hizmetler nelerdir?

CEVAP

Yatırım kuruluşlarının yetkili oldukları yatırım hizmet ve faaliyetlerine bağlı olarak yapabilecekleri yan hizmetler şunlardır:

- ⚠ Sermaye piyasaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri sunulması.
- ⚠ Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile sınırlı olarak kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemlerle ilgili yatırım araştırması ve finansal analiz yapılması veya genel tavsiyede bulunulması.
- ⚠ Aracılık yükleniminin yürütülmesi ile ilgili hizmetlerin sunulması.
- ⚠ Borçlanma veya başka yollardan finansman sağlanmasında aracılık hizmeti sunulması.
- ⚠ Servet yönetimi ve finansal planlama yapılması.
- ⚠ Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması.

SORU 153: Sermaye Piyasasının Yatırım Hizmet ve Faaliyetlerini Yürüten Kurumlar

CEVAP

Sermaye Piyasasının Yatırım Hizmet ve Faaliyetlerini Yürüten Kurumlar			
Aracı Kurumlar	Mevduat ve Katılım Bankaları (Ticari Bankalar)	Yatırım ve Kalkınma Bankaları	Portföy Yönetim Şirketleri
Emir İletimine Aracılık	✓	✓	–
İşlem Aracılığı	✓	✓	–
Portföy Aracılığı	✓	✓	–
Portföy Yöneticiliği	–	✓	✓
Yatırım Danışmanlığı	–	✓	✓
Halka Arz	–	✓	–
Portföy Saklama	✓	✓	–

SORU 154: Yatırım hizmeti ve faaliyetleri için, faaliyet izni başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren azami ne kadar süre içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir?

CEVAP

Yatırım hizmeti ve faaliyetleri için, faaliyet izni başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren azami 6 ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

SORU 155: Aracı kurumların kuruluşuna Kurulca izin verilebilmesi için yerine getirmeleri gereken şartlar nelerdir?

CEVAP

Aracı kurumların kuruluşuna Kurulca izin verilebilmesi için;

- Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- Paylarının tamamının nama yazılı olması,
- Paylarının nakit karşılığı çıkarılması,
- ⚠ Kuruluş sermayelerinin Kurulun sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemeleri uyarınca geniş yetkili aracı kurumlar için aranan asgari özsermaye tutarının altında olmamak kaydıyla Kurulca belirlenecek tutardan az olmaması,
- ⚠ Esas sözleşmelerinin bu Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması,
- ⚠ Kurucularının bu Kanunda ve ilgili düzenlemelerde belirtilen şartları haiz olması,
- ⚠ Ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması, gerekir.

SORU 156: Aracı kurumların kurucu ortaklarının taşıması gereken şartları yazınız?

CEVAP

- ⚠ Aracı kurumların kurucu ortaklarının;
- ⚠ Müflis olmaması, konkordato ilân etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,
- ⚠ Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,
- ⚠ Kanunda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkûmiyetinin bulunmaması,
- ⚠ 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve eklerine göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,
- ⚠ 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörizmin finansmanı, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,
- ⚠ Gerekli malî güç ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip bulunması şarttır.

SORU 157: Aracı kurumların ticaret unvanı ve işletme adı ile ilgili esasları yazınız?

CEVAP

Aracı kurumların ticaret unvanlarında yatırım hizmetleri ve faaliyetlerini göstermesi amacıyla **“menkul değerler”** veya **“menkul kıymetler”** ibarelerinden birinin yer alması şarttır. Geniş yetkili aracı kurumlar ise **“yatırım menkul değerler”** veya **“yatırım menkul kıymetler”** ibarelerini kullanabilir.

SORU 158: Aracı kurumların yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler ile ilgili düzenlemeleri uyarınca faaliyette bulunmak üzere Kuruldan izin alabilmeleri için yerine getirmesi gereken genel şartları yazınız?

CEVAP

Aracı kurumların yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler ile ilgili düzenlemeleri uyarınca faaliyette bulunmak üzere Kuruldan izin alabilmeleri için aşağıdaki genel şartları sağlamaları gerekir:

- ⚠ Kuruluş şartlarının kaybedilmemiş olması.
- ⚠ Asgari kuruluş sermayesinin nakden ve tamamen ödenmiş olması.
- ⚠ Tercih edilen hizmetler ve faaliyetlere göre Kurulun sermaye yeterliliği düzenlemelerinde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi.
- ⚠ Gerekli şartlara haiz bir organizasyon yapısının oluşturulmuş olması.
- ⚠ Çalışacak personele ilişkin mevzuatla belirlenen şartların sağlanması
- ⚠ Genel müdür ve yardımcılara ilişkin şartların sağlanması.
- ⚠ Faaliyetlerin sağlıklı şekilde yürütülmesini teminen gerekli bilgi işlem altyapısının oluşturulmuş olması
- ⚠ Aracı kurum nezdinde bulunan varlıklara ilişkin sigorta dahil olmak üzere gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış olması.
- ⚠ Varsa mevzuatta öngörülen teminatların tesis edilmiş olması.

SORU 159: Aracı kurumların merkez dışı örgütlerini yazınız?

CEVAP

Merkez Dışı Örgütler

- Aracı kurumların merkez dışı örgütleri şube ve irtibat bürolarından oluşur.
- Şube açma şartları

Aracı kurumların şube açmaları için;

- Hizmetin gerektirdiği yeterli mekân ve teknik donanımın sağlanmış, iş yerinin amaca uygun olarak tefriş edilmiş olması,
- Faaliyet konularına ve şubenin ihtiyacına uygun sağlıklı bir yönetimin, merkez ile irtibatlı ve Kurulun düzenlemelerine uygun muhasebe sistemi ile kayıt ve belge düzeninin, süratli bir iş akışı ve iletişimin kurulmuş, şube uhdesinde bulunacak varlıklara ilişkin sigorta dahil olmak üzere gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış bulunması,
- Aracı kurum yöneticisi niteliklerine sahip bir şube müdürü ile şubenin ihtiyacına göre yeterli sayıda ihtisas personelinin istihdam edilmiş olması şarttır.

İrtibat Bürosu Açma Şartları

İrtibat büroları,

- ⚠ aracı kurumu ve aracı kurumun yetkili olduğu yatırım hizmet ve faaliyetlerinin tanıtımını yapmak amacıyla aracı kurumu temsil etmekle görevli hizmet birimleridir.
- ⚠ İrtibat büroları sadece müşteri emirlerini aracı kuruma iletebilir.
- ⚠ Aracı kurumların irtibat bürosu açmaları için;
- ⚠ Hizmetin gerektirdiği mekân ve teknik donanımın sağlanmış,
- ⚠ işyerinin amaca uygun olarak tefriş edilmiş olması,

Aracı kurum yöneticisi niteliklerine sahip en az 2 yıllık ön lisans eğitimi veren okullardan mezun bir büro sorumlusu ile büronun ihtiyacına göre yeterli sayıda ihtisas personelinin istihdam edilmiş olması şarttır.

SORU 160: Sermaye piyasasında halka arzın yöntemlerinden biri olan aracılık yüklenim yöntemlerini yazınız ve açıklayınız?

CEVAP

a) Aracılık yüklenimi: Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi kapsamında,

ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının;

- ⚠ Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılamayan kısmının tamamının bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (Bakiyeyi Yüklenim),
- ⚠ Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle tamamının satın alınarak halka satılmasının (Tümünü Yüklenim),
- ⚠ Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılamayan kısmın bir bölümünün bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (Kısmen Bakiyeyi Yüklenim),
- ⚠ Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle bir kısmının satın alınarak halka satılmasının (Kısmen Tümünü Yüklenim), satışı yapana karşı taahhüt edilmesidir.

SORU 161: Kolektif yatırım kuruluşlarını yazınız?

CEVAP

Kolektif yatırım kuruluşları;

1- Yatırım ortaklıkları

a) Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı

- Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım ortaklığı
- Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım ortaklığı

b) Gayrimenkul Yatırım ortaklığı

c) Girişim Sermayesi yatırım ortaklığı

2- Yatırım fonları

SORU 162: Yatırım ortaklıklarının kuruluş şartlarını yazınız?

CEVAP

Yatırım ortaklıklarına kuruluş izni verilebilmesi için;

- Kayıtlı sermayeli anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- Başlangıç sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması,
- Paylarının nakit karşılığı çıkarılması ve pay bedellerinin kuruluş sırasında tam ve nakden ödenmesi,
- Ticaret unvanlarında “**Yatırım Ortaklığı**” ibaresinin bulunması,
- Esas sözleşmelerinin bu Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması,
- Kurulca yetkilendirilmiş bir kuruluşun portföy saklama hizmetini yürütmek üzere belirlenmiş olması,
- Kurulca belirlenecek diğer şartları taşıması,zorunludur.

Yatırım ortaklıkları, esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak kaydıyla ve Kurulun onayını almak şartıyla bir portföy yönetim şirketinden hizmet alabilir.

SORU 163: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı nedir?

CEVAP

Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklıkları

- ⚠ Sermayesi her zaman net aktif değerine eşit olan yatırım ortaklıklarıdır. Net aktif değer ise varlıkların toplamından borçların toplamının düşülmesi suretiyle bulunan tutarı ifade eder.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklığının payları, yatırımcı payları ile nama yazılı olması zorunlu olan kurucu paylarından oluşur.
- ⚠ Değişken sermayeli yatırım ortaklıklarının paylarının itibari değeri bulunmaz.

SORU 164: Yatırım Fonunu tanımlayınız ve yatırım fonuna ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Tasarruf sahiplerinden fon katılma payı karşılığında toplanan para ya da diğer varlıklarla, tasarruf sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre Kurulca belirlenen varlık ve haklardan oluşan portföy veya portföyleri işletmek amacıyla portföy yönetim şirketleri tarafından fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan mal varlığına yatırım fonu adı verilir.

Yatırım fonlarının kuruluş izni alabilmesi için, kurucunun portföy saklama hizmetini yürütmek üzere Kurulca yetkilendirilmiş bir kuruluş ile anlaşmış olması ve fon iç tüzüğünün Kurulca onaylanması gereklidir. Yatırım fonu kuruluş başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren iki ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

Portföy yönetim şirketi, fonu, yatırım fonu katılma payı sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde temsil eder, yönetir veya yönetimini denetler. Portföy yönetim şirketi yatırım fonuna ait varlıklar üzerinde kendi adına ve fon hesabına mevzuat ve fon iç tüzüğüne uygun olarak tasarrufla bulunmaya ve bundan doğan hakları kullanmaya yetkilidir.

SORU 165: Şemsiye fon türlerini yazınız?

CEVAP

Şemsiye fonlar aşağıdaki türlerde kurulabilir.

a) Fon toplam değerinin en az %80'i devamlı olarak;

- ⚠ Yerli ve/veya yabancı kamu ve/veya özel sektör borçlanma araçlarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlar "BORÇLANMA

ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU",

- ⚠ Yerli ve/veya yabancı ihraççıların paylarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlar "HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU",
- ⚠ Borsada işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı para ve sermaye piyasası araçlarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlar "KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU",

b) Diğer fonların ve borsa yatırım fonlarının katılma paylarından oluşan fonları kapsayan şemsiye fonlar "FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU",

c) Portföyünün tamamı devamlı olarak, vadesine en fazla 184 gün kalmış likiditesi yüksek para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan ve portföyünün günlük olarak hesaplanan ağırlıklı ortalama vadesi en fazla 45 gün olan fonları kapsayan şemsiye fonlar "PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU",

d) Portföyünün tamamı devamlı olarak, kira sertifikaları, katılma hesapları, ortaklık payları, altın ve diğer kıymetli madenler ile Kurulca uygun görülen diğer faize dayalı olmayan para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan fonları kapsayan şemsiye fonlar "KATILIM ŞEMSİYE FONU",

e) Portföy sınırlamaları itibarıyla yukarıdaki türlerden herhangi birine girmeyen fonları kapsayan şemsiye fonlar "DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FON",

f) Katılma payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan fonları kapsayan şemsiye fonlar "SERBEST ŞEMSİYE FON",

g) Yatırımcının başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin bilgilendirme dokümanlarında belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesi;

- ⚠ Uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanarak taahhüt edilen fonları kapsayan şemsiye fonlar "GARANTİLİ ŞEMSİYE FON",

- ⚠️ Uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esas çerçevesinde amaçlanan fonları kapsayan şemsiye fonlar “KORUMA AMAÇLI ŞEMSIYE FON” olarak adlandırılır.
- ⚠️ Fon portföy değerinin en az %80’i devamlı olarak menkul kıymet yatırım ortaklıkları payları hariç olmak üzere BİAŞ’ta işlem gören ihraççı paylarından oluşan hisse senedi şemsiye fonuna bağlı olarak ihraç edilen fonlar “Hisse Senedi Yoğun Fon” olarak kabul edilir.

NOT:

Yatırım Fonu (Şemsiye Fon) Türleri		
% 80	Tamam	Asgari 6 Ay Vadeli
Pay Senedi Şf.	Para Piyasası Şf.	Garantili Şemsiye Fon
Borçlanma Araçları Şf.	Katılım Şf.	Koruma Amaçlı Şemsiye Fon
Kıymetli Madenler Şf.	Değişken Şf.	
Fon Sepeti Şf.	Serbest Şf. (Hedge)	
Hisse Senedi YOĞUN Fon		

SORU 166: Portföy yönetim şirketini tanımlayınız?

CEVAP

Portföy yönetim şirketi, ana faaliyet konusu fonların kurulması ve yönetimi olan anonim ortaklıktır. Portföy yönetim şirketinin kurulması ve faaliyete geçmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur. Buna ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Portföy yönetim şirketlerinin kuruluş başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren 6 ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

SORU 167: Konut finansman fonu ve varlık finansman fonunu tanımlayınız?

CEVAP

Konut finansmanı fonu, ipoteğe dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, ipoteğe dayalı menkul kıymet sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığıdır.

Varlık finansmanı fonu, varlığa dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, varlığa dayalı menkul kıymet sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığıdır.

SORU 168: Konut finansman kuruluşları kimlerdir?

CEVAP

Konut finansman kuruluşları;

- ⚠️ finansal kiralama yapan bankalar
- ⚠️ ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından konut finansmanı faaliyetinde bulunması uygun görülen finansal kiralama şirketleri
- ⚠️ ve finansman şirketleridir.

SORU 169: Kira sertifikasını tanımlayınız ve Kira sertifikası çeşitlerini yazınız?

CEVAP

Kira sertifikaları, her türlü varlık veya hakkın finansmanını sağlamak amacıyla varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen ve sahiplerinin bu varlık veya haklardan elde edilen gelirlerden payları oranında hak sahibi olmalarını sağlayan, nitelikleri Kurulca belirlenen sermaye piyasası araçlarıdır.

Tebliğ kapsamında kira sertifikaları;

- ⚠ Sahipliğe,
- ⚠ Yönetim sözleşmesine,
- ⚠ Alım-satıma,
- ⚠ Ortaklığa,
- ⚠ Eser sözleşmesine, dayalı olarak veya bu sayılanların birlikte kullanılması suretiyle bir sermaye piyasası kurumu olan VKŞ tarafından ihraç edilebilir.

SORU 170: Varlık kiralama şirketlerini tanımlayınız ve varlık kiralama şirketi kuracak kuruluşları yazınız?

CEVAP

Varlık kiralama şirketleri, münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulan anonim ortaklıklardır.

VKŞ'ler aşağıda verilen kurum ve kuruluşlar tarafından kurulabilir:

- ⚠ Bankalar,
- ⚠ Portföy aracılığı, genel saklama hizmeti veya aracılık yüklenimi faaliyetinden herhangi birini yürütecek olan aracı kurumlar,
- ⚠ İpotek finansmanı kuruluşları,
- ⚠ Payları borsada işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları,
- ⚠ Kurulun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde belirlenen birinci ve ikinci grupta yer alan halka açık ortaklıklar,
- ⚠ Derecelendirme kuruluşlarından talebe bağlı olarak notlandırma ölçeğine göre ihracın para birimi cinsinden yatırım yapılabilir seviyeye denk gelen uzun vadeli derecelendirme notunu alan ortaklıklar,
- ⚠ Sermayelerinin % 51 veya daha fazlası doğrudan Hazine Müsteşarlığı'na ait olan ortaklıklar VKŞ kurabilir.

SORU 171: Borsaların ve piyasa işleticilerinin kuruluşuna kim izin verir?

CEVAP

Borsaların ve piyasa işleticilerinin kuruluşuna Kurulun uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanı tarafından izin verilir. Bu kuruluşların faaliyete geçmesi Kurulun iznine tabidir.

SORU 172: Borsa ve piyasa işleticilerin kuruluş şartları nelerdir?

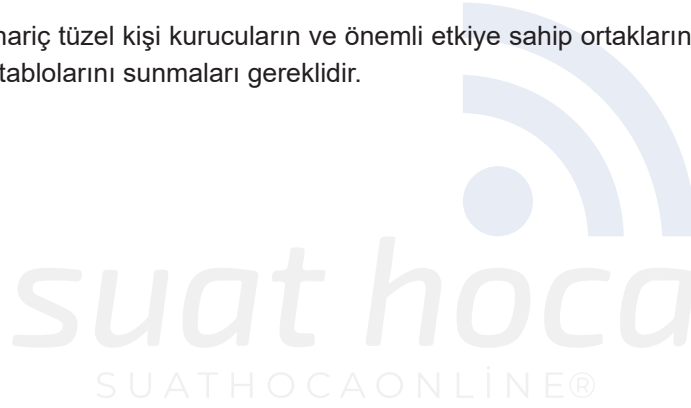
CEVAP

Kuruluş izni verilebilmesi için, borsalar ve piyasa işleticilerinin;

- ⚠ Anonim şirket şeklinde kurulmaları,
- ⚠ Paylarının tamamının nâma yazılı olması,
- ⚠ Paylarının nakit karşılığı çıkarılması,
- ⚠ Sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması ve tamamının ödenmiş olması,
- ⚠ Kurucularının veya borsa veya piyasa işleticisi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak önemli etkiye sahip olan ortaklarının şartları taşımaları,
- ⚠ Esas sözleşmelerinin Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması ve
- ⚠ Ortaklık yapısının açık ve şeffaf olması gerekir.

Borsalar ve piyasa işleticilerinin tüzel kişi kurucu ortaklarının doğrudan veya dolaylı olarak önemli etkiye sahip ortaklarının gerekli şartları taşıması zorunludur.

Ayrıca kamu tüzel kişileri hariç tüzel kişi kurucuların ve önemli etkiye sahip ortakların son 3 yıla ait bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolarını sunmaları gereklidir.

SORU 173: Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Faaliyet İznine ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Faaliyet İznine ilişkin esasları;

- ⚠ Faaliyet izni başvuruları borsa, piyasa işleticisi veya borsa adına piyasa işleticisi tarafından yapılabilir.
- ⚠ Kuruluşuna izin verilen borsa veya piyasa işleticisinin kuruluş izninin alınmasını takiben en geç 1 yıl içinde, Kurula faaliyet izni almak üzere başvurması şarttır.
- ⚠ Faaliyet izin başvuruları, başvuru sırasında aranan bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak Kurula sunulmasından itibaren 6 ay içinde
- ⚠ Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.
- ⚠ Kuruluş izninden itibaren 1 yıl içinde Kurula başvuruda bulunmayan veya başvurusunun sonucunda kendilerine faaliyet izni verilmesi uygun görülmeyen kuruluşun kuruluş izni iptal olur.
- ⚠ Faaliyet izni için Kurula başvurma süresi, zorunlu şartların varlığı veya başvuruda bulunulmamasının kuruluş izni alan kuruluşu yükletilemeyecek sebeplerin varlığı hâlinde, Kurul tarafından 1 yıl uzatılabilir.

SORU 174: Borsa uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Uyuşmazlıkların Çözümü

- ⚠ Borsa üyelerinin kendi aralarında veya müşterileriyle, emirlerin iletilmesi ve eşleştirilmesi ile gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesi, işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların çözülmesine ilişkin usûl ve esaslar borsa yönetim kurullarınca belirlenir.
- ⚠ Uyuşmazlık başvurusunun incelenebilmesi için Kurulun onayı alınmak suretiyle hizmet bedeli alınmasına borsa yönetim kurulunca karar verilebilir.
- ⚠ Uyuşmazlığın çözümüne dair yönetim kurulu kararlarının ilişkin olduğu tutarın 100.000 TL fazla olması hâlinde bu karara karşı, kararın tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde borsa aracılığıyla Kurula itirazda bulunulabilir.
- ⚠ Uyuşmazlıklar, tahkim yoluyla da çözülebilir.

SORU 175: Borsaların Faaliyetlerinin Durdurulması ve Faaliyet İzninin İptaline ilişkin esasları yazınız?

CEVAP

Kurul, borsa ve piyasa işleticilerinin kuruluş ve faaliyet şartlarının kaybedilmesi ve ilgili mevzuata aykırı hareket edilmesi durumunda fiilin önem ve mahiyetini dikkate alarak borsanın faaliyetlerini kısmen veya tamamen geçici veya sürekli olarak durdurabilir.

- ⚠ Kurul, vermiş olduğu yetki belgesi ve faaliyet izinlerini, özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki hâllerde iptal edebilir:
- ⚠ Faaliyette bulunma yetkisinden açıkça feragat edilmesi veya faaliyet izninin verildiği tarihten itibaren iki yıl süreyle ilgili izin kapsamında herhangi bir faaliyette bulunulmaması,
- ⚠ Faaliyet izninin yanlış veya yanıltıcı beyanlarda bulunularak ya da hukuka aykırı diğer yollarla alınmış olması,
- ⚠ Faaliyet izninin alınması sırasında aranan şartların kaybedildiğinin Kurulca tespitinden itibaren üç ay içinde bu şartların yeniden sağlanamaması

SORU 176: Borsa İstanbul Anonim Şirketi hakkında bildiklerinizi yazınız?

CEVAP

Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabi olarak ve borsacılık faaliyetlerinde bulunmak üzere Borsa İstanbul Anonim Şirketi unvanıyla bir anonim şirket kurulmuştur. Borsa İstanbul Anonim Şirketi, hazırlanacak esas sözleşmesinin ticaret siciline tescil edilmesiyle borsaların ve piyasa işleticilerinin kuruluşuna ve faaliyetine ilişkin izni almış sayılır.

Borsa İstanbul Anonim Şirketinin faaliyet konusu ve amacı, sermaye miktarı, payları, payların devir esasları, paylara tanınacak imtiyazlar, tasfiye, devir, birleşme, fesih, halka arz sınırlamaları, organları, komiteleri, bunların oluşumu, görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile teşkilatına ilişkin esaslar ile sair hususların yer aldığı esas sözleşmesi Kurul tarafından hazırlanarak ilgili Bakanın onayını müteakip Sermaye Piyasası Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde genel hükümlerle bağlı olmaksızın doğrudan tescil ve ilan edilir. Bu süre ilgili Bakanın kararıyla en çok 3 aya kadar uzatılabilir.

Borsa İstanbul Anonim Şirketinin kullanımına bırakılan taşınmazların kullanım amacı, kullanım bedeli, yapım, inşaat ve tadilat esasları ile diğer hususlara ilişkin olarak Borsa İstanbul Anonim Şirketi ile protokol yapmaya Hazine Müsteşarlığı yetkilidir.

Borsa İstanbul Anonim Şirketi esas sözleşmesinde paylarının yüzde 49 u, bu pay sahipliği ile ilgili her türlü işlem Hazine Müsteşarlığınca yürütülmek üzere Hazine, yüzde 51 i ise aşağıda belirtilen amaçlarla değerlendirilmek üzere Borsa İstanbul Anonim Şirketi adına kaydolunur.

SORU 177: Pay çeşitlerini yazınız ve bunları kısaca açıklayınız?

CEVAP

Paylar (Hisse senetleri)

Hamiline ve Nama Yazılı Paylar: Hamiline yazılı paylar teslim ile, nama yazılı paylar ise ciro ve teslim ile devredilmektedir. Borsa İstanbul'da hamiline yazılı paylar ve şirket yönetim kurulunun beyaz ciroyla devrine dair karar almış olması şartıyla nama yazılı paylar işlem görebilmektedir.

Adi ve İmtiyazlı Paylar: Adi paylar, sahiplerine eşit hak sağlamaktadır. Paylar, ana sözleşmede aksine bir hüküm yoksa adi pay niteliğindedir. İmtiyazlı paylar ise sahiplerine kâra iştirak ve genel kurulda oy kullanma bakımından ayrıcalıklı bir takım haklar sağlamaktadır.

Bedelsiz ve Bedelli Paylar: Bedelsiz sermaye artırım, şirketlerin iç kaynaklarından sermayeye aktardıkları tutar karşılığında çıkardıkları payların bir bedel alınmaksızın ortaklara dağıtılmasıdır. Bu işlem sonucunda çıkarılan paylar bedelsiz paydır. Bedelsiz sermaye artırım dışarıdan fon girişine yol açmamaktadır. Bedelli sermaye artırım, şirketlerin yeni fon kaynağı temin etmek amacıyla çıkardıkları "**bedelli**" paylarını, nominal değerinden veya daha yüksek bir fiyattan satmalarıdır. Bedelli paylar, mevcut ortaklara satılabileceği gibi (rüçhan hakkı) diğer yatırımcılara da satılabilmektedir.

Primli ve Primsiz Paylar: Üzerinde yazılı değer (nominal değer) ile ihraç edilen paylar primsiz, nominal değerinden yüksek bir bedelle ihraç edilen paylar ise primli paylardır. Borsa İstanbul'da kote şirketler kayıtlı sermaye sistemine tabi olup, esas sözleşmelerinde hüküm bulunması halinde, yönetim kurulu kararı ile primli pay ihraç edebilmektedir.

Kurucu ve İntifa Paylar: Kurucu paylar, kuruluş hizmeti karşılığında ana sözleşme hükümleri gereğince şirket kârının bir kısmına iştirak hakkı veren ve daima kurucuların adlarına yazılı olmak şartıyla ihraç edilen paylardır. Kurucu paylar, belli bir sermaye payını temsil etmediği gibi şirket yönetimine katılma hakkı da vermemektedir. İntifa payları ise, şirket genel kurulunun alacağı kararla bazı kimselere çeşitli hizmetler ve alacak karşılığı olarak kuruluştan sonra verilen ve sermaye payını temsil etmeyen paylardır.

SORU 178: Borsa Yatırım Fonu Hakkında Bildiklerinizi yazınız?

CEVAP

Bir endeksi baz alan, baz aldığı endeksin performansını yatırımcılara yansıtmayı amaçlayan ve payları borsalarda işlem gören yatırım fonlarıdır. BYF'ler bir endekse dayalı olarak çıkarılmakta ve baz aldığı endeks kapsamındaki menkul kıymetlere endeksteği ağırlıkları oranında yatırım yapmaktadır.

BYF katılma belgeleri, aracı kurumlar vasıtasıyla Pay Piyasası'nda alınıp satılabilmektedir.

SORU 179: Aracı kuruluş varantı nedir?

CEVAP:

Elinde bulunduran kişiye, dayanak varlığı ya da göstergesi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydı teslimat ya da nakit uzlaşısı ile kullanıldığı menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracını ifade eder.

SORU 180: Opsiyon sözleşmesi hakkında bilgi veriniz?

CEVAP:

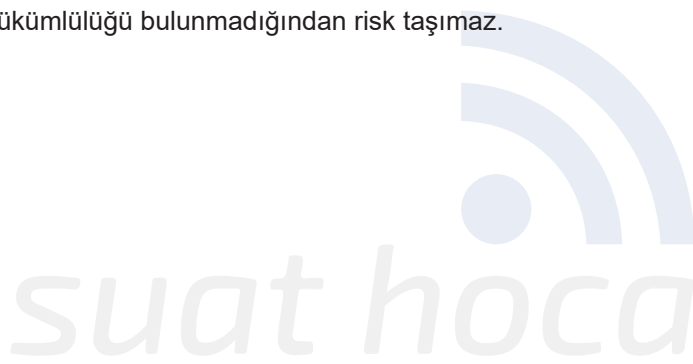
İki taraf arasında yapılan ve alıcıya, ödeyeceği belli bir tutar (opsiyon primi) karşılığında, belirli bir vadeye kadar (veya belirli bir vadede), bugünden belirlenen bir fiyat (kullanım fiyatı) üzerinden opsiyona dayanak teşkil eden bir malı, kıymeti veya finansal göstergiyi satın alma veya satma hakkı tanıyan, satıcıya da alıcının bu sözleşmeden doğan hakkını kullanması durumunda sözleşmeye dayanak teşkil eden malı, kıymeti, veya finansal göstergiyi satma veya alma yükümlülüğü getiren sözleşmedir.

VİOP'ta Pay Senedi, Pay Endeksi ve Dolar TL Opsiyon sözleşmeleri işlem görmektedir.

Opsiyon Sözleşmesine İlişkin Temel Kavramlar şunlardır:

- ⚠ Kullanım Fiyatı (Strike Price), Sözleşmeye konu olan malın, kıymetin veya finansal göstergenin üzerinde anlaşılan ileri tarihteki alım veya satım fiyatıdır.
- ⚠ Opsiyon Primi (Optium Premium), Alma veya satma hakkı için ödenen bedeldir. Sözleşmeye konu olan mal, kıymet veya finansal göstergenin üzerinde anlaşılan ileri tarihteki alım veya satım fiyatıdır. Alma veya satma hakkı için ödenen bedeldir.

Uzun (Long) Taraf, Opsiyon sözleşmesini alan taraftır. Organize opsiyon piyasalarında uzun taraf, prim ödeme dışında herhangi bir yükümlülüğü bulunmadığından risk taşımaz.

SORU 181: Vadeli işlem sözleşmeleri hakkında bildiklerinizi yazınız?

CEVAP:

Sözleşmenin taraflarına, standartlaştırılmış miktar ve kalitedeki bir malı, kıymeti veya finansal göstergiyi, belirlenen ileri bir tarihte, bugünden üzerinde anlaşılan fiyattan alma veya satma yükümlülüğü getiren sözleşmedir.

Vadeli işlem sözleşmelerinin dört asgari unsuru vardır:

- ⚠ nitelik,
- ⚠ fiyat,
- ⚠ miktar
- ⚠ ve vade. Bu asgari unsurlar borsalarda işlem gören vadeli işlem sözleşmeleri için standardize edilmiştir.

Vadeli işlem sözleşmeleri, mallara (emtialara), hisse senetlerine, hisse senedi endekslerine, faiz oranlarına ve dövizde dayalı düzenlenmektedir ve uzlaşma fiyatı ile değerlendirilmektedir.

Vadeli Piyasalarda İşlem Yapan Aktörler

- ⚠ Riskten Korunmak İsteyen Yatırımcılar,
- ⚠ Spekülatörler
- ⚠ Arbitrajcular.

SORU 182: Sertifika hakkında bilgi veriniz ve sertifika çeşitlerini yazınız?

CEVAP:

Sertifikalar

- ⚠ Tıpkı varantlar gibi ihraççıyı yatırımcıya karşı mali yükümlülük altına sokan finansal araçlardır.
- ⚠ Sertifika ihracı dolayısıyla elde edilen fonlar ihraççının şahsi mali sorumluluğu altındadır. Bu nedenle ihraççının mali durumu, ödeme kabiliyeti, kredibilitesi gibi faktörlerin yatırım sırasında göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir. Sertifikalar, yatırımcısına önceden belirlenmiş koşulların oluşması durumunda alacak hakkı veren menkul kıymet niteliğindeki yapılandırılmış finansal ürünlerdir.

Varant benzeri bir finansal ürün olan sertifikaların Borsamız Pay Piyasası bünyesinde işlem görebilmesi için Kurumsal Ürünler Pazarı başlığı altında “**Sertifika Pazarı**” oluşturulmuştur.

Sertifika Türleri

Turbo Sertifika, dayanak varlığın ya da dayanak göstergenin fiyatına bağlı olan ve sahibine ilgili sirkülerde belirtilen vade tarihinde dayanağın nihai değeri ile kullanım fiyatı arasındaki farka denk tutarda bir geri ödeme talep etme hakkı sağlayan bir menkul kıymettir.

İskontolu Sertifika, yatırımcıya belirli bir dayanak varlığa ya da göstergeye cari piyasa değeri üzerinden belirli bir iskonto ile yatırım yapma imkanı sağlayan sermaye piyasası aracını ifade eder.

Prim Ödeyen (Bonus) Sertifika, Primli sertifikalar, dayanak varlık yerine yatırımcıları sertifika almaya teşvik etmek amacıyla çıkartılan ve dayanağın fiyatı, önceden belirlenmiş bir fiyatın altına düşmedikçe vade tarihinde belirli bir fiyatı garanti eden sermaye piyasası aracıdır.

Endeks Sertifikası, bir dayanak varlığın fiyatı ya da göstergenin değeri ile bire bir ilişkili şekilde fiyatlanan ve dayanak göstergenin belirli bir dönüşüm oranı (1/100 gibi) ve/veya kur ile çarpılması sonucu bir geri ödeme tutarı talep etme hakkı sağlayan yapılandırılmış sermaye piyasası aracıdır.

SORU 183: Devlet iç borçlanma senetleri hakkında bilgi veriniz?

CEVAP:

Hazine Müsteşarlığı tarafından yurt içi piyasada ihraç edilen borçlanma senetlerini ifade etmektedir. Borçlu olan devlet, DİBS sahiplerine kupon ödeme tarihlerinde ve vade sonunda borçlu olduğu tutarı öder. DİBS’ler vadeleri boyunca ikincil piyasalarda kişi ve kurumlar tarafından alınıp satılabilmektedir.

DİBS’ler vadelerine, ihraç yöntemlerine, ihraç edildikleri para birimi cinsine, faiz ödeme türlerine, üzerlerinde kupon taşıyıp taşıyamalarına göre farklı açılardan sınıflandırılabilir. En çok kullanılan sınıflandırma vadeye göre yapılmaktadır. **Buna göre;**

- ⚠ 1 yıl ve daha uzun vadeli DİBS’ler Devlet Tahvili,
- ⚠ 1 yıldan kısa vadeli DİBS’ler ise Hazine Bonosu olarak adlandırılmaktadır.

DİBS’lerin ihraç yöntemleri şunlardır;

- Doğrudan satış yöntemi
- Halka arz yöntemi
- Musluk (Tap) yöntemi
- İhale yöntemi

SORU 184: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Likidite Senetleri hakkında bildiklerinizi yazınız?

CEVAP:

TCMB tarafından, piyasadaki likiditenin düzenlenmesi ve açık piyasa işlemlerinin etkinliğini artırmak amacıyla çıkarılan para politikası aracı olan menkul kıymet niteliğini haiz senetlerdir. TCMB tarafından kendi nam ve hesabına, 91 günü aşmayan vadelerde, iskontolu olarak ihraç edilirler. Senetler, kıymetli evrak niteliğini haiz tek bir toplu senet şeklinde çıkarılır ve ikincil piyasada alınıp satılabilirler.

SORU 185: Gelir ortaklığı senedi nedir?

CEVAP:

Gelir Ortaklığı Senetleri, Hazine tarafından geliri Kamu Ortaklığı Fonu'na aktarılmak üzere satılan köprü, baraj, elektrik santrali, karayolu, demiryolu, telekomünikasyon sistemleri ile sivil kullanıma yönelik deniz ve hava limanları ile benzerlerinden, kamu kurum ve kuruluşlarına ait olanların gelirlerine gerçek ve tüzel kişilerin ortaklık hakkına sahip olmasını sağlayan senetlerdir.

Elinde bulunduran yatırımcının bu tesislerin mülkiyeti ve işletmesi ile hiçbir ilişkisi yoktur.

Gelir ortaklığı senetleri, hukuki statüsü itibarıyla adındaki “**ortaklık**” ibaresine rağmen, değişken faizli bir tahvil özelliği taşımaktadır.

SORU 186: Gelire Endeksli Senetler nedir?

CEVAP:

Yurtiçi tasarrufların artırılması, Devlet İç Borçlanma Senetlerinin çeşitlendirilmesi ve yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla, Hazine tarafından 28 Ocak 2009 tarihinde ilk Gelire Endeksli Senet (GES) ihracı gerçekleştirilmiştir. GES ihraçlarında getiriler, Kamu İktisadi Teşebbüsü statüsündeki Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Devlet Malzeme Ofisi (DMO), Devlet Hava Meydanları İşletmeleri (DHMİ) ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nden (KIYEM) bütçeye aktarılan hasılat paylarına endekslenmiştir. Gelire Endeksli Senetler ile getirisi Devlet gelirleriyle ilişkilendirilen bir yatırım aracı yaratılmış olmaktadır.

SORU 187: Özel Sektör Tahvilleri nedir?

CEVAP:

Tahviller, devletin veya anonim ortaklıkların en az 1 yıl ve daha uzun vadeyle, ödünç para bulmak amacıyla çıkardıkları borç senetleridir.

Anonim şirketler tarafından 1 yıldan uzun vadeli olarak ihraç edilen borçlanma senetleri “**özel sektör tahvili**” olarak adlandırılmaktadır.

Tahvillerin getirilerini etkileyen en önemli unsurlar, likiditesi ve sahip oldukları risktir.

Şirketin iflası veya tasfiyesi halinde önce borçlar ödendiği için, tahvil sahipleri şirket ortaklarından (pay sahipleri) önce alacaklarını alırlar. Kamu borçlanma aracı dışındaki tahvillerin ihracı, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine tabidir. Halka arz edilerek satılabileceği gibi, halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara da satılabilirler.

SORU 188: Finansman Bonosu nedir?

CEVAP:

İhraççıların Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde borçlu sıfatıyla düzenleyip kısa vadeli borç temin etmek amacıyla, iskontolu olarak ihraç ettikleri borçlanma senetleridir. Finansman bonolarının vadesi 30 günden az 364 günden fazla olmayan borçlanma aracı olarak tanımlanmıştır.

SORU 189: Banka bonosu nedir?

CEVAP:

Bankaların, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde borçlu sıfatıyla düzenleyip kaynak temin etmek amacıyla ihraç ettikleri menkul kıymetlerdir. İskonto esaslı ile satılan söz konusu bonoların iskonto oranı ihraççı banka tarafından serbestçe belirlenir.

Vadesi 30 günden az 364 günden fazla olmayan borçlanma araçlarıdır.

SORU 190: Kıymetli Maden Bonolarını tanımlayınız?

CEVAP:

Kıymetli maden bonoları kıymetli madenin işlem gördüğü borsalara üye olan kıymetli maden aracı kurumlarının belli miktarda kıymetli maden cinsinden ihraç ettikleri ve nominal değerinin vade tarihinde yatırımcıya geri ödenmesi taahhüdünü içeren, vadesi 30 günden az 364 günden fazla olmayan borçlanma araçlarıdır.

Kıymetli maden bonolarının satış bedeli, Türk Lirası, döviz veya kıymetli maden olarak tahsil edilir.

SORU 200: Yatırımcı Tazmin Merkezinin gelir kaynaklarını yazınız?

CEVAP:

YTM'nin gelir kaynakları:

- ⚠ Yatırım kuruluşlarının yatıracağı giriş aidatları,
- ⚠ Yıllık aidatlar ve ek aidatlar,
- ⚠ Kanun kapsamında verilen idari para cezalarının %50'si,
- ⚠ YTM malvarlığının getirisi,
- ⚠ 6362 sayılı SPKn'nun 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında zaman aşımına uğraması üzerine YTM'ne aktarılan her türlü emanet ve alacaklar ile
- ⚠ Kanun'un 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesince YTM'ne intikal eden sermaye piyasası araçlarının satışından elde edilen gelirlerden oluşur.

SORU 201: Türkiye Sermaye Piyasası Birliği hakkında bildiklerinizi yazınız?

CEVAP:

Sermaye piyasası kanunu uyarınca yatırım hizmet ve faaliyetlerinde bulunmaya yetkili kılınmış kuruluşlar ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlardan Kurulca uygun görülenler tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar. Söz konusu kuruluşlar yetki belgelerini almalarından itibaren 3 ay içinde gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine üye olmak amacıyla başvuruda bulunmayan kuruluşların faaliyetleri Kurulca durdurulur.

SORU 202: Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin görevlerini yazınız?

CEVAP:

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği;

- ⚠ Sermaye piyasalarının ve üye kuruluşların faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak,
- ⚠ Birlik üyelerinin dayanışma ve sermaye piyasası ile mesleğin gerektirdiği özen ve disiplin içinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını oluşturmak,
- ⚠ Haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak,
- ⚠ Kendisine mevzuatla verilen ve Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek ve denetlemek,
- ⚠ Birlik statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek,
- ⚠ Üye kuruluşları temsilen ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak,
- ⚠ Ulusal ve uluslararası mesleki gelişmeleri, kanuni ve idari düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmak,
- ⚠ Üyelerinin sermaye piyasası kanunu kapsamındaki faaliyetlerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların tahkim yoluyla çözümüne ilişkin gerekli altyapıyı kurmak ve yönetmek, Kurulca belirlenen diğer işleri yerine getirmek, ile görevli ve yetkilidir.

SORU 203: Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği hakkında bildiklerinizi yazınız?

CEVAP:

Gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı lisansına sahip olanlar ile değerlendirme kuruluşları, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar.

Lisans sahibi, lisans almaya hak kazandığı tarihten itibaren 3 ay içinde üyelik için Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğine gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür. Anılan yükümlülüğe uymayanların lisansı Kurulca iptal edilir.

Değerleme kuruluşları, değerlendirme kuruluşu niteliğini kazandığı andan itibaren üç ay içinde üyelik için Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğine gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür.

SORU 204: Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin görevlerini yazınız?

CEVAP:

Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği,

- ⚠ gayrimenkul piyasasının ve gayrimenkul değerlendirme faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak,
- ⚠ eğitim ve sertifika vermek,
- ⚠ Birlik üyelerinin dayanışma ve mesleğin gerektirdiği özen ve disiplin içinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını ve değerlendirme standartlarını oluşturmak,
- ⚠ haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak,
- ⚠ kendisine mevzuatla verilen veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek,
- ⚠ Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek, ilgili konularda üyeleri temsilen ilgili kuruluşlarla iş birliği yapmak,
- ⚠ mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkilidir.

SORU 205: Merkezî Takas Kuruluşları nedir?

CEVAP:

Merkezî takas kuruluşları, borsalarda ve teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören sermaye piyasası araçlarının teslimi, bedellerinin ödenmesi ve bu işlemlere ilişkin teminat yükümlülüklerinin ifası ile ilgili işlemleri yürüten anonim ortaklık şeklindeki özel hukuk tüzel kişiliğini haiz kurumlardır. Merkezî takas kuruluşlarının kuruluşuna Kurulun teklifi üzerine ilgili Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanı tarafından izin verilir. Bu kuruluşların faaliyete geçmesi Kurulun iznine tabidir. Merkezî takas kuruluşlarının sermayesine, sermaye piyasası kanunu kapsamındaki faaliyetleri ile faaliyetlerinin geçici ve sürekli durdurulmasına, denetimine, gözetimine, finansal raporlama standartlarına, finansal tablolarının bağımsız denetimine ve diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliğine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

SORU 206: Merkezî Saklama Kuruluşları nedir?

CEVAP:

Merkezî saklama kuruluşları, sermaye piyasası araçlarının merkezî saklanması ve bunlara ilişkin hakların kullanımı hizmetlerini veren anonim ortaklık şeklindeki özel hukuk tüzel kişiliğini haiz kurumlardır. Merkezî saklama kuruluşlarının kuruluşuna Kurulun uygun görüşü üzerine ilgili Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanı tarafından izin verilir, bu kuruluşların faaliyete geçmesi ise Kurul iznine tabidir.

SORU 207: Merkezî Kayıt Kuruluşu nedir?

CEVAP:

Merkezî Kayıt Kuruluşu, sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin işlemleri gerçekleştirmek, kaydileştirilen bu araçları ve bunlara bağlı hakları, elektronik ortamda, üyeler ve hak sahipleri itibarıyla kayden izlemek, bu araçların merkezî saklamasını yapmak üzere kurulmuş, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz anonim şirkettir.

MKK ve üyeleri, kayıtların yanlış tutulmasından dolayı hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan kusurları oranında sorumludur. Kurul, MKK'nın gözetim ve denetim merciidir. Kurul, sermaye piyasası araçlarının kayden izlenmesi ile gerekli gördüğü diğer hususların yerine getirilmesini, her türlü bilgi ve belgenin yazılı ya da elektronik ortamda, talebi üzerine veya düzenli olarak gönderilmesini MKK ile bu kuruluşun üyelerinden isteyebilir.

SORU 208: Veri Depolama Kuruluşları nedir?

CEVAP:

Sistemik riskin gözetimi ve finansal istikrarın korunması amacıyla, Kurul, sermaye piyasasında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak, bu işlemleri gerçekleştirenlerden, bu işlemlere ilişkin bilgilerin, belirleyeceği şekil ve içerikte, doğrudan kendisine veya yetkilendireceği bir veri depolama kuruluşuna bildirilmesini isteyebilir. Bildirim yapmakla yükümlü olanlar, özel mevzuatındaki gizlilik ve sır saklama yükümlülüklerini ileri sürerek talep edilen bilgileri vermekten imtina edemez.

Bildirim Kurul tarafından yetkilendirilen bir veri depolama kuruluşuna yapılması durumunda, ilgili veri depolama kuruluşunun yükümlülüğü, bilgilerin hangi şekil ve ortamda tutulacağı ile görevlerine yönelik faaliyet usul ve esasları Kurulca yapılacak düzenleme ile belirlenir.

Veri depolama kuruluşları nezdindeki bilgilerin kamu tüzel kişileri dâhil üçüncü kişiler ile paylaşımı Kurulun onayına tabidir.

SORU 209: Sermaye piyasasında denetim faaliyeti kim tarafından gerçekleştirir?

CEVAP:

Sermaye piyasası kanunu ve diğer kanunların sermaye piyasası ile ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü sermaye piyasası faaliyet ve işlemlerinin denetimine meslek personeli yetkilidir. Bu yetki, Kurul Başkanı tarafından görevlendirilen meslek personeli tarafından kullanılır.

SORU 210: Sermaye Piyasası Suç türlerini yazınız?

CEVAP:

Sermaye Piyasası Suç Türleri:

- ⚠ Bilgi Suistimali
- ⚠ Piyasa Dolandırıcılığı
- ⚠ Usulsüz Halka Arz ve İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti
- ⚠ Güveni Kötüye Kullanma ve Sahtecilik
- ⚠ Bilgi ve Belge Vermeme, Denetimin Engellenmesi
- ⚠ Yasal Defterlerde, Muhasebe Kayıtlarında ve Finansal Tablo ve Raporlarda Usulsüzlük
- ⚠ Sır Saklama Yükümlülüğü

SORU 211: Bilgi Suistimali suçu nedir?

CEVAP:

Bilgi suiistimali; doğrudan ya da dolaylı olarak sermaye piyasası araçları ya da ihraççılar hakkında, ilgili sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkileyebilecek nitelikteki ve henüz kamuya duyurulmamış bilgilere dayalı olarak ilgili sermaye piyasası araçları için alım ya da satım emri veren veya verdiği emri değiştiren veya iptal eden ve bu suretle kendisine veya bir başkasına menfaat temin etme faaliyetidir.

3 yıldan 5 yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, bu suçtan dolayı adli para cezasına hükmedilmesi hâlinde verilecek ceza elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

SORU 212: Piyasa Dolandırıcılığı nedir?

CEVAP:

Piyasa Dolandırıcılığı; Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla alım veya satım yapanlar, emir verenler, emir iptal edenler, emir değiştirenler veya hesap hareketleri gerçekleştirenler 3 yıldan 5 yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, bu suçtan dolayı verilecek olan adli para cezasının miktarı, suçun işlenmesi ile elde edilen menfaatten az olamaz.

Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi veren, söylenti çıkaran, haber veren, yorum yapan veya rapor hazırlayan ya da bunları yayan ve bu suretle menfaat sağlayanlar 3 yıldan 5 yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

SORU 213: Usulsüz Halka Arz ve İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti nedir?

CEVAP:

Usulsüz Halka Arz ve İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti; onaylı izahname yayımlama yükümlülüğünü yerine getirmeksizin sermaye piyasası araçlarını halka arz edenler ya da onaylı ihraç belgesi olmaksızın sermaye piyasası araçlarını satanlar 2 yıldan 5 yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunanlar 2 yıldan 5 yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

SORU 214: Güveni Kötüye Kullanma ve Sahtecilik nedir?

CEVAP:

Aşağıdaki eylemler güveni kötüye kullanma suçunun nitelikli hâlini oluşturur; ancak bu durumda hükmolunacak ceza 3 yıldan az olamaz:

- ⚠ Yatırım kuruluşuna, fon kuruluna ve teminat sorumlularına; sermaye piyasası faaliyetleri sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veya idare etmek için veya teminat olarak veya her ne nam altında olursa olsun, kayden veya fiziken tevdi veya teslim edilen sermaye piyasası araçları, nakit ve diğer her türlü kıymeti kendisinin veya başkasının menfaatine satmak, kullanmak, rehnetmek, gizlemek veya inkâr etmek
- ⚠ Yönetim, denetim veya sermaye bakımından dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili bulunduğu diğer bir teşebbüs veya şahısla emsallerine göre bariz şekilde farklı fiyat, ücret ve bedel uygulamak (...) örtülü işlemlerde bulunarak halka açık ortaklıkların kârını veya mal varlığını azaltmak
- ⚠ Halka açık ortaklıklar ve kolektif yatırım kuruluşları ile bunların iştirak ve bağlı ortaklıklarının, yönetim, denetim veya sermaye bakımından doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulundukları gerçek veya tüzel kişiler ile emsallerine uygunluk, piyasa teamülleri, ticari hayatın basiret ve dürüstlük ilkelerine aykırı olarak farklı fiyat, ücret, bedel, şartlar içeren anlaşmalar veya ticari uygulamalar yapmak veya işlem hacmi üretmek gibi işlemlerde bulunarak kârlarını veya malvarlıklarını azaltmak veya kârlarının veya malvarlıklarının artmasını engellemek
- ⚠ Yatırım kuruluşu, fon kurulu ve teminat sorumluları bünyesinde tutulan kayıtları bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan kişiler, 2 yıldan 5 yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

SORU 215: Bilgi ve Belge Vermeme, Denetimin Engellenmesi nedir?

CEVAP:

Bilgi ve Belge Vermeme, Denetimin Engellenmesi; Kurul veya Sermaye Piyasası Kanununa göre görevlendirilenler tarafından istenen bilgi, belge ve elektronik ortamda tutulanlar dâhil kayıtları hiç veya istenen şekliyle vermeyen kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Kurul veya bu Sermaye Piyasası Kanununa göre görevlendirilen kişilerin görevlerini yapmalarını engelleyen kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu engelleme sırasında görevli kişilere karşı cebir veya tehdit kullanılmış olması hâlinde ayrıca 5237 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre cezaya hükmolunur.

SORU 216: Yasal Defterlerde, Muhasebe Kayıtlarında ve Finansal Tablo ve Raporlarda Usulsüzlük nedir?

CEVAP:

Kasıtlı olarak;

- ⚠ Kanunen tutmakla yükümlü oldukları defter ve kayıtları usulüne uygun tutmayanlar,
- ⚠ Saklamakla yükümlü oldukları defter ve belgeleri kanuni süresince saklamayanlar,

altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Kasıtlı olarak;

- ⚠ Finansal tablo ve raporları gerçeği yansıtmayan şekilde düzenleyenler,
- ⚠ Gerçeğe aykırı hesap açanlar,
- ⚠ Kayıtlarda her türlü muhasebe hilesi yapanlar,
- ⚠ Yanlış veya yanıltıcı bağımsız denetim ve değerlendirme raporu düzenleyenler ile düzenlenmesini sağlayan ihraççıların sorumlu yönetim kurulu üyeleri veya sorumlu yöneticileri,

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre cezalandırılır. Ancak, özel belgede sahtecilik suçundan dolayı cezaya hükmedebilmek için, sahte belgenin kullanılmış olması şartı aranmaz.

SORU 217: Sır Saklama Yükümlülüğü nedir?

CEVAP

Sır Saklama Yükümlülüğü; kurul tarafından icra edilen inceleme veya denetim faaliyeti kapsamında istenen bilgi veya belgelere

ilişkin olarak başkalarına açıklamada bulunanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

SORU 218: Sermaye Piyasasında idari para cezası gerektiren eylemler nelerdir?

CEVAP

Aşağıdaki hallerde 6362 sayılı SPKnmd. 103/1 hükmü uyarınca Kurul'un idari para cezası verme yetkisi bulunmaktadır:

6362 sayılı SPKn'nda yer alan yetkiler çerçevesinde

Kurulun,

- ⚠ yaptığı düzenlemelere,
- ⚠ belirlediği standart ve formlara
- ⚠ ve aldığı genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket eden kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

Ancak, yükümlülüğe aykırılık dolayısıyla menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz

SORU 219: Portföy yönetim şirketlerinin kuruluş şartları nelerdir?

CEVAP:

Kuruluş izni başvurularının Kurulca değerlendirilebilmesi için Şirket'in;

- ⚠ TTK hükümleri uyarınca kayıtlı sermaye sistemine tabi anonim ortaklık şeklinde kurulması,
- ⚠ Paylarının tamamının nama yazılı olması,
- ⚠ Paylarının nakit karşılığı çıkarılması,
- ⚠ Başlangıç sermayesinin en az 30.000.000 TL olması,
- ⚠ Esas sözleşmesinin Kanun hükümlerine ve Kurul düzenlemelerine uygun olması,
- ⚠ Ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması gerekir.

SORU 220: Hisse Senedi Yoğun Fon nedir?

CEVAP:

Fon portföy değerinin en az %80'i devamlı olarak menkul kıymet yatırım ortaklıkları payları hariç olmak üzere Borsa İstanbul A.Ş.'de (BİAŞ) işlem gören ihraççı paylarından oluşan fonlardır.

SORU 221: Şemsiye fon iç tüzüğü nedir?

CEVAP:

Şemsiye fon içtüzüğü, katılma payı sahipleri ile kurucu, portföy saklayıcısı ve varsa yönetici arasında fon portföyünün inanca mülkiyet esaslarına göre işletilmesini, saklanmasını, vekalet akdi hükümlerine göre yönetimini ve garantili fonlarda garantiye ilişkin esasları konu alan genel işlem şartlarını içeren iltihaki bir sözleşmedir.

SORU 222: Şemsiye fon içtüzüğünde yer alması gereken asgari unsurlar nelerdir?

CEVAP:

Şemsiye fon içtüzüğünde yer alması gereken asgari unsurlar;

- ⚠ Şemsiye fonun unvanı, türü, süresi,
- ⚠ Kurucunun, yöneticinin ve portföy saklayıcısının unvanı ve adresleri,
- ⚠ Şemsiye fona bağlı fonlara ilişkin genel esaslar (Fon türü çerçevesinde yatırım yapılacak varlıklar ve portföy yönetim ilkeleri, katılma paylarının alım satımına ilişkin usul ve esaslar, portföyün yönetimine ve saklanmasına ilişkin esaslar, portföyün değerlemesine ilişkin esaslar, fon malvarlığından yapılabilecek harcamalara ilişkin esaslar, fon gelir gider farkının katılma payı sahiplerine aktarılmasına ilişkin esaslar, fona katılma ve fondan ayrılma şartları),
- ⚠ Fonun tasfiye şekli gibi unsurlardır.

SORU 223: Türkiye sermaye piyasası birliği tarafından üyelerine verilen disiplin cezaları nelerdir?

CEVAP:

Birlik tarafından üyelerine verilen cezalar;

- ⚠ Uyarı
- ⚠ Kınama
- ⚠ Para cezası
- ⚠ Üyelikten geçici çıkarma
- ⚠ Üyelikten sürekli çıkarma.
- ⚠

SORU 224: Borsa İstanbul bünyesinde yer alan komiteleri yazınız?

CEVAP

Borsa İstanbul bünyesinde yer alan komiteler;

- ⚠ Denetim Komitesi
- ⚠ Kurumsal Yönetim Komitesi
- ⚠ Riskin Erken Saptanması Komitesi
- ⚠ Disiplin Komitesi
- ⚠ Uyuşmazlık Komitesi

SORU 225: Borsa İstanbul Piyasaları nelerdir?

CEVAP

Borsa İstanbul Piyasaları;

- ⚠ Pay piyasası
- ⚠ Borçlanma araçları piyasası
- ⚠ Vadeli işlem ve opsiyon piyasası
- ⚠ Kıymetli madenler ve taşlar piyasası

SORU 226: Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem gören menkul kıymetler nelerdir?

CEVAP

Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem gören menkul kıymetler aşağıdaki gibidir;

- ⚠ Paylar
- ⚠ Yeni pay alma hakları (Rüçhan hakkı)
- ⚠ Borsa yatırım fonları
- ⚠ Aracı Kuruluş varantları
- ⚠ Ve sertifikalar işlem görmektedir.

SORU 227: Borsa İstanbul Pay piyasası pazarları nelerdir?

CEVAP

Borsa İstanbul Pay piyasası pazarları aşağıdaki gibidir;

- ⚠ Yıldız Pazar
- ⚠ Ana Pazar
- ⚠ Gelişen İşletmeler Pazarı
- ⚠ Yakın İzleme Pazarı
- ⚠ Kolektif Yatırım Ürünleri Ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı
- ⚠ Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı
- ⚠ Piyasa Öncesi İşlem Platformu

SORU 228: BİST Borçlanma Araçları Piyasasında işlem gören menkul kıymetler nelerdir?

CEVAP:

BİST Borçlanma Araçları Piyasasında aşağıdaki araçlar işlem görmektedir;

- ⚠ Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS)
- ⚠ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Likidite Senetleri
- ⚠ Gelir Ortaklığı Senetleri
- ⚠ Gelire Endeksli Senetler
- ⚠ Özel Sektör Tahvilleri
- ⚠ Finansman Bonoları
- ⚠ Banka Bonoları
- ⚠ Varlık ve İpotek Teminatlı Menkul Kıymetler
- ⚠ Varlığa ve İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler
- ⚠ Kira Sertifikaları

SORU 229: Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Piyasası Pazarları nelerdir?

CEVAP

Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Piyasası Pazarları;

- ⚠ Kesin Alım Satım Pazarı
- ⚠ Repo-Ters Repo Pazarı
- ⚠ Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı
- ⚠ Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı
- ⚠ Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı
- ⚠ Pay Senedi Repo Pazarı
- ⚠ Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı
- ⚠ Uluslararası Tahvil Pazarıdır.

SORU 230: VİOP'ta emirler kaç farklı pazarda işlem görmektedir?

CEVAP

Bunlar;

1. Döviz Türev Pazarı
2. Elektrik Türev Pazarı
3. Emtia Türev Pazarı
4. Endeks Türev Pazarı
5. Kıymetli Madenler Türev Pazarı
6. Pay Türev Pazarı
7. Yabancı Endeksler Türev Pazarı
8. Metal Türev Pazarı
9. Faiz Türev Pazarı
10. BYF Türev Pazarı
11. Devlet İç Borçlanma Senetleri Türev Pazarı

SORU 231: Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında işlemler hangi piyasalarda gerçekleşmektedir?

CEVAP

Kıymetli maden ve kıymetli taş işlemleri BİST bünyesinde kurulan Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası Bölümü tarafından gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

SORU 232: Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında hangi menkul kıymetler işleme söz konusu olmaktadır?

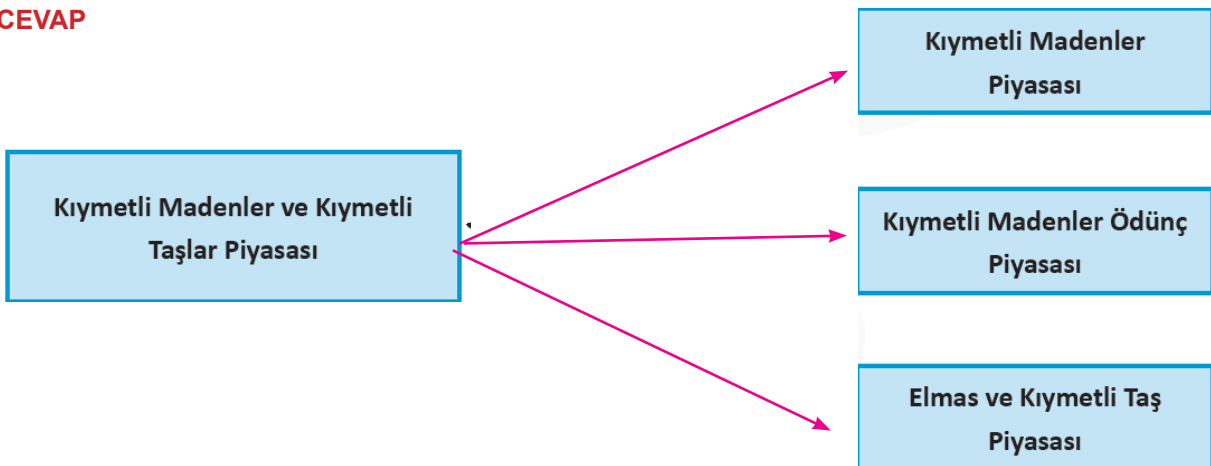
CEVAP

Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında altın, gümüş, platin ve paladyum ile elmas başta olmak üzere kıymetli taşların alım satımı yapılabilmektedir.

SORU 233: Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası Pazarları nelerdir?

CEVAP

SORU 234: Sermaye piyasası yatırım hizmet ve faaliyetlerinden hangileri ticari bankalar tarafından gerçekleştirilmektedir?

CEVAP

6362 sayılı SPK'nı Ticari bankalar tarafından yürütülebilecek yatırım hizmet ve faaliyetlerini ayrıca düzenlemiştir.

Buna göre,

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına gerçekleştirilmesi,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının müşteri namına saklanması ve yönetimi ile portföysaklanması,
- ⚠ Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması faaliyetlerinde bulunabilecektir.

SORU 235: Sermaye piyasası yatırım hizmet ve faaliyetlerinden hangileri yatırım ve kalkınma bankaları tarafından gerçekleştirilmektedir?

CEVAP:

Yatırım ve kalkınma bankaları;

- ⚠ Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına gerçekleştirilmesi,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı,
- ⚠ Portföy yöneticiliği,
- ⚠ Yatırım danışmanlığı,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi,
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarının müşteri namına saklanması ve yönetimi ile portföy saklanması faaliyetlerini de yürütebilecektir.

NOT:

Sermaye Piyasasının Yatırım Hizmet ve Faaliyetlerini Yürüten Kurumlar			
Aracı Kurumlar	Mevduat ve Katılım Bankaları (Ticari Bankalar)	Yatırım ve Kalkınma Bankaları	Portföy Yönetim Şirketleri
Emir iletimine Aracılık	✓	✓	–
İşlem Aracılığı	✓	✓	–
Portföy Aracılığı	✓	✓	–
Portföy Yöneticiliği	–	✓	✓
Yatırım Danışmanlığı	–	✓	✓
Halka Arz	–	✓	–
Portföy Saklama	✓	✓	–

SORU 236: Gayrimenkul yatırım Ortaklığı nedir?

CEVAP

Gayrimenkul yatırım ortaklığı (GYO ya da Ortaklık), III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği (GYO Tebliği) ile belirlenmiş usul ve esaslar dahilinde, gayrimenkuller, gayrimenkul projeleri, gayrimenkule dayalı haklar, altyapı yatırım ve hizmetleri, sermaye piyasası araçları, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) para piyasası ve ters repo işlemleri, Türk Lirası cinsinden vadeli mevduat veya katılma hesabı, yabancı para cinsinden vadeli ve vadesiz mevduat veya özel cari ve katılma hesapları ile iştirakler ve Kurulca belirlenecek diğer varlık ve haklardan oluşan portföyü (ortaklık portföyü) işletmek amacıyla paylarını ihraç etmek üzere kurulan ve Kanun'un 48'inci maddesinde 17 sınırı çizilen faaliyetler çerçevesinde olmak kaydı ile GYO Tebliği'nde izin verilen diğer faaliyetlerde bulunabilen sermaye piyasası kurumudur.

SORU 237: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının Amacı ve Faaliyet Konusu nedir?

CEVAP:

GYO'lar; münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan bir portföyü veya **"GYO Tanımı"** başlıklı bölümün birinci paragrafında belirtilen diğer varlık ve haklardan oluşan bir portföyü işletmek üzere kurulabileceği gibi, belirli bir projeye, gayrimenkule veya altyapı yatırım ve hizmetine yatırım yapmak ya da belirli bir alanda faaliyet göstermek amacıyla da kurulabilirler. Belirli alanlarda faaliyet göstermek veya belirli bir projeye, gayrimenkule veya altyapı yatırım ve hizmetine yatırım yapmak üzere kurulan ortaklıkların aktif toplamalarının en az %75'i bu faaliyet kapsamında yapılan yatırımlardan oluşur ve bu ortaklıkların unvanlarında söz konusu faaliyete, projeye, gayrimenkule veya altyapı yatırım ve hizmetine ilişkin bir ifadeye yer verilir.

SORU 238: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının kuruluş amaçları nelerdir?

CEVAP

- Kayıtlı sermayeli anonim ortaklık şeklinde kurulması veya anonim ortaklık niteliğinde olup kayıtlı sermaye sistemine geçmek için Kurula başvurusu,
- Kuruluştaki başlangıç sermayesinin, dönüşümde ise mevcut ödenmiş veya çıkarılmış sermayesi ile öz sermayesinin her birinin 30.000.000 TL'den, münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek ise 100.000.000 TL'den az olmaması,
- (b) bendinde belirtilen sermaye miktarının;
  - 60.000.000 TL'den az olması halinde, sermayeyi temsil eden paylarının en az %10'unun,
  - 60.000.000 TL ve daha fazla olması halinde ise, sermayenin 6.000.000 TL'lik, münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek ise 10.000.000 TL'lik kısmını temsil eden paylarının kuruluşta nakit karşılığı çıkarılmış olması ve nakit karşılığı çıkarılan pay bedellerinin tamamının ödenmesi, dönüşümde ise nakit karşılığı çıkarılmış olması veya son hesap dönemine ait bağımsız denetimden geçmiş konsolide olmayan veya bireysel finansal tablolarında dönen varlıklar grubu altında yer alan nakit ve nakit benzerleri ile finansal yatırımlar kalemlerinin toplamının bu bentte belirtilen oran ya da tutar kadar olması,
- Ticaret unvanında "Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı" ibaresini taşıması veya unvanını bu ibareyi içerecek şekilde değiştirmek üzere Kurula başvurmuş olması,
- Kurucu ortakların veya mevcut ortakların GYO Tebliği'nde öngörülen şartları haiz olması,
- Esas sözleşmesinin Kanun ve GYO Tebliği hükümlerine uygun olması veya mevcut esas sözleşmesini Kanun

ve GYO Tebliği hükümlerine uygun şekilde değiştirmek üzere Kurula başvurmuş olması,

- f) Genel müdür ile yönetim kurulu üyelerinin GYO Tebliği'nde öngörülen şartları taşımaları, genel müdürün kuruluş ve dönüşüm başvurularında belirlenmiş ve en geç kuruluşun veya esas sözleşme değişikliklerinin ticaret siciline tescili tarihi itibarıyla, münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek ise tescil tarihini takip eden altı ay içinde atanmış olması,
- g) Portföyünde yer alan/alacak varlıkların niteliklerinin ve ortaklık aktif toplamı içinde sahip oldukları/olacakları ağırlıkların GYO Tebliği'nde belirtilen niteliklere ve sınırlamalara uygun olması,
- ğ) Kurulusta aynı sermaye konulması durumunda, "Aynı Sermaye" başlıklı bölüm çerçevesinde aynı sermaye değerinin tespit edilmiş olması,
- h) Başlangıç sermayesinin veya çıkarılmış sermayesinin %25'i oranındaki paylarının, GYO Tebliği'nde belirlenen süre ve esaslar dahilinde halka arz edileceğinin, münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek ise halka arz edileceğinin veya nitelikli yatırımcıya satılacağı Kurula karşı taahhüt edilmiş olması,
- ı) Sermayesinin, son iki yıl içinde, varlıkların rayiç değere taşınması suretiyle oluşan fonlardan artırılmamış olması zorunludur.

SORU 239: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının gerçek ve tüzel kişi kurucu ortaklarının taşıması gereken şartlar nelerdir?

CEVAP:

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının gerçek ve tüzel kişi kurucu ortaklarının;

- a) Müflis olmaması, konkordato ilân etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,
- b) Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,
- c) Kanunda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkumiyetinin bulunmaması,
- ç) Kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,
- d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53'üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergikaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,
- e) Ortaklık kuruluşu için gerekli kaynağı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan ari olarak sağlamaları ve taahhüt ettikleri sermaye miktarını karşılayabilecek mali güce sahip olmaları,
- f) İşin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip olması,

- g) Muaccel vergi borcu bulunmaması,
- ğ) 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunda düzenlenen suçlardan mahkum olmaması,
- h) Kanun'un 101'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca 18 işlem yasaklı olmaması şarttır.

SORU 240: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları paylarının ne kadarlık kısmını Halka Arz Yoluyla Satmak zorundadırlar?

CEVAP:

GYO olarak kurulan veya esas sözleşme tadili yoluyla GYO'ya dönüşen ortaklıkların, paylarını halka arz yoluyla satabilmek için kuruluşlarının veya esas sözleşme değişikliklerinin ticaret siciline tescilini takip eden üç ay içinde faaliyetlerin yürütülebilmesi için gerekli olan mekan, donanım ve personeli temin etmeleri ve organizasyonu kurmaları, genel müdürün atanmasına ve portföye dahil edilecek varlıklara ilişkin taahhütlerini yerine getirmeleri, şekli ve esasları Kurulca belirlenecek halka arz standart formunu ve formda belirtilen belgeleri tamamlayarak çıkarılmış sermayelerinin asgari %25'ini temsil eden payların halka arzına ilişkin izahnamenin onaylanması talebiyle Kurula başvurmaları zorunludur. Halka arz sonrasında, ortaklığın çıkarılmış sermayesinin asgari %25'i oranındaki paylarının halka açık pay niteliğinde olması zorunludur. GYO Tebliği'nde halka açık pay, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdinde borsada işlem görebilir pay olarak izlenen paylar olarak tanımlanmaktadır.

SORU 241: Gayrimenkul Yatırım Ortaklık paylarının Borsa İstanbul A.Ş.'ye Kote edilme süresi ne kadardır?

CEVAP:

Paylarını halka arz eden GYO'lar, satış süresinin bitimini takip eden 15 gün içinde paylarının Borsa İstanbul A.Ş. (BİAŞ) kotuna alınması için gerekli belgenin verilmesi istemiyle Kurula başvururlar. Bu belgenin alınmasını takiben 15 gün içinde de payların kote edilmesi isteği ile BİAŞ'a müracaat edilmesi zorunludur.

SORU 242: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının Yapamayacakları İşler nelerdir?

CEVAP:

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları aşağıdaki faaliyetleri yapamazlar;

- ⚠ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda tanımlandığı üzere mevduat veya katılım fonu toplayamazlar ve mevduat veya katılım fonu toplama sonucunu verecek iş ve işlemler yapamazlar.
- ⚠ GYO Tebliği'nde izin verilen işlemler dışında ticari, sınai veya zirai faaliyetlerde bulunamazlar.
- ⚠ Hiçbir şekilde gayrimenkullerin, altyapı yatırım ve hizmetlerinin inşaat işlerini kendileri üstlenemez, bu amaçla personel ve ekipman edinemezler. Yürütülen projelerin kontrol işleri dahili olarak yürütülecekse bu amaçla istihdam edilen personel kapsam dışındadır.
- ⚠ Hiçbir surette otel, hastane, alışveriş merkezi, iş merkezi, ticari parklar, ticari depolar, konutsiteleri, süper marketler ve bunlara benzer nitelikteki gayrimenkulleri ticari maksatla işletemez ve bu amaçla personel istihdam edemezler. Ancak, "İşletme Hizmeti" başlıklı bölümün ikinci, üçüncü ve dördüncü paragrafları kapsamındaki faaliyetler ve bu faaliyetler nedeniyle istihdam edilen personel bu bent kapsamında değerlendirilmez.

- ⚠ Kendi personeli vasıtasıyla portföye konu olan veya olacak projeler hariç olmak üzere başka kişi ve kuruluşlara proje geliştirme, proje kontrol, mali fizibilite, yasal izinlerin takibi ve buna benzer hizmetler veremezler.
- ⚠ Kredi veremezler.
- ⚠ İlişkili taraflarına herhangi bir mal veya hizmet satımı işlemine dayanmayan borç veremezler.
- ⚠ Belgeye dayandırılmayan ve piyasa rayicinden bariz farklılık gösteren bir harcama veya komisyon ödemesinde bulunamazlar.
- ⚠ Sürekli olarak kısa vadeli gayrimenkul alım satımı yapamazlar.

SORU 243: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları hangi kurumlara iştirak edebilirler?

CEVAP

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları aşağıdaki kurumlara iştirak edebilirler;

- ⚠ İşletmeci şirketlere,
- ⚠ Diğer gayrimenkul yatırım ortaklıklarına,
- ⚠ Yap-işlet-devret projeleri kapsamında kurulan şirketlere,
- ⚠ Belirli gayrimenkullerin ya da gayrimenkule dayalı hakların portföye alınması amacıyla sınırlı olarak faaliyet konusu yalnızca gayrimenkul olan yurt dışında kurulu şirketlere,
- ⚠ Gayrimenkullerin ya da gayrimenkule dayalı hakların değerinin, iştirak edilecek şirketin tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre hazırlanan finansal tablolarında yer alan aktif toplamının devamlı olarak en az %75'ini oluşturduğu Türkiye'de kurulu şirketlere,
- ⚠ Portföylerinde yer alan ve/veya yer alması planlanan gayrimenkul, gayrimenkule dayalı hak veya gayrimenkul projelerine ilişkin yol, su, elektrik, gaz, kanalizasyon, peyzaj, çevre gibi hizmetlerin ilgili mevzuatta yer alan yasal zorunluluklar gereği yalnızca bu hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla sınırlı olarak kurulmuş veya kurulacak şirketler tarafından gerçekleştirilmesinin zorunlu olması halinde bu şirketlere iştirak edebilirler.

SORU 244: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları kimlerden gayrimenkul değerlendirme hizmeti alırlar?

CEVAP

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları SPK tarafından yetkilendirilmiş değerlendirme kuruluşlarından hizmet alırlar.

SORU 245: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları bir gayrimenkul değerlendirme kuruluşundan en fazla kaç yıl üst üste hizmet alabilir?

CEVAP

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları, portföylerinde değerlendirme yaptırılması gereken her bir varlık için aynı gayrimenkul değerlendirme kuruluşundan üst üste en fazla üç yıl hizmet alabilirler. Üç yıllık sürenin dolmasından sonra ortaklığın aynı gayrimenkul değerlendirme kuruluşundan tekrar hizmet alabilmesi için en az iki yılın geçmesi zorunludur.

SORU 247: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları yönetim kurulu faaliyet raporlarını ne kadar süre saklamak zorundadırlar?

CEVAP:

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları Yönetim kurulu faaliyet raporları en az on yıl süreyle ortaklık nezdinde saklanır.

SORU 248: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı nedir?

CEVAP:

Sabit sermayeli ortaklık, Kanun hükümleri uyarınca aşağıda belirtilen varlıklar ve araçlardan oluşan portföyü işletmek amacıyla anonim ortaklık şeklinde ve kayıtlı sermaye esasına göre kurulan ve Kanunun 48'inci maddesinde sınırı çizilen faaliyetler çerçevesinde olmak kaydı ile Tebliğde izin verilen diğer faaliyetlerde bulunabilen sermaye piyasası kurumudur.

SORU 249: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları hangi varlıklara yatırım yaparlar?

CEVAP

Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları aşağıdaki finansal araçlara yatırım yaparlar;

- ⚠ Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Türkiye'de kurulu ihraççılara ait paylar, özel sektör ve kamu borçlanma araçları.
- ⚠ Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen, yabancı özel sektör ve kamu borçlanma araçları ve ihraççı payları.
- ⚠ 12 aydan uzun vadeli olmamak üzere vadeli mevduat ve katılma hesabı.
- ⚠ Borsada işlem görmeleri kaydıyla; altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları.
- ⚠ Yatırım fonu katılma payları
- ⚠ Repo ve ters repo işlemleri.
- ⚠ Kira sertifikaları.
- ⚠ Gayrimenkul sertifikaları.
- ⚠ Yatırım kuruluşu ve ortaklık varantları ile yatırım kuruluşu sertifikaları.
- ⚠ Takasbank para piyasası işlemleri.
- ⚠ Türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri.
- ⚠ Kurulca portföye alınması uygun görülen özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetlerine yatırım yaparlar.

SORU 250: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının işlevleri nelerdir?

CEVAP:

Sabit sermayeli ortaklığın başlıca işlevleri şunlardır:

- ⚠ Portföyünü oluşturmak, işletmek ve gerektiğinde portföyde değişiklikler yapmak.
- ⚠ Portföy çeşitlendirmesi yaparak yatırım riskini, faaliyet alanlarına ve şirketlerin durumlarına göre en aza indirecek bir biçimde dağıtmak.
- ⚠ Sermaye piyasası araçlarına, mali piyasa ve kurumlara, şirketlere ilişkin gelişmeleri sürekli izlemek ve portföy yönetimiyle ilgili olarak gerekli önlemleri almak.
- ⚠ Portföyün değerini korumaya ve artırmaya yönelik araştırmalar yapmak.

SORU 251: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının kuruluş şartları nelerdir?

CEVAP:

Sabit sermayeli ortaklıkların kuruluşlarının Kurulca uygun görülebilmesi için;

- ⚠ Kayıtlı sermayeli anonim ortaklık şeklinde kurulması,
- ⚠ Kurucularının, sabit sermayeli ortaklığın çıkarılmış sermayesinin asgari %49' oranındaki paylarının, Tebliğde belirtilen süre ve esaslar dahilinde halka arz edileceğini Kurula taahhüt etmiş olması,
- ⚠ Kuruluş sermayesinin 20 milyon TL'den az olmaması,
- ⚠ Paylarının nakit karşılığı çıkarılması ve pay bedellerinin kuruluş sırasında tam ve nakden ödenmesi,
- ⚠ Ticaret unvanında "Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı" ibaresini taşıması,
- ⚠ Kurucularından en az birisinin lider sermayedar olması,
- ⚠ Genel müdür ile yönetim kurulu üyelerinin belirlenmiş olması ve bu kişilerin Tebliğde öngörülen şartları taşımaları,
- ⚠ Kurucu ortaklarının Tebliğde öngörülen şartları haiz olması,
- ⚠ Esas sözleşmesinin TTK, Kanun ve Tebliğ hükümlerine uygun olması,
- ⚠ Kurulca yetkilendirilmiş bir kuruluşun portföy saklama hizmetini yürütmek üzere belirlenmiş olması, zorunludur

SORU 252: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının kurucularının taşıması gereken nitelikler nelerdir?

CEVAP:

Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının Gerçek ve tüzel kişi kurucu ortakların;

- a) Müflis olmaması, konkordato ilân etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,
- b) Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,
- c) Kanunda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkumiyetinin bulunmaması,
- ç) Mülga 14/1/1982 tarihli ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,
- d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53'üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,
- e) Kuruluş için gerekli kaynağı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan arı olarak sağlaması ve taahhüt ettikleri sermaye miktarını karşılayabilecek mali güce sahip olması,
- f) İşin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip olması,
- g) Muaccel vergi borcu bulunmaması,
- ğ) 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunda düzenlenen suçlardan mahkum olmaması,
- h) İşlem yasaklı olmaması

SORU 253: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları paylarının ne kadarlık kısmını Halka Arz Yoluyla Satmak zorundadırlar?

CEVAP:

Kuruluş işlemleri tamamlanan sabit sermayeli ortaklıkların, paylarını halka arz yoluyla satabilmek için kuruluşlarının ticaret siciline tescilini takip eden üç ay içinde faaliyetlerin yürütülebilmesi için gerekli olan mekan, donanım ve personeli temin etmeleri ve organizasyonu kurmaları, genel müdürü atamaları, şekli ve esasları Kurulca belirlenecek halka arz başvuru formunu ve formda belirtilen belgeleri tamamlayarak çıkarılmış sermayelerinin asgari %49'unu temsil eden payların halka arzına ilişkin izahnamenin onaylanması talebiyle Kurula başvurmaları zorunludur.

SORU 254: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının paylarının Borsa İstanbul A.Ş.'ye Kote edilme süresi ne kadardır?

CEVAP:

Sabit sermayeli ortaklıklar, satış süresinin bitimini takip eden 15 gün içinde paylarının BİAŞ kotuna alınması için gerekli belgenin verilmesi istemiyle Kurula başvururlar. Bu belgenin alınmasını takip eden 15 gün içinde de payların kote edilmesi isteği ile BİAŞ'a müracaat edilmesi zorunludur.

SORU 255: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının portföylerinin idaresi kim tarafından yerine getirilir?

CEVAP

Sabit sermayeli ortaklıklar, en az bir portföy yöneticisi istihdam etmek kaydıyla kendi portföylerini yönetebilecekleri gibi, portföy yönetim hizmetini Kurulun onayının alınması şartıyla ve imzalanacak bir sözleşme ile bir portföy yönetim şirketinden de alabilirler.

SORU 256: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarında borçlanma sınırı ne kadardır?

CEVAP:

Sabit sermayeli ortaklıklar, kısa süreli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, kamuya açıkladıkları son hesap dönemine ilişkin yıllık finansal tablolarında yer alan özkaynak tutarının %20'sine kadar kredi kullanabilirler veya aynı sınırlar içinde kalmak suretiyle sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde bono ihraç edebilirler.

SORU 257: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının portföylerindeki varlıkların saklanması kimler tarafından yerine getirilmektedir?

CEVAP:

Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının portföylerindeki varlıkların, “**portföy saklama kuruluşu**” nezdinde saklanması zorunludur.

SORU 258: Sabit Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının kar payı dağıtımına ilişkin esasları nelerdir?

CEVAP

- ⚠ Sabit sermayeli ortaklıkların net dağıtılabilir kârlarının en az %20'sinin birinci kâr payı olarak nakden dağıtılması zorunludur.
- ⚠ Sabit sermayeli ortaklıkların kâr payı dağıtımlarında halka açık anonim ortaklıklar için Kurulca belirlenen esaslara uyulur.
- ⚠ Net dağıtılabilir kâr, hesap dönemi kârından kanunlara göre ayrılması gereken yedek akçeler ile vergi, fon ve mali ödemeler ve varsa geçmiş yıl zararları düşüldükten sonra kalan tutardır.
- ⚠ Sabit sermayeli ortaklıkların finansal tablolarındaki net dönem ve geçmiş yıl zararlarının uygun özsermaye kalemleriyle mahsup edilmesi zorunludur. Ancak mevzuat gereği veya vergisel yükümlülük doğurması nedeniyle mahsup edilemeyen geçmiş yıl zararları net dağıtılabilir kârın tespitinde indirim konusu edilebilir.

SORU 259: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı nedir?

CEVAP

Değişken sermayeli ortaklık, sermayesi her zaman net aktif değerine eşit olan, Kanun hükümleri uyarınca aşağıda belirtilen varlıklar ve araçlardan oluşan portföyü işletmek amacıyla anonim ortaklık şeklinde kurulan ve Tebliğde izin verilen diğer faaliyetlerde bulunabilen sermaye piyasası kurumudur.

SORU 260: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları hangi varlıklara yatırım yaparlar?

CEVAP

Değişken sermayeli menkul kıymet yatırım ortaklıkları aşağıdaki varlıklar yatırım yaparlar:

- ⚠️ Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Türkiye’de kurulan ihraççılara ait paylar, özel sektör ve kamu borçlanma araçları.
- ⚠️ Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen yabancı özel sektör ve kamu borçlanma araçları ile ihraççı payları.
- ⚠️ 12 aydan uzun vadeli olmamak üzere vadeli mevduat ve katılma hesabı.
- ⚠️ Borsada işlem görmeleri kaydıyla; altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları.
- ⚠️ Yatırım fonu katılma payları.
- ⚠️ Repo ve ters repo işlemleri.
- ⚠️ Kira sertifikaları.
- ⚠️ Gayrimenkul sertifikaları.
- ⚠️ Yatırım kuruluşu ve ortaklık varantları ile yatırım kuruluşu sertifikaları.
- ⚠️ Takasbank para piyasası işlemleri.
- ⚠️ Türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri.
- ⚠️ Kurulca uygun görülen özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetlerine yatırım yaparlar.

SORU 261: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının Portföy Türleri nelerdir?

CEVAP:

Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının Portföy Türleri aşağıdaki şekildedir:

- ⚠ **Borçlanma Araçları Portföyü:** Net aktif değer en az %80'i devamlı olarak Türk ve/veya yabancı kamu ve/veya özel sektör borçlanma araçlarına yatırılan portföylerdir.
- ⚠ **Hisse Senedi Portföyü:** Net aktif değer en az %80'i devamlı olarak Türk ve/veya yabancı ihraççıların paylarına yatırılan portföylerdir.
- ⚠ **Kıymetli Madenler Portföyü:** Net aktif değer en az %80'i devamlı olarak borsada işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı sermaye piyasası araçlarına yatırılan portföylerdir.
- ⚠ **Para Piyasası Portföyü:** Tamamı devamlı olarak vadesine en fazla 184 gün kalmış likiditesi yüksek para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan ve günlük olarak hesaplanan ağırlıklı ortalama vadesi en fazla 45 gün olan portföylerdir.
- ⚠ **Katılım Portföyü:** Tamamı devamlı olarak, kira sertifikaları, katılma hesapları, ortaklık payları, altın ve diğer kıymetli madenler ile Kurulca uygun görülen diğer faize dayalı olmayan para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan portföylerdir.
- ⚠ **Değişken Portföy:** Portföy sınırlamaları itibarıyla yukarıdaki türlerden herhangi birine girmeyen portföylerdir.
- ⚠ **Serbest Portföy:** Yatırımcı payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan portföylerdir.
- ⚠ **Dengeli Portföy:** Tamamı, ortaklık payları, kira sertifikaları, borçlanma araçları, altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçlarının en az ikisinden oluşan ve her birinin değeri fon toplam değerinin %20'sinden az olmayan portföylerdir.

DSMKYO Portföy Türleri	
% 80	Tamam
Pay Senedi Prtf.	Para Piyasası Prtf.
Borçlanma Araçları Prtf.	Katılım Prtf.
Kıymetli Madenler Prtf.	Değişken Prtf.
	Serbest Prtf. (Hedge)
	Dengeli Prtf.

SORU 262: Borçlanma Araçları Portföyü nedir?

CEVAP:

Borçlanma Araçları Portföyü: Net aktif değer en az %80'i devamlı olarak Türk ve/veya yabancı kamu ve/veya özel sektör borçlanma araçlarına yatırılan portföylerdir.

SORU 263: Hisse senedi Portföyü

CEVAP:

Hisse senedi Portföyü: Net aktif değerin en az %80'i devamlı olarak Türk ve/veya yabancı ihraççıların paylarına yatırılan portföylerdir.

SORU 264: Kıymetli Madenler Portföyü nedir?

CEVAP:

Kıymetli Madenler Portföyü: Net aktif değerin en az %80'i devamlı olarak borsada işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı sermaye piyasası araçlarına yatırılan portföylerdir.

SORU 265: Para Piyasası Portföyü nedir?

CEVAP:

Para Piyasası Portföyü: Tamamı devamlı olarak vadesine en fazla 184 gün kalmış likiditesi yüksek para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan ve günlük olarak hesaplanan ağırlıklı ortalama vadesi en fazla 45 gün olan portföylerdir.

SORU 266: Katılım Portföyü nedir?

CEVAP:

Katılım Portföyü: Tamamı devamlı olarak, kira sertifikaları, katılma hesapları, ortaklık payları, altın ve diğer kıymetli madenler ile Kurulca uygun görülen diğer faize dayalı olmayan para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan portföylerdir.

SORU 267: Değişken Portföy nedir?

CEVAP:

Değişken Portföy: Portföy sınırlamaları itibarıyla yukarıdaki türlerden herhangi birine girmeyen portföylerdir.

SORU 268: Serbest Portföy nedir?

CEVAP:

Serbest Portföy: Yatırımcı payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan portföylerdir.

SORU 269: Dengeli Portföy nedir?

CEVAP:

Dengeli portföy: Tamamı, ortaklık payları, kira sertifikaları, borçlanma araçları, altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçlarının en az ikisinden oluşan ve her birinin değeri fon toplam değerinin %20'sinden az olmayan portföylerdir.

SORU 270: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının kuruluş şartları nelerdir?

CEVAP:

Değişken sermayeli ortaklıkların kuruluşlarının Kurulca uygun görülebilmesi için;

- ⚠ Anonim ortaklık şeklinde kurulması,
- ⚠ Kurucularının, ortaklığın net aktif değerini, bu Tebliğde belirtilen süre ve esaslar dahilinde yatırımcı payları ihracıyla asgari olarak 4 milyon TL'ye artıracağını Kurul taahhüt etmiş olması,
- ⚠ Başlangıç sermayesinin 2 milyon TL'den az olmaması,
- ⚠ Paylarının nakit karşılığı çıkarılması ve pay bedellerinin tam ve nakden ödenmesi,
- ⚠ Ticaret unvanında "Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı" ibaresine yer vermesi,
- ⚠ Genel müdür (istihdam ediliyorsa) ile yönetim kurulu üyelerinin belirlenmiş olması ve bu kişilerin Tebliğde öngörülen şartları taşımaları,
- ⚠ Kurucularının Tebliğde öngörülen şartları haiz olması,
- ⚠ Esas sözleşmesinin Kanun, Tebliğ ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olması,
- ⚠ Kurulca yetkilendirilmiş bir kuruluşun portföy saklama hizmetini yürütmek üzere belirlenmiş olması, zorunludur.

SORU 271: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının kurucularının taşınması gereken nitelikler nelerdir?

CEVAP

Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının Gerçek ve tüzel kişi kurucu ortakların;

- ⚠ Müflis olmaması, konkordato ilân etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,
- ⚠ Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,
- ⚠ Kanunda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkumiyetinin bulunmaması,
- ⚠ Mülga 14/1/1982 tarihli ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,
- ⚠ 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53'üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin

güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,

- ⚠ Kuruluş için gerekli kaynağı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan ari olarak sağlaması ve taahhüt ettikleri sermaye miktarını karşılayabilecek mali güce sahip olması
- ⚠ İşin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip olması,
- ⚠ Muaccel vergi borcu bulunmaması,
- ⚠ 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunda düzenlenen suçlardan mahkum olmaması,
- ⚠ İşlem yasaklı olmaması gerekir.

SORU 272: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının Yapamayacakları işler nelerdir?

CEVAP:

Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının Yapamayacakları işler aşağıdaki gibidir:

- ⚠ Ödünç para verme işleriyle uğraşamazlar.
- ⚠ Bankacılık Kanunu'nda tanımlandığı üzere mevduat veya katılım fonu toplayamazlar, mevduat veya katılım fonu toplama sonucunu verebilecek iş ve işlemler yapamazlar.
- ⚠ Ticari, sınai ve zirai faaliyetlerde bulunamazlar.
- ⚠ Aracılık faaliyetinde bulunamazlar.
- ⚠ Açığa satış ve kredili menkul kıymet işlemi yapamazlar.
- ⚠ Günlük operasyonlar ve türev araçlar nedeniyle gerçekleştirilen işlemlerin teminatı kapsamında gereken miktardan fazla nakit tutamazlar.
- ⚠ Faaliyetlerinin gerektirdiği miktar ve değerden fazla taşınır ve taşınmaz mal edinemezler.
- ⚠ Ortaklık portföylerine hiçbir şekilde rayiç değerinin üzerinde varlık satın alamaz ve ortaklık portföyünden bu değer altında varlık satamazlar. Rayiç değer borsada işlem gören varlıklar için borsa fiyatı, borsada işlem gören varlıkların borsa dışında yapılacak
- ⚠ işlemleri için ise işlemin gerçekleştirildiği piyasada işlem gününde ortaklık lehine alımda en düşük, satışta en yüksek fiyattır.

SORU 273: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının ödünç işlemlerine ilişkin sınırlama ne kadardır?

CEVAP:

- ⚠ Kurulun ilgili düzenlemeleri çerçevesinde yapılacak bir sözleşme ile herhangi bir anda portföydeki sermaye piyasası araçlarının piyasa değerinin en fazla %50'si tutarındaki sermaye piyasası araçları ödünç verilebilir.

SORU 274: Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının sona erme nedenleri nelerdir?

CEVAP:

Değişken Sermayeli Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının sona erme nedenleri aşağıdaki gibidir:

- ⚠ Esas sözleşmede bir süre öngörülmüş ise bu sürenin sona ermesi.
- ⚠ Değişken sermayeli ortaklık süresiz olarak kurulmuş ise Kurulun uygun görüşü alındıktan sonra altı ay sonrası için feshi ihbar etmesi.
- ⚠ Tebliğ'de belirtilen özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, kuruluş şartlarının kaybedilmesi.
- ⚠ Değişken sermayeli ortaklığın iflas etmesi veya tasfiye edilmesi.
- ⚠ Değişken sermayeli ortaklığın devamının yatırımcıların yararına olmayacağının Kurulca tespit edilmiş olması durumunda.

suat hoca
SUATHOCAONLINE®

SORU 275: Garantili şemsiye fon nedir?

CEVAP:

Garantili Şemsiye Fon, yatırımcının başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin bilgilendirme dokümanlarında belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesi uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanılarak taahhüt edilen fonları kapsayan şemsiye fona denir.

SORU 276: Koruma amaçlı şemsiye fon nedir?

CEVAP:

Koruma Amaçlı Şemsiye Fon, yatırımcının başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin bilgilendirme dokümanlarında belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesi uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esası çerçevesinde amaçlanan fonları kapsayan şemsiye fona denir.

SORU 277: Hisse Senedi Yoğun Fon nedir?

CEVAP:

Hisse Senedi Yoğun Fon, fon portföy değerinin en az %80'i devamlı olarak menkul kıymet yatırım ortaklıkları payları hariç olmak üzere Borsa İstanbul A.Ş.'de (BİAŞ) işlem gören ihraççı paylarından oluşan ve hisse senedi şemsiye fonuna bağlı olarak ihraç edilen fonlara denir.

SORU 278: Gayrimenkul Yatırım Fonu nedir?

CEVAP:

Gayrimenkul Yatırım Fonu, Kanun hükümleri uyarınca nitelikli yatırımcılardan katılma payları karşılığında toplanan paralarla, pay sahipleri hesabına inancılı mülkiyet esaslarına göre aşağıda belirtilen varlık ve işlemlerden oluşan portföyü işletmek amacıyla Kuruldan faaliyet izni alan portföy yönetim şirketleri ve gayrimenkul portföy yönetim şirketleri tarafından bir içtüzük ile süreli veya süresiz olarak kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan malvarlığıdır.

SORU 279: Gayrimenkul Yatırım Fonları hangi işlemleri yapamazlar?

CEVAP:

Gayrimenkul Yatırım Fonları aşağıdaki işlemleri yapamazlar:

- ⚠ Hiçbir şekilde gayrimenkul projelerine yatırım yapamaz, gayrimenkullerin inşaat işlerini kendileri üstlenemez, bu amaçla personel ve ekipman edinemezler. Ancak, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İller Bankası A.Ş., belediyeler ile bunların bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve/veya yönetim kuruluna aday gösterme imtiyazının bulunduğu şirketler tarafından gerçekleştirilen inşaat ruhsatı alınmış projeler kapsamındaki bağımsız bölümler, inşaatın tamamlanma oranına bakılmaksızın, fon portföyüne dahil edilebilir.
- ⚠ Kendi personeli vasıtasıyla başka kişi ve kuruluşlara proje geliştirme, proje kontrol, mali fizibilite, yasal izinlerin takibi ve buna benzer hizmetler veremezler.
- ⚠ Hiçbir surette otel, hastane, alışveriş merkezi, iş merkezi, ticari parklar, ticari depolar, konut siteleri, süpermarketler ve bunlara benzer nitelikteki gayrimenkulleri ticari maksatla işletemez ve bu amaçla personel istihdam edemezler.
- ⚠ “Yapılabilecek işlemler” bölümünün (c) bendi saklı kalmak kaydıyla, devredilebilmesi konusunda bir sınırlamaya tabi olan varlıkları ve hakları fon portföyüne dahil edemezler.
- ⚠ Fon portföyünden sürekli olarak kısa vadeli gayrimenkul alım satımı yapamazlar.
- ⚠ Altına, kıymetli madenlere ve diğer emtialara ve bunlara dayalı vadeli işlem sözleşmelerine yatırım yapamazlar.
- ⚠ Fon portföyünde yer alan sermaye piyasası araçlarını açığa satamazlar, kredili
- ⚠ menkul kıymet işlemi yapamazlar ve sermaye piyasası araçlarını ödünç alamazlar.
- ⚠ Türev araçları kullanarak fon portföyüne korunma amacını aşan işlemler yapamazlar. Türev araçlar nedeniyle maruz kalınan açık pozisyon tutarı fon toplam değerinin %20'sini aşamaz. Bu bent kapsamında fonun son tarihli fon net varlık değeri esas alınır.
- ⚠ Yurtdışında gayrimenkul alım, satım ve kiralama faaliyetinde bulunamazlar.

SORU 280:- Gayrimenkul Yatırım Fonları hangi varlıklara yatırım yaparlar?

CEVAP

Gayrimenkul yatırım fonları aşağıdaki varlıklara yatırım yaparlar:

- ⚠ Gayrimenkuller ve gayrimenkule dayalı haklar,
- ⚠ Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Türkiye'de kurulan anonim ortaklıklara ait paylar, özel sektör ve kamu borçlanma araçları,
- ⚠ 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen, yabancı özel sektör ve kamu borçlanma araçları ve anonim ortaklık payları,
- ⚠ Vadeli mevduat ve katılma hesabı,
- ⚠ Yatırım fonu katılma payları,
- ⚠ Repo ve ters repo işlemleri,
- ⚠ Kira sertifikaları ve gayrimenkul sertifikaları,
- ⚠ Varantlar ve sertifikalar,
- ⚠ Takasbank para piyasası işlemleri,
- ⚠ Türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri,
- ⚠ Kurulca uygun görülen özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetlerine yatırım yapabilirler.

SORU 281: Girişim Yatırım Fonu nedir?

CEVAP:

Fon, Kanun hükümleri uyarınca nitelikli yatırımcılardan katılma payı karşılığında toplanan para ya da iştirak paylarıyla, pay sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre, Tebliğ'de belirtilen varlık ve işlemlerden oluşan portföyü işletmek amacıyla Kuruldan faaliyet izni alan portföy yönetim şirketleri ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri tarafından bir içtüzük ile süreli olarak kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan mal varlığıdır.

SORU 282: Girişim Yatırım Fonları hangi varlıklara yatırım yaparlar?

CEVAP:

Girişim Yatırım Fonları aşağıdaki varlıklara yatırım yaparlar:

- ⚠ Girişim sermayesi yatırımları,
- ⚠ Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Türkiye'de kurulan anonim ortaklıklara ait paylar, özel sektör ve kamu borçlanma araçları,
- ⚠ 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen, yabancı özel sektör ve kamu borçlanma araçları ve anonim ortaklık payları,
- ⚠ Vadeli mevduat ve katılma hesabı,
- ⚠ Yatırım fonu katılma payları,
- ⚠ Repo ve ters repo işlemleri,
- ⚠ Varantlar ve sertifikalar,
- ⚠ Kira sertifikaları ve gayrimenkul sertifikaları,
- ⚠ Takasbank para piyasası işlemleri,
- ⚠ Türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri,
- ⚠ Kurulca uygun görülen özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetlerine yatırım yapabilirler.

